

Κάθε γνήσιο αντίτυπο
έχει την ιδιόχειρη υπογραφή μου.

Σπυριδώνης Δ. Περίστερης

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ Δ. ΠΕΡΙΣΤΕΡΗ
Συντάκτη Μουσικολόγου του Κ.Ε. Λαογραφίας
Καθηγητού Βυζ. Μουσικής Ύδαίου Ἀθηνῶν.

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΙ ΜΩΡΗΔ

ΣΕ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ

ΠΑΡΑΧΗΜΑΝΤΙΚΗ

Ἐκδόσεις «ΤΕΡΤΙΟΣ»
ΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΑΦΙΕΡΩΝΕΤΑΙ
ΣΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ ΜΟΥ ΔΗΜ. ΠΕΡΙΣΤΕΡΗ
ΚΑΙ
ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΝΑΖΟΥ

Σειρά: Έλληνικό Δημοτικό Τραγούδι
Διευθυντής Σειράς: Παναγιώτης Άθ. Σκούφης
Τίτλος βιβλίου: «Τραγούδια Ήπειρου καί Μωρηά»
Συγγραφέας: Σπυρίδων Δ. Περιστέρης
Πλατεία Κανάρη 10, 11361 Άθήνα
© «ΤΕΡΤΙΟΣ» Σ. Περιστέρης
ISBN: 960-7297-71-7
Έπιμελητής έκδόσεως: Γιάννης Κ. Παπαχρόνης
Έκδοση 1η: Άθήνα 1949
Έκδοση 2η: «ΤΕΡΤΙΟΣ» Κατερίνη, Μάρτιος 1994
Έκδόσεις «ΤΕΡΤΙΟΣ» Κων/νος Δ. Παπαγιαννούλης
Κολινδρού 8, 60100 Κατερίνη. Τηλ. 0351-22.098 & FAX
Παραγγελίες Άθηνων: Τ.Θ. 140.14, 115.01 Άμπελόκηποι
Τηλ. 01-77.10.609 (κα Βουρβαχάκη)

Φωτοστοιχειοθεσία — Εκτύπωση Οφσσετ «ΝΕΑ ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΤΙΚΗ»
Άχελων 6 — Τηλ. 542.940 - 522.503 — ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Π. Γιαννούλης - Κ. Τσολερίδης

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Για τὰ δημοτικά μας τραγούδια, τόσο ὡς ποίηση, ὅσο κι ὡς μουσική, ἔχουν γραφτῇ κ' ἔχουν εἰπωθῇ ὡς σήμερα πολλά. Ὅσοι ἀσχολήθηκαν καὶ νοιάζονται γι' αὐτά, εἴτε Ἕλληνες εἶναι εἴτε ξένοι, εἰδικοί ἐπιστήμονες, μουσικολόγοι, φιλόλογοι, λαογράφοι, οἱ ὅποιοι ἐρευνοῦν καὶ τὰ μελετοῦν, δὲν βρίσκουν λόγια κατάλληλα νὰ ἐκφράσουν τὸ θαυμασμό τους γιὰ τὴν μεγαλειώδη αὐτὴ πνευματικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ δημιουργία τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Ὅλοι διαπιστώνουν τὴ μεγάλη τους ἀξία κ' ἐξαίρουν τὴ σπουδαία σημασία τους, ἐθνικὴ, ἱστορικὴ, ψυχολογικὴ, παιδευτικὴ, αἰσθητικὴ. Καὶ δὲν παραλείπουν νὰ τονίζουν, ὅτι εἶναι χρέος ἐθνικὸ κ' ἐπείγουσα ἀνάγκη νὰ περισωθῇ ἀπὸ τὸν ἀφανισμό τῆς λήθης καὶ ἀπὸ τὴν ἀδιαφορία καὶ τὴν ἄγνοια τῶν ἀνθρώπων, ἡ ἀθάνατη αὐτὴ πνευματικὴ μας κληρονομιά καὶ νὰ περισυναχθῇ ὁ πολύτιμος αὐτὸς θησαυρὸς τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς, ἡ μουσικὴ του γλώσσα.

Ὡστόσο πρέπει, μὲ μεγάλη ντροπὴ, νὰ ὁμολογήσωμε, ὅτι δυστυχῶς καμμιὰ ὡς τώρα σημαντικὴ, πλατειὰ καὶ σοβαρὴ προσπάθεια δὲν ἔγινε γιὰ τὸ σκοπὸν αὐτόν. Οὔτε τὸ ἐπίσημο κράτος ἔδειξε ποτὲ θετικὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν, οὔτε κάποιος ἀπὸ τοὺς πολυποίκιλους πνευματικὸς καὶ καλλιτεχνικοὺς ὁργανισμοὺς ἔδω στὸν τόπο μας ἐργάστηκε συστηματικὰ γιὰ τὴν περισυλλογὴ καὶ καταγραφὴ τοῦ λαογραφικοῦ μας αὐτοῦ μουσικοῦ ὕλικου, ὅπως κάνουν σ' ὅλα τὰ πολιτισμένα κράτη τοῦ κόσμου (1).

Ὅ,τι ἀξιόλογο στὸ κεφάλαιο τοῦτο ἔχει γίνει ὡς τώρα, ὀφείλεται ἀποκλειστικὰ στὴν ἐπαινετὴ πρωτοβουλία ἰδιωτῶν. Μερικοὶ ἀνθρώποι, μὲ φωτισμένον νοῦ κ' εὐαίσθητη καρδιά, κινημένοι ἀπὸ ἀκριβῆ ἀντίληψη κ' εἰλικρινῆ ἐνθουσιασμό γιὰ τὸ δημοτικὸ μας τραγούδι καὶ τίς γύρω σ' αὐτὸ ἐκδηλώσεις τῆς Ἑλληνικῆς Ψυχῆς, μὲ κόπους καὶ δαπάνες, χωρὶς ποτὲ νὰ γνωρίσουν τὴν παραμικρὴ βοήθεια ἢ ἐπίσημην ἐνίσχυση, ἐργάστηκαν εὐσυνείδητα καὶ φιλότιμα, συχνὰ μάλιστα καὶ μὲ αὐταπάρνηση, γιὰ νὰ περισώσουν ὅ,τι περισσότερον μπορούσαν ἀπὸ τὸ λαϊκὸ μουσικὸ μας θησαυρὸ, ἀνάλογα βέβαια μὲ τὴν εἰδικὴ μόρφωσίν του καθέναν. Κ' ἔτσι κατωρθώθηκε νὰ συγκεντρωθῇ ἓνα σημαντικὸ ἑλληνικὸ μουσικὸ ὕλικό, ποῦ ἓνα μέρος του εἶναι δηλοσιευμένο, μὰ τὸ περισσότερον ἴσως μένει στὰ χέρια τους ἀνέκδοτο, καρτερώνοντας μάταια ἀκόμη τὴν ἐκδήλωσιν τοῦ κράτους ἢ τὴ γενναϊόφρονη προσφορὰ ἐνὸς μαικήνα, γιὰ νὰ ῥθῃ στὸ φῶς τῆς δημοσιότητος...

Εἶναι ὥστόσο γνωστὸ, πὼς κάθε τέτοια ἀτομικὴ πρωτοβουλία καὶ προσπάθεια

1) Τιμητικὴ ἐξαίρεση μπορεῖ νὰ γίνῃ γιὰ τὸ Ὁδεῖον Ἀθηνῶν, ποῦ στὰ 1910, μὲ διευθυντὴ τότε τὸν ἀείμνηστο Γ. Νάξο, ἔκανε τὴν πρώτη τέτοια προσπάθεια, γιὰ τὴ συγκέντρωση τραγουδιῶν ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον καὶ τὴν Κρήτη. Κ' ἐπίσης γιὰ τὸ Σύλλογον δημοτικῶν τραγουδιῶν τῆς Ἑλλάδος, ποῦ ἀσχολεῖται σχετικὰ ἀπὸ τὸ 1930, μὲ τὴν ἐπιστημονικὴ καθοδήγησιν μιᾶς φωτισμένης γυναίκας, τῆς κ. Μέλπως Μερλιέ.

για τὸ σκοπὸ τοῦτο συναντᾷ μοιραία τεράστιες δυσκολίες· γιατί τὸ ἔργο τῆς μουσικῆς καταγραφῆς τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν, γενικά, καὶ πολὺ δύσκολο, κ' ἐπίπονο εἶναι. Ἀπαιτεῖ ἄλλωστε προδιάθεση, εἰδικὴ μόρφωση κ' ἐξάσκηση, μὲ προϋπόθεση πάντα τὴν ἀπόλυτη εὐσυνειδησία, διότι ἡ ἀποτυχία ἢ ἐπιτυχία πλεόν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ, μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν τῆς καταγραφῆς, ἀπὸ τὸ στόμα δηλαδὴ ἀπευθείας τῶν τραγουδιστῶν, χωρὶς τὴ χρήση φωνοληπτικοῦ ὀργάνου, ποὺ μᾶς ἀποκλείει ἔτσι κάθε δυνατότητα γιὰ ἐπιστημονικὸ ἔλεγχο, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ μουσικολαογραφὸ καὶ μόνον ἀπ' αὐτόν. Ἐπίσης ἀπαιτεῖ ἀπόλυτη προσοχὴ καὶ ἀντίληψη στὴ διακρίβωση, ὥστε νὰ μὴ παρουσιάζονται κενά, ἑλλείψεις καὶ παραποιήσεις, ποὺ εὐλόγα καὶ μοιραία γεννοῦν συχνὰ ἀμφιβολίες ριζικὲς γιὰ τὴν ἀξιοπιστία τῶν μελωδιῶν, γιὰ τὴν ἀγνότητα καὶ τὸν αὐθορμητισμὸ στὴν ἀπόδοση, καὶ τὴν ἀπογὴ ἀκριβεία στὴν καταγραφὴ ἀπὸ τὶς πρώτες πηγές του.

Ἀπὸ τὴν ἀποψη λοιπὸν τῆς μουσικῆς μας λαογραφίας, καὶ διαπιστώνοντας πῶς ἔχουν σήμερα τὰ πράγματα, αἰσθάνομαι τὸ χρέος, ἀπὸ τὰ βάρη τῆς ψυχῆς μου, ν' ἀπευθυνθῶ, μὲ πόνο καὶ στοργή, γιὰ τὸ ἔργο τοῦτο, πρὸς ὅλους τοὺς ἀρμόδιους καὶ ὑπεύθυνους σχετικὰ, στὶς κρατικὲς ὑπηρεσίες καὶ τοὺς πνευματικούς καὶ μουσικούς ὁργανισμούς τοῦ τόπου μας. Καὶ νὰ ὑπογραμμίσω τὸ χρέος, καὶ νὰ ἐπικαλεσθῶ τὸ ἐνδιαφέρον τους γιὰ τὴν ἀληθινὰ ἐθνικὴ κ' ἐπείγουσα αὐτὴ ὑπόθεση:

Τὰ δημοτικὰ μας τραγούδια, ὅπου μέσα τους ζῇ, πάλλεται καὶ δρᾷ ἡ ἀθάνατη Ἑλληνικὴ Ψυχὴ, μὲ τὶς χαρὲς καὶ τοὺς πόνους τῆς, μὲ τὶς λαχτάρες καὶ τοὺς καημούς τῆς, μὲ τὰ γέλια καὶ τὰ δάκρυά τῆς· τὰ δημοτικὰ μας τραγούδια, ὅπου καθρεφτίζεται αὐτοῦσια καὶ δλοκάθαρη ἡ γνήσια Ἑλληνικὴ Ζωὴ σ' ὅλες τὶς μορφές καὶ τὶς ἐκδηλώσεις τῆς, ἀπὸ τὸ φαιδρὸ λίκνο ὡς στὸ πένθιμο μνήμα, περνώντας ὅλη τὴν κλίμακα τῶν περιπετειῶν, τῆς πάλης, τῶν νικῶν καὶ ἀτυχημάτων τῆς μοίρας· τὰ δημοτικὰ μας τραγούδια, ποὺ, μὲ τὸν πολυδύναμο χαρακτήρα καὶ τὸ σπέρμα τῆς ἀθανασίας ποὺ περικλείουν, μποροῦν ἀξία καὶ ἀριστα νὰ ἐμπνεύσουν ὑψηλὲς ἀντιλήψεις, ὥραϊα αἰσθήματα—νὰ παιδεύσουν καλλιτέχνες καὶ νὰ μορφώσουν ἔργα λαμπρὰ καὶ ἀνώτερα· τὰ δημοτικὰ μας τραγούδια, ποὺ μποροῦν ἔτσι ν' ἀποτελέσουν τὴν πηγὴ, τὴν ἀστείρευτη καὶ ἀγνή καὶ διάφανη πηγὴ, γιὰ νὰ ποτιστῇ καὶ νὰ φουντώσῃ τὸ γερὸ δέντρο ἑνὸς καινούργιου Ἑλληνικοῦ καὶ γνήσια πνευματικοῦ-ἠθικοῦ Πολιτισμοῦ· τὰ δημοτικὰ μας τραγούδια, ποὺ—καὶ ἀπὸ στενότερη ἀποψη—ἡ μελέτη τους κ' ἡ ἔρευνά τους μπορεῖ νὰ μᾶς διαφωτίσῃ ὀριστικὰ σὲ τόσα ἐπίμαχα καὶ σημαντικὰ προβλήματα τῆς μουσικῆς ἐπιστήμης καὶ φιλολογίας· τὰ δημοτικὰ μας τραγούδια, λέω, ἐξ α ν ὶ ἱ ὤ ν τ α ι γοργά, σ β ἡ ν ο ν τ α ι σ τὰ χ ε ἰ λ η τ ὶ ν παλαιότερων, χ ἄ ν ο ν τ α ι ἀπὸ τὴ θύμησή τους ὀλοένα, ὀλοτέλα σχεδόν, τώρα ἰδίως ποὺ ὁ λεγόμενος «εὐρωπαϊκὸς» πολιτισμὸς, μὲ τὶς φτηνές του ἱκανοποιήσεις καὶ μὲ τὰ τεχνικὰ μέσα ποὺ εὐκόλα δίνει ὡς καὶ στὴν πιὸ ἀπόμακρη γωνιά τοῦ τόπου μας, συμπληρώνει τὸ νόθευμα τῆς σύγχρονης ἑλληνικῆς ζωῆς καὶ κάνει τοὺς νέους ἀνθρώπους τῆς ν' ἀπαρνοῦνται τὸ ἀληθινό, τὸ πατρογονικὸ τους ἦθος...

Καὶ δὲν μπορεῖ, φοβοῦμαι, νὰ γίνῃ μεγαλύτερη ἐθνικὴ ζημιὰ, ἠθικὴ καὶ πνευματικὴ, ἀπὸ αὐτὴν: Ἀλλοίμονό μας, ἂν δίχως ἀντίδραση ὑποκύψουμε σ' αὐτὴ τὴν ἀλόγιστη καὶ κατακτητικὴ διείσδυση τοῦ συγχρονηστικοῦ τάχα πνεύματος· ἀλλοίμονό μας, ἂν ἀπαρνηθοῦμε τὴν ἱστορία μας, τὶς παραδόσεις μας, τὴν ἀλήθεια τῆς ζωῆς μας—τί λέω; τὴν ἴδια μας τὴν ψυχὴ, ποὺ αὐτὴ ἔπλασε ὅ,τι στὸν κόσμον ὥραϊο, τίμιο, ἀξιο, εὐγενικό, ἠθικό, ὑψηλό, θαυμαστό, ἀθάνατο, ποὺ ἡ Ἱστορία ἀνάμεσα στοὺς αἰῶνες τὸ χαρακτηρίζει μὲ μιὰ καὶ μόνη λαμπρὴ λέξη: Ἑ λ λ η ν ι κ ὸ!

Καὶ εἶναι ἄδικο κρίμα νὰ συμβῇ αὐτό! Κρίμα, ποὺ θὰ βαραῖνῃ αἰῶνια τὶς

ψυχὲς καὶ τὴ θύμηση ὧσων ἔγκαιρα δὲν κατανόησαν τὸ χρέος τους, σὰν ἄνθρωποι κ' Ἕλληνες καὶ πνευματικοὶ δημιουργοί, γιὰ νὰ φροντίσουν καὶ νὰ προλάβουν ἕνα τέτοιο τραγικὸ ἐνδεχόμενο· καὶ ἀκόμη ὧσων ἡ ὀλιγορία κ' ἡ ἀδιαφορία συνεχίζεται, μὲ τρομακτικὴν εὐθύνη καὶ δίχως δικαιολογία ἀπέναντι τοῦ Ἑθνους καὶ τῆς Ἱστορίας.

Μὲ τὴν ἐκδοση αὐτῆς τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν ποὺ ἐπεχείρησα, δὲν ἀποβλέπω, οὔτε καὶ φιλοδοξῶ, νὰ λύσω τὰ τόσα ζητήματα τῆς μουσικῆς μας λαογραφίας.

Ταπεινὸς ἀλλὰ πιστὸς ἐργάτης τῆς Μουσικῆς, ἐκπληρώνω τὸ χρέος μου κατὰ κύριο λόγο, μὲ τὴν ἐλπίδα, πῶς τὸ προσφερόμενο σήμερα ὕλικὸ συμβάλλει στὸν πλουτισμὸ καὶ τὴν ἀνάπτυξη τῆς μουσικῆς λαογραφίας τοῦ τόπου μας, τόσο δυστυχῶς καθυστερημένης καὶ παραμελημένης ἀπὸ τὴν κοινὴ κ' ἐπίσημη ἀδιαφορία. Ἡ προσφορά μου εἶναι, ἴσως, μικρὴ. Μὰ πιστεύω πῶς ἔχει τὴ σημασία καὶ τὴ θέση τῆς—ἕνα λιθαρίκι αὐτὴ γιὰ νὰ χτιστῇ τὸ ὄνειρεμένο οἰκοδόμημα τῆς μουσικῆς μας λαογραφίας.

Θὰ μπορούσε ἡ προσφορά μου αὐτὴ νὰ ἦταν ὀγκωδέστερη καὶ πιὸ πλατειά· τὸ μουσικὸ ὕλικὸ δὲν μοῦ λείπει. Μὰ οἱ οἰκονομικοὶ λόγοι, ποὺ αἰῶνια συντροφεύουν στὴν Ἑλλάδα τὴν κάθε πνευματικὴ καὶ ἀνιδιοτελεῖ προσπάθεια, μὲ ἀνάγκασαν νὰ περιορισθῶ στὴν ἐκδοση ἑνὸς μονάχα μέρους ἀπὸ τ' ἀγνωστα δημοτικὰ μας τραγούδια, ὅσα ἔχω ἀφθονα συνάξει καὶ καταγράψῃ τὴ μουσικὴ τους. Λυποῦμαι εἰλικρινά, ποὺ δὲν μπορῶ νὰ δώσω ὀλοκληρωμένη στὴ δημοσιότητα τὴ σειρά αὐτὴ μὲ ἑκατοντάδες τραγούδια τῆς Ἡπείρου καὶ τραγούδια τοῦ Μωρηῆ. Πρέπει ὥστόσο νὰ σημειώσω, ὅτι καὶ σ' αὐτὰ ποὺ δίνω σήμερα, ἀκριβῶς γιὰ νὰ ἐμφανίσω τὴ μεγαλύτερη δυνατὴ ποικιλία, τόσο ἀπὸ μελωδίες καὶ κλίμακες, ὅσο ἀπὸ ρυθμούς καὶ κείμενα, ξέφυγα ἀπὸ τ' αὐστηρὰ πλαίσια ποὺ δρίζει ἡ μουσικὴ λαογραφικὴ ἔρευνα.

Ἐπιχειρῶ ἐπίσης τὴν ἐκδοση αὐτῆς, ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία νὰ δώσω στοὺς Ἕλληνες μουσονοργούς ἕνα ἀγνὸ καὶ σημαντικὸ ὕλικό, τόσο χρήσιμο στὴν πλαστούρηση τοῦ καλλιτεχνικοῦ τους ἔργου. Ἐκφράζω τὴν εὐχὴ, νὰ μὴ περιοριστοῦν μόνο μελετώντας τὴν ἐξωτερικὴ μορφή τῶν λαϊκῶν μας μοτιβῶν, τῶν τόσο ἰδιότυπα καὶ χαρακτηριστικὰ ἑλληνικῶν· μὰ καὶ νὰ θελήσουν, νὰ προσέξουν σοβαρὰ, νὰ σπουδάσουν, νὰ ἐμπνευστοῦν, νὰ λαχταρήσουν καὶ νὰ νιώσουν τὸ ἦ θ ο ς τῆς ἑλληνικῆς μουσικῆς. Καὶ τοὺς ὑπόσχομαι, ὅτι ἔτσι πλησιάζοντας καὶ κατακτώντας τὴν ἀλήθεια τῆς ἑλληνικῆς μουσικῆς, θὰ βροῦν μέσα τους ἀπόκριση, καὶ λύση, κ' ἐμπνευση σ' ὅ,τι ὥραϊο, καινούργιο, ζωντανό, ἀληθινό, ἑλληνικὸ ἀποβλέπουν νὰ ἐκφράσουν κ' οἱ ἴδιοι μὲ τὴν προσωπικὴ τους καλλιτεχνικὴ διάθεση καὶ δημιουργικὴ τους ἐργασία. Θὰ βροῦν γνήσια τὴν ἀθάνατη Ἑλληνικὴ Ψυχὴ καὶ ἀκέραιο τὸ φωτεινὸ καὶ αἰῶνιο Ἑλληνικὸ Πνεῦμα.

Προσφέρω ἀκόμη στὸ φιλόμουσο ἑλληνικὸ κοινόν, καὶ ξεχωριστὰ σὲ κείνους ποὺ δὲν ντρέπονται νὰ τραγουδοῦν ἀκόμη καὶ νὰ συγκινοῦνται μὲ τοὺς ἀθάνατους δημοτικούς μας σκοπούς, ἕνα δρόμο ποὺ μποῦκετό ἀπὸ ἀμάραντα καὶ ἀγνὰ λουλούδια τοῦ βουνοῦ καὶ τοῦ χωριοῦ τῆς πατρίδας μας, ποὺ τὸ ἀντίκρουμά τους, τὸ μοσκοβόλημά τους, ἡ ἐπαφή τους θὰ γεμίσει τὴν ψυχὴ τους χαρὰ, ἐνθουσιασμό, περηφάνεια καὶ συγκίνηση.

Τέλος, μὲ τὴν πρώτη μου αὐτὴ ἐκδοση δημοτικῶν τραγουδιῶν, πραγματώνω τὸν ἀνέκαθεν βαθὺ πόθο τοῦ πολυσέβαστου Πατέρα μου, γιαιτροῦ καὶ καλλιτέχνη, ποὺ, παράλληλα στὴν ἀξίαν ἀσκηση τῆς ἀνθρωπιστικῆς του ἐπιστήμης, ἀφιέρωσε ὅλο του τὸ βίον στὴ διακονία τῆς μουσικῆς, τῆς βυζαντινῆς εἰδικώτερα καὶ τῆς δημοτικῆς μας, καὶ ποὺ ὡς στὰ λευκὰ καὶ τιμημένα γερατεῖά του καὶ τώρα ἀκόμη νοιάζεται κ' ἐργάζεται ἀκαταπόνητα γιὰ τὴν ἀνάπτυξη καὶ τὴ διάδοση τῆς ὥραϊας του τέχνης.

“Ας κατανοηθῇ γιατί σεμνύνομαι γιὰ πατραγαθία καὶ ἃς μοῦ συγχωρεθῇ νὰ μιλήσω παρακάτω σὲ γενικὲς γραμμὲς γιὰ τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν καὶ τὸ ἔργο του—δὲν πλέκω ἄλλωστε ἐγκώμια: διαπιστώσεις ἀναφέρω, ποὺ ἔχουν ἐπισύρει γιὰ τὸν Δ η μ ῆ - τ ρ ι ο Περιστέρη τὴν ἀναγνώριση ἐκ μέρους τῶν εἰδικῶν καὶ τῇ βαθύτερῃ ἐκτίμησιν τὴν προσωπικότητα καὶ τὴν προσφορά του.

Τὰ 66 δημοτικά, τραγούδια, ποὺ ἐμφανίζω καταγραμμένα στὸ βιβλίο μου ἐδῶ, εἶναι παρμένα ἀπὸ τὴν ἀνέκδοτη μουσικὴ συλλογὴ τοῦ Πατέρα μου καὶ δική μου. Ἡ συλλογὴ αὐτὴ συγκεντρώνει ὡς σήμερα περισσότερα ἀπὸ 600 δημοτικά τραγούδια τῆς Ἡπείρου, τῆς Ρούμελης καὶ τοῦ Μωρηᾶ, γραμμένα στὴ βυζαντινὴ καὶ εὐρωπαϊκὴ παρασημαντικὴ κατὰ διαφορὰς περιόδους κάθε τόσο στὰ μέρη αὐτὰ τοῦ τόπου μας.

Ἡ πρώτη σοβαρὴ προσπάθεια τοῦ Πατέρα μου χρονολογεῖται ἀπὸ τὸ 1880, μὲ τὴν καταγραφὴν τραγουδιῶν τῆς Ἡπείρου, ποὺ γέννημα καὶ θρόγμα της εἶναι (1). Σπουδαστὴς τότε τῆς ἱατρικῆς στὸ πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν καὶ λάτρης τῆς μουσικῆς τέχνης, ξεχωριστὰ μάλιστα τῆς ἑλληνικῆς δημοτικῆς καὶ βυζαντινῆς, πῆρε τὴν ἀπόφαση νὰ περισυνάξῃ τὰ δημοτικά μας τραγούδια, γιὰτὶ ἀπὸ τότε διασθανόνταν τὴ σημασίαν τους, ἐκτιμοῦσε τὴν ἀξίαν τους, διέβλεπε τὸν ἀφανισμό τους μὲ τὸ πέρασμα τοῦ καιροῦ καὶ θεωροῦσε ἀναγκαίαν τὴν ἐπιβίωσίν τους μὲ τὸ σκοπὸ νὰ χρησιμεύσουν στὴ δημιουργίᾳ τῆς γνήσιας ἑλληνικῆς μουσικῆς τέχνης. Ἐκανε λοιπὸν κάτι ἀνάλογο μὲ τὸ ἔργο τοῦ πατέρα τῆς ἑλληνικῆς λαογραφίας Νικ. Γ. Πολίτη, ποὺ μάλιστα ἦταν φίλος καὶ συνεράτης τοῦ χρήσιμος στὴν κοινὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν.

Τὰ κύρια ἐφοδία του γιὰ τὸ τόσο δύσκολο αὐτὸ ἔργο, ἦταν: πρῶτο, πὼς γεννήθηκε καὶ ἀναθράφηκε στὴν Ἡπειρο, κιβωτὸ τοῦ δημοτικοῦ μας τραγουδιοῦ, καὶ ἔζησε ἀπὸ τὴν κούνια του τοὺς σκοποὺς αὐτοὺς· ἔπειτα, τὸ μουσικὸ του ταλέντο, ποὺ ἀπὸ τὴν παιδικὴν τοῦ ἡλικίαν ἐκδηλώθηκε στὴν εὐστροφία καὶ ὠραία φωνή του· ἡ ἐξαίρετη καὶ ἀλματική ἐπίδοσή του στὴ μουσικὴ καὶ ξεχωριστὰ στὴ βυζαντινὴ ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ, στὴν ὁποίαν ἔκτοτε ἀσχολήθηκε ὅλη του τὴ ζωὴ· οἱ γνώσεις ποὺ εἶχε ἀποκτήσῃ στὸ βιολί του καὶ στὴν πανδουρίδα του (εἶδος μπουζούκι), ποὺ εἰδικὰ τὴν ἔχει ἐπινοήσῃ καὶ ποὺ τὴ μεταχειρίστηκε στὶς κατοπινὰς μουσικὰς του μελέτες καὶ ἔρευνες. Προπάντων ὅμως τὸν συνάρπασε καὶ τὸν ὤθησε ἡ γνώση καὶ ἡ λατρεία ποὺ εἶχε γιὰ τὰ δημοτικά μας τραγούδια, ἡ πίστις στὸ σκοπὸ, καὶ ἡ ἀντίληψίς του πὼς ἦταν ἐθνικὸ χρέος ἡ περισυλλογὴ καὶ διαφύλαξίς τους. Μὲ τὴν ἀπόφασιν μάλιστα αὐτὴς δὲν ἔπαυσε ποτὲ νὰ διαφωτίζῃ καὶ νὰ παρακινῇ τοὺς ἐνδεδειγμένους, τοὺς ἀρμόδιους καὶ τοὺς ὑπεύθυνους, ἰδιῶτες καὶ κρατικούς λειτουργοὺς, νὰ ἐνδιαφερθῶν, νὰ ἐνισχύσων, νὰ μιμηθῶν καὶ νὰ προπαγανδίσων τὴν ἀφιλόκερδὴ προσπάθειά του, ἀπὸ τὴν πρῶτη τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, στὴν καταγραφὴν τῶν μελωδιῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ψυχῆς.

Περιοδεύοντας μὲ κόπους καὶ μὲ ἔξοδά του ἀπὸ χωριὸ σὲ χωριὸ καὶ μάλιστα στὰ πῶ μακρινά, ἀνεβαίνοντας συχνὰ ὡς στὰ καταράχια γιὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ ἔτσι τὸ ἀγνὸ καὶ ἀμόλυντο ἀπὸ τὸν κοσμοπολιτισμὸ ὕλικόν, εἶχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ζῇσιν ἅμεινα ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις, κοινωνικὰς, πνευματικὰς καὶ καλλιτεχνικὰς, τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ: γάμους καὶ γιορτὰς, γεννήσεις καὶ πένθη, χοροὺς καὶ ἱεροτελεστείς κ. ἄ. τέτοια, ὅπου, μὲ συγκίνησιν καὶ ἐπίγνωσιν καὶ ὑπομονὴν μὰ καὶ ἐπιμονήν, κατὰγραφε, ἀπὸ τὸ

1. Γεννήθηκε στὸ Παλαιόπορον τοῦ νομοῦ Πρέβεζας στὰ 1855. Ὁ πατέρας του, ἱερέας τοῦ χωριοῦ, ἦταν ἀριστὸς ἱεροψάλτης καὶ δάσκαλος τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς. Ὁ Δ. Περιστέρης ἔκανε τὶς ἐγκύκλιες σπουδὰς του στὰ Γιάννινα, στὴν Πρέβεζαν καὶ τὴν Ἀρτα. Ἦταν καὶ μαθητὴς τοῦ ὀνομαστοῦ τότε μουσικοδιδάσκαλου ἱεροδιακόνου Ἀνθίμου στὸ Μεσολόγγι.

στόμα τοῦ καλοῦ τραγουδιστῆ ἢ τῆς πικρῆς μοιρολογήτρας, κάθε εἶδους σκοποὺς στὴ βυζαντινὴν παρασημαντικὴν, ποὺ τὴν θεωρεῖ ὡς τὴ μοναδικὴ φυσικὴ καὶ ἱκανὴ μουσικὴ γλῶσσα γιὰ νὰ ἀποδώσῃ ὅλες τὶς λεπτεπίλεπτες μουσικὰς ἰδιαιότητας τῶν δημοτικῶν μας τραγουδιῶν. Ἡ λαογραφικὴ του εὐσυνειδησία καὶ ἡ ἱερὴ εὐλάβειά του βοηθιόταν ἀπὸ τὴν καταπληκτικὴν ἀληθινὰ εὐκολίαν ποὺ τὸν διακρίνει στὸν τρόπο τῆς καταγραφῆς, ἔτσι ποὺ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐργασίας του ἦταν πάντα ἐγγυημένο γιὰ τὴν ἀγνότητα καὶ τὴν ἀξιοπιστίαν καὶ τοῦ κειμένου καὶ τῆς μουσικῆς.

Στὰ 1885, τελειόφοιτος πιά τῆς ἱατρικῆς, ὁ Δημ. Περιστέρης εἶχε ἔτοιμην γιὰ ἔκδοσιν τὴν πρώτην του συλλογὴν μὲ τὸν τίτλον «Φόρμιγξ». Μὲ ὅλα ὅμως τὰ τόσα εὐφημα λόγια καὶ τὶς ἡθικὰς προτροπὰς ποὺ εἶχε γιὰ τὴν ἐργασία του αὐτὴ, ἡ ἔκδοσίς της ναυάγησε γιὰ λόγους οἰκονομικοὺς...

Ἀπὸ τὴν πρώτην αὐτὴν συλλογὴν τοῦ ἀγαπημένου μου Πατέρα ἔχω περιλάβει στὸ βιβλίο μου τοῦτο ἐδῶ ἀρκετὰ τραγούδια, ποὺ ξεχωρίζουν μὲ τὴν καλιὰ χρονολογίαν ποὺ σημειώνεται κάτω ἀπὸ τὸ ὄνομα καὶ τὸ χωριὸ τοῦ τραγουδιστῆ.

Παρὰ τὴν ἀποτυχίαν τότε τοῦ πόθου του, ἐκείνος, μὲ τὸν ἴδιον πάντα ἐνθουσιασμό καὶ τὸ εὐγενικὸ πνεῦμα, συνέχισε τὸ ἔργο τῆς περισυλλογῆς. Τὴ μικρὴν κωμόπολιν Ροδοδάφνην (1) τῆς Ἀχαΐας (κοντὰ στὸ Αἴγιο), ὅπου ἐγκαταστάθηκε ὡς γιατρὸς μόνημα ἀπὸ τὸ 1890, τὴν ἔκανε ὀρηκτῆρόν γιὰ τὶς διάφορες περιόδους του, μὲ σκοπὸ τὴ συγκέντρωσιν τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν, ὡς σήμερα ἀκόμη.

Μέσα στὸ καλλιτεχνικὸ αὐτὸ περιβάλλον τοῦ πατρικοῦ μου σπιτιοῦ, ὅπου ἡ μιὰ κόρη τραγουδοῦσε ἀρμονικὰ καὶ τὸ ἄλλο παιδί ὑποβλητικὰ ἔψελνε καὶ ἄλλα συνώδευαν μὲ τὸ βιολί ἢ μὲ τὸν αὐλό, καὶ ὅπου ὁ πατέρας ἄπλωνε μιὰν ἀτμόσφαιραν μουσικο-λαογραφικῆς δράσης, ἀναθράφηκα καὶ ἐγὼ καὶ μυήθηκα ἀπὸ τὸν ἴδιον στὸ ὠραῖον τοῦτο ἔργο.

Ἀπὸ τὸ 1928 ἤμουν σὲ θέσιν νὰ συνεχίσω τὴν προσπάθειά του, ποὺ ὁ ἴδιος μὲ ὄρισε συνεχιστὴ καὶ κληρονόμον της. Σὲ περιόδους μου ἀνὰ τὸ Μωρητῆ, τὴ Ρούμελη καὶ τὴν Ἡπειρον, πλούτισα ἀκόμη περισσότερον τὸ μουσικὸν μας αὐτὸ ταμεῖον. Καὶ τώρα πλέον ἀπὸ 600 καταγραμμένους μελωδίας δημοτικῶν μας τραγουδιῶν, μὲ σύστημα καὶ πληρότητα ἐτοιμασμένους, καρτεροῦν τὴν ἔκδοσίν τους.

Τὴν ἀπαρχὴν γιὰ τὴν ἀποκατάστασιν καὶ τὴν συντήρησιν τῶν δημοτικῶν αὐτῶν τραγουδιῶν ἀποτελεῖ τὸ παρὸν βιβλίον.

Τὸ δίνω στὸ φιλόμουσον Ἑλληνικὸν κοινόν, μὲ τὴν ἐλπίδαν καὶ τὴν ἐνδοκίαν νὰ τὸ δεχτῇ καλοπροαίρετα καὶ νὰ ἐνδιαφερθῇ θετικώτερα καὶ πλατύτερα γιὰ τὴν γνωριμίαν καὶ τὴν τύχην τῶν δημοτικῶν μας τραγουδιῶν.

Καὶ ὁνειρεύομαι μὲ λαχτὰραν τὴν πραγμάτωσιν καὶ μὲ σύγχρονον μέθωδον καὶ ἐπιστημονικὰ μέσα λειτουργίαν τοῦ σήμερον ὀνομαστικῶν ὑπάρχοντος στὸν ὄργανισμό τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν Μουσικοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχεῖου. Γιὰ τὸ ὅποῖον, κολακεύομαι νὰ πιστεύω, ὅτι θὰ ἀποτελέσῃ πολὺτιμον πυρῆναν ἔρευνας καὶ σπουδῆς ὅλο τὸ πολὺν καὶ ἀξιόλογον μουσικὸν ὕλικόν, ποὺ περισώσαν χρόνων φροντίδες τοῦ σεβαστοῦ Πατέρα μου καὶ δικῆς μου.

ΣΠΥΡΟΣ Δ. ΠΕΡΙΣΤΕΡΗΣ

1. Στὴν κωμόπολιν αὐτὴν ἔγινε τὸν Ἀπρίλιν τοῦ 1910 ἡ πρώτη ἀποστολὴ γιὰ περισυλλογὴν δημοτικῶν τραγουδιῶν ἀπὸ τὸ Ὠδεῖον Ἀθηνῶν μὲ φωνογράφον. Τὴν ἀποστολὴν ὑποκίνησε, προετοίμασε καὶ ἐφρόντισε ὁ ἴδιος. (Ἰδὲ τὸν πρόλογον στὸ βιβλίον: «50 δημῶδη ἄσματα Πελοποννήσου καὶ Κρήτης». Ἀθήναι, 1930).

ΑΝΑΓΚΑΙΕΣ ΕΞΗΓΗΣΕΙΣ

Ἡ καταγραφή τῶν δημοτικῶν μας τραγουδιῶν παρουσιάζει ἄπειρες μουσικὲς τεχνικὲς δυσκολίες, οἱ ὁποῖες συνδυάζονται μὲ τὰ γενικώτερα ζητήματα καὶ προβλήματα τῆς Ἑλληνικῆς Μουσικῆς, ἀρχαίας, βυζαντινῆς καὶ νεοελληνικῆς. Ὁ τρόπος καὶ ἡ μέθοδος τῆς καταγραφῆς ἢ μουσικῆ γραφῆς τὰ τονιαία διαστήματα καὶ ἡ χρησιμοποίηση εἰδικῶν σημείων οἱ ρυθμοὶ καὶ ἡ πιστὴ γραφὴ τῶν οἱ ἰδιότυπες κλίμακες, καὶ τόσα ἄλλα ἀκόμη ζητήματα, τὰ ὁποῖα δὲν μοῦ ἐπιτρέπουν τὰ στενὰ ἔδωδρα ν' ἀναπτύξω κάπως εὐρύτερα, μὰ οὔτε ἄλλωστε καὶ τῇ θέσῃ τους ἔχουν ἔδω. Ἐλάχιστες μόνον ἐξηγήσεις, πού σχετίζονται μὲ τὴν ἐργασία μου αὐτή, τις θεωρῶ ἀπαραίτητες:

Χρησιμοποιῶ καὶ τις δυὸ μουσικὲς γλώσσες. Θεωρῶ ὅμως ἀπαραίτητο νὰ τονίσω πὼς ἡ Βυζαντινὴ, εἶναι ἡ πρῶτη φυσικὴ γλώσσα γιὰ τὴν πιστότερη ἀπόδοση τῆς μουσικῆς τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν. Τῇ θεωρῶ μητρικὴ γλώσσα. Πιστεύω πὼς ἡ Βυζαντινὴ μουσικὴ εἶναι ἡ πηγὴ ἀπὸ τὴν ὁποίαν ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς παρέλαβε τὸ ποιητικὸ καὶ μουσικὸ ὕλικό, κατὰ ἓνα μεγάλο ποσοστό, πολλὰς φορὲς αὐτούσιον, καὶ μὲ τὴν ἐμφυτὴ ἀφομοιωτικὴ του δύναμη καὶ τὴν καλλιτεχνικὴ δημιουργικὴ του διάθεση ἐπλαστούργησε τὰ ἀθάνατα δημοτικὰ μας τραγούδια καὶ τὴ μουσικὴ τους.

Οἱ ἦχοι, οἱ κλίμακες, τὰ διαστήματα, ἡ τεχνικὴ τῆς μελωδίας, καὶ τὸ ὅφος, ὅλα αὐτὰ με ἐπιστημονικῇ ἐρευνᾷ καὶ μελέτῃ, φαίνονται διοχετευμένα καὶ ἐξελιγμένα μέσα στὴ μουσικὴ τους. Γι' αὐτὸ στὴν Εὐρωπαϊκὴ μουσικὴ καταγραφή μου θεωρῶ ἀπαραίτητο νὰ παραθέμω στὸ σύστημα τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς, στὴν ὁποία βρισκόμαστε τόσα πολλὰ κοινὰ μουσικὰ στοιχεῖα.

Ἐκτός ἀπὸ τὴν ἔκταση, πού σημειώνω κάτω ἀπὸ κάθε τραγούδι σὲ μουσικὸ διάγραμμα, σημειώνω καὶ τὴν κλίμακα τοῦ ἤχου στὴν ὁποία στηρίζεται ἡ μελωδία. Στὰ τραγούδια αὐτὰ ἀντιπροσωπεύονται ὅλες σχεδὸν οἱ κλίμακες, διατονικὲς καὶ χρωματικὲς, τῶν ἡχῶν τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς. Τὰ διαγράμματα τῶν κλιμάκων θὰ τὰ βρῇ ὁ ἀναγνώστης κάτω ἀπὸ κάθε τραγούδι.

Τὴν τονικὴν σὲ κάθε κλίμακα τὴ σημειώνω μὲ τὸ T καὶ εἶναι τοποθετημένη σὲ ὅλα σχεδὸν τὰ τραγούδια μὴ 4η ἢ 5η ἐπάνω ἀπὸ τὴ φυσικὴ τῆς θέσης. Γιὰ τὴν ἀκρίβεια τῆς ρυθμικῆς ἀγωγῆς χρησιμοποιοῦ τὸ χρονόμετρο Maëlzell τὸ δὲ σημείω — σημαίνει τὸ περίπου. Τὸ σημείω — στὴ Βυζαντινὴ γραφῇ παριστάνει ἓνα λαρυγγικὸ τῆς φωνῆς, πού τὸν ἀποτελοῦν ὁ κύριος φθόγγος: ὁ ἀμέσως ἀνώτερος. Ἀπὸ τοὺς ποικίλους ρυθμούς τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν μας ἔδω ἐκπροσωποῦνται: ὁ 7/σημος 7/8 ἢ 7/4 τὸν ὁποῖο στὴ Βυζαντινὴ γραφῇ σημειώνω μὲ τὴ συνεπτυγμένη γραφῇ του, γιὰ πὺ εὐκόλα καὶ πὺ πρακτικὰ, ἀντιστοιχεῖ δὲ στὸν Καλαματιανὸ χορὸ. Ὁ 6/σημος 6/4 πὺ ἀντιστοιχεῖ στὸν Τσάμικο χορὸ. Ὁ 4/σημος 4/4 πὺ ἀντιστοιχεῖ στὸν Ἀπολυτὸ χορὸ, στὸ Συρτό, στὸν Κουνητὸ καὶ στὸν Πατητό. Ὁ 5/σημος 5/4 πὺ ἀντιστοιχεῖ σὲ ἓνα Ἡπειρώτικο χορὸ. Καὶ ἄλλοι ἀκόμη μικτοὶ ρυθμοὶ, πὺ τὴ ρυθμικὴ τους μορφὴ καταγράφω στὴ ἀρχὴ κάθε τραγουδιοῦ.

Τὸν πρῶτο στίχο κάθε τραγουδιοῦ γράφω μὲ ὅλες τις ἐξωτερικὲς προσθήκες, οἱ ὁποῖες μπαίνουν ὅταν τραγουδιέται τὸ τραγούδι, (γράμματα, συλλαβές, λέξεις, φράσεις ὁλόκληρες) ἄσχετες πολλὰς φορὲς μὲ τὸ τραγούδι, οἱ ὁποῖες ὥστόσο ἔχουν σπουδαία σημασία καὶ ἔχουν ὀργανικὴ θέσιν μέσα στὰ τραγούδια, πὺ ἡ μελέτη τους καὶ ἡ ἐρευνᾷ τους θὰ μᾶς βοηθήσῃ γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῶν τραγουδιῶν.

Ὅλα τὰ τραγούδια τοῦ βιβλίου αὐτοῦ εἶναι ἀνέκδοτα. Μερικὲς παραλλαγές, δημοσευμένες σὲ διάφορες συλλογές, πὺ γι' αὐτὲς κάνω τὴ σχετικὴ παραπομπή, εἶναι σχεδὸν ἄλλα τραγούδια, μὲ τις μουσικὲς, ρυθμικὲς καὶ ποιητικὲς διαφορὲς πὺ ἔχουν. Ἀλλωστε καὶ οἱ μικρότερες μελωδικές, ρυθμικὲς καὶ ποιητικὲς παραλλαγές εἶναι ἀπαραίτητες καὶ ἀναγκαῖες, γιὰτὶ μὲ τὴ συγκριτικὴ μελέτη τους θὰ μᾶς βοηθήσουν γιὰ τὴν τέλεια, ὅπως εἶπα πὺ πάνω, μουσικὴ, ρυθμικὴ, ποιητικὴ καὶ ἐννοιολογικὴ ἀποκατάσταση τῶν παραφθαρμένων ἀπὸ τὴ λαϊκὴ ἀμνησία δημοτικῶν μας τραγουδιῶν.

Σ. Π.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ - ΚΛΕΦΤΙΚΑ - ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ - ΔΙΑΦΟΡΑ - ΜΟΙΡΟΛΟΓΙΑ

1. ΤΟ ΚΑΚΟΣΟΥΛΙ, «Νὰ σοῦχε πέσ' καταρροή...»	Σελ.	2 - 3
2. ΖΗΚΟ - ΜΠΟΥΓΙΑΣ, «Ποιὸς θέλ' ν' ἀκούσῃ κλάμματα...» »		4 - 5
3. «ΑΗΔΟΝΙΑ ΜΗ ΛΑΛΗΣΕΤΕ...», (Οἱ Τόσκιδες)		6 - 7
4. Ο ΤΖΟΒΑΡΑΣ, «Βαρκούλα ν' ἐκατέβαινε...»		8 - 9
5. Ο ΛΑΒΩΜΕΝΟΣ ΚΛΕΦΤΗΣ, «Φάτε καὶ πιέτε, βρέ παιδιά...» »		10 - 11
6. ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΝΤΕΛΛΑ, «Κλαῖνε τὰ δέντρα...»		12 - 13
7. «ΤΡΕΙΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΙ ΚΡΗΤΙΚΟΙ...»		14 - 15
8. ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ, «Παρασκευὴ τὸ γιόμα...»		16 - 17
9. «ΓΛΥΚΟΧΑΡΑΖΕΙ Η ΑΝΑΤΟΛΗ...», Παραλλογή		18 - 19
10. «ΠΟΙΑ ΜΑΝΑ ΕΧΕΙ ΔΥΟ ΠΑΙΔΙΑ...», Τῆς ξενιτειᾶς		20 - 21
11. «ΠΟΙΑ ΜΑΝΑ ΕΧΕΙ ΔΥΟ ΠΑΙΔΙΑ...»		22 - 23
12. «ΜΑΝΑ Μ' ΜΕ ΚΑΚΟΠΑΝΤΡΕΥΕΣ...»		24 - 25
13. «ΑΦΙΝΩ ΓΕΙΑ, ΠΑΤΕΡΑ ΜΟΥ...», Τοῦ γάμου		26 - 27
14. «ΗΡΘΕ ΚΑΙΡΟΣ ΝΑ ΦΥΓΩΜΕ»		28 - 29
15. Ο ΣΑΛΑΜΟΥΡΑΣ, «Ἐσεῖς κουμπάρες βλάχισσες»		30 - 31
16. «ΕΝΑΣ ΠΑΣΣΑΣ ΕΔΙΑΒΑΙΝΕ...»		32 - 33
17. Ο ΖΙΑΚΑΣ Κ' ΟΙ ΜΑΚΡΑΙΟΙ, «Τὴν Κρανιά μεσ' στὸ μπογάζι...» »		34 - 35
18. «ΓΕΡΑΣΑ, ΧΑΪΔΩ Μ', ΓΕΡΑΣΑ...»		36 - 37
19. «Η ΑΡΤΑ ΠΕΤΡΑ ΝΑ ΓΕΝΗ...», Χορὸς Τσάμικος		38 - 39
20. «ΣΤΗΣ ΜΑΝΤΖΟΥΡΑΝΑΣ ΤΟΝ ΑΝΘΟ» » »		49 - 41
21. «ΣΑΝ ΚΙΝΗΣΑΝ ΤΡΕΙΣ ΛΥΓΕΡΕΣ...» » »		42 - 43
22. Η ΑΛΕΞΑΝΤΡΑ, «Ἰὲ στέκει μαραιμένη...» Ἡπειρώτικος »		44 - 45
23. Η ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΑ, «Τὰ χιόνια τᾶλως ἢ βροχή...»		46 - 49
24. «ΚΑΤΟΥ ΣΤΗΝ ΑΣΠΡΗ ΠΕΤΡΑ...», Χορὸς Καλαματιανὸς »		50 - 51
25. «ΣΤΗΝ ΑΠΑΝΩ ΓΕΙΤΟΝΙΑ...» » »		52 - 53
26. «ΤΑ ΛΕΙΒΑΔΙΑ ΛΕΙΒΑΔΙΖΟΥΝ...»		54 - 55
27. Η ΔΙΑΜΑΝΤΟΥΛΑ, «Τοῦ Χατζῆ Γιωργάκη ἡ κόρη...»		56 - 57
28. «ΒΛΑΧΟΥΛΑ Ν' ΕΚΑΤΕΒΑΙΝΕ...», Χορὸς Ἡπειρώτικος »		58 - 59
29. «ΤΡΕΙΣ ΚΟΠΕΛΛΕΣ ΛΥΓΕΡΕΣ...», » πατητὸς »		60 - 61
30. «ΜΕΣ' ΣΕ ΠΑΓΓΙΝΟ ΧΟΡΟ...»		62 - 63
31. «ΑΦΙΝ' Ο ΓΙΑΝΝΟΣ ΤΗΝ ΚΛΕΨΑ...», Ἀστεῖο		62 - 63
32. «ΑΝΑΤΑΡΑΞΟΥ, ΜΑΥΡΗ ΓΗΣ...», Μοιρολόϊ		64 - 65
33. «ΠΟΥ ΠΑΣ, ΑΣΗΜΙ, ΝΑ ΧΑΘΗΣ...» »		64 - 65
34. «ΓΙΑ ΙΔΕΣ ΤΗΝ ΠΩΣ ΞΑΠΛΩΘΗΚΕ...» »		66 - 67

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΜΩΡΗΑ

ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ · ΔΙΑΦΟΡΑ

35. «ΚΑΛΩΣ ΑΝΤΑΜΩΘΗΚΑΜΕ...»	Σελ.	70 - 71
36. «ΚΛΕΙΣΑΝ ΟΙ ΣΤΡΑΤΕΣ ΤΟΥ ΜΩΡΗΑ...»	»	72 - 73
37. «ΠΟΤΕ ΘΑ ΓΙΝΗ ΡΕΜΠΕΛΙΟ...»	»	74 - 75
38. Η ΤΖΑΒΕΛΛΑΙΝΑ, «Κορίτσα από τὰ Γιάννενα...»	»	76 - 77
39. Η ΕΛΑΦΙΝΑ, «Κλάψε με, μάνα μ', κλάψε με...»	»	78 - 80
40. «ΜΙΑ ΚΟΡΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΓΡΙΠΟ...»	»	81 - 83
41. Ο ΣΚΑΛΤΣΟΔΗΜΟΣ, «Στόν Ήλυμπο στόν Κίτσαβο...»	»	84 - 85
	Χορός Τσάμικος	
42. ΧΑΡΑ ΠΟΥ ΤΟΧΟΥΝ ΤΑ ΒΟΥΝΑ...»,	Χορός Τσάμικος	86 - 87
43. Η ΞΕΝΙΤΕΙΑ, «Ξένε, ποῦ εἶσαι στήν ξενιτειά»	»	88 - 89
44. Η ΠΑΝΩΡΓΙΑ, «Σαράντα ἡμέρες περπατῶ...»	»	90 - 91
45. «Η ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ»	»	92 - 93
46. «ΜΙΑ ΚΟΡΗ ΜΕ ΤΟΝ ΑΛΑΤΖΑ...»	»	94 - 95
47. «ΓΡΗΓΟΡΑ ΝΑΡΘΗΣ, ΑΝΟΙΞΗ...»	»	96 - 97
48. «ΠΕΘΑΝ' Ο ΒΛΑΧΟΣ ΠΕΘΑΝΕ...»	»	98 - 99
49. «ΜΑΛΑΜΑΤΕΝΙΟΣ ΑΡΓΑΛΕΙΟΣ...»,	» Καλαματιαν.	100 - 101
50. Ο ΑΓΟΥΡΟΣ, «"Αγουρος πέτρα πελεκάει...»	»	102 - 103
51. «ΕΝΑ ΚΟΜΜΑΤΙ ΣΥΓΝΕΦΟ...», 'Η Παπαδοπούλα	»	104 - 105
52. Η ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΑ, «Ποῦ ἔχουν καὶ δὲ φαίνεσαι...»	»	106 - 107
53. «ΕΝΑΣ ΑΣΙΚΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΛΙΒΑΡΤΖΙ...»	»	108 - 109
54. «ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ ΜΟΥ ΤΗΝ ΕΠΕΘΥΜΗΣΑ...»	»	110 - 111
55. «ΜΟΥ ΠΑΡΗΓΕΙΛΕ Τ' ΑΗΔΟΝΙ...»	»	112 - 113
56. Η ΛΕΜΟΝΙΑ, «Λεμονιάς ζητῶ λεμόνι ἕνα...»	»	114 - 115
57. «ΣΕ ΘΑΥΜΑΖΟΜΑΙ, ΜΙΚΡΟΥΛΑ...»	»	116 - 117
58. «ΜΙ' ΑΥΓΟΥΛΑ ΘΕ ΝΑ ΣΗΚΩΘΩ...»	»	118 - 119
59. «ΜΠΗΚΑΝ ΤΑ ΠΙΔΙΑ ΣΤΟ ΜΑΝΤΡΙ...»	»	120 - 121
60. «ΤΣΟΠΑΝΟΣ ΕΞΕΨΥΧΑΓΕ...»,	Χορός κουνητός	122 - 123
61. Η ΝΙΚΟΛΙΤΣΑ, «Στήν ἀπάνω γειτονίτσα»	»	124 - 125
62. «ΣΤΑ ΨΗΛΑ ΤΑ ΠΑΡΕΘΥΡΙΑ...», Χορός συρτός ἀπολυτός.	»	126 - 127
63. «ΣΠΥΡΙ ΠΙΠΕΡΙ Ν' ΕΣΠΕΡΝΑ...»	»	128 - 129
64. «Ο ΓΙΩΡΓΗΣ Ο ΜΑΡΑΘΙΑΝΟΣ...», Χορός διπλός	»	130 - 131
65. «ΣΗΜΕΡΑ ΓΑΜΟΣ ΓΙΝΕΤΑΙ...», Χορός Καλαματιανός	»	132 - 133
66. «ΠΑΡ' ΤΟ ΠΟΤΗΡΑΚΙ ΣΟΥ...», τοῦ Γάμου	»	134 - 135

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΤΗΣ

Η ΠΕΙΡΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ - ΚΛΕΦΤΙΚΑ - ΧΟΡΕΥΤΙΚΑ

ΔΙΑΦΟΡΑ - ΜΟΙΡΟΛΟΓΙΑ

ΟΙ ΣΟΒΙΕΤΙΣΤΕΣ ΣΤΗ ΜΑΧΗ (Παλαιά φωτογραφία)

"ΤΟ ΚΑΚΟΣΟΥΛΙ,"

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΟΥ

*Αλποχώρι Σουλίου
1882

*Ηχος $\frac{2}{4}$ πα⁽¹⁾

*Ρυθμός ελεύθερος (2) χ M M. $\text{—} = 44$

Ωχ να σου χε πες κα τα α α α κα α α ρο ο η
η η η μω ρε καὺ με νε ε Κα α α α κο ο σου
ου ου του ου ου ου λι ι ι ι ι πως
η η σου ουν πως κα α τα αχ κα ταν τη σες

Νά σουχε πέσ' καταρροή καὺμένη Κακοσοῦλι
πὼς ἦσουν, πὼς κατάντησες νά σέ πατοῦν οἱ Τοῦρκοι!
'Εσεῖς πουλιά πετούμενα 'ποῦ πᾶτε στὸν ἀέρα,
δῶστε χαμπέρι στὸ Μωρητ' στὸς καπεταναρέους!
'πῆραν τὸ Σοῦλι 'πῆρνε 'πῆραν τὴ Σαμονίδα,
τὴν Κιάφα δὲν τὴν 'πῆρνε οὐδὲ τὸν 'Αβαρίκο.
Γιωργάκη Δράκος κλείστηκε μέσα σ' τὸν "Αἰ Δημήτρι.
Τρεῖς μέρες κάνει πόλεμο, τρεῖς μέρες καὶ τρεῖς νύχτες.
'Ο Κουτσονίκας 'φώναξεν ἀπὸ τὸ μετερίζι.
Βάστα Δράκομ' τὸν πόλεμο, βάστα καὶ τὸ ντουφέκι.
—Τὶ νά βαστάξω τ' ἀρφανὸ καὶ τὶ νά νταγιαντήσω
δίχως νερό δίχως ψωμί δίχως κᾶνα μεντάτι.

1. Ἡ κατάταξις τοῦ τραγουδιοῦ αὐτοῦ στὸν πρῶτον ἦχο ἔγινε ἀπὸ τὴν τελικὴν του φράσιν καὶ τὴν τελικὴν του κατάληξιν ποῦ γίνεται στὸ φθόγγον πα. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ὅμως μέχρι τοῦ σημείου * ἡ μελωδία κινεῖται σ' ἓνα 5/χορδο τῆς κλίμακος τοῦ πλαγίου 4ου ἤχου. Ἰδὲς παραπλευρῶς σημειώσιν.

2. Παρ' ὅτι τὸ τραγούδι αὐτὸ ἀνήκει εἰς τὰ ἐλεύθερα ρυθμοῦ τραγούδια, ἐν τούτοις διαφαίνεται κάποια ρυθμικὴ μορφή 4 σήμου, ποῦ τὴν σημειῶνω μὲ τρεῖς στιγμὲς ἀντὶ διαστολῶν.

3. Διὰ τοὺς χαρακτήρας ποῦ περιέχονται στὶς καμπύλες ἰδὲς στὴ σημείωσιν τοῦ ἐπομένου τραγουδιοῦ.

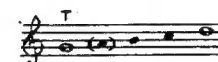
"ΤΟ ΚΑΚΟΣΟΥΛΙ,"

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΟΥ

*Αλποχώρι Σουλίου
1882

Lento e a piacere. m.m. $\text{—} \sim 88$.

Ωχ νά σου χε πέσ' κα τα (να)ρ ρο η
μω ρε καὺ μέ νε κα - - - - - κο - -
σου - - - - - (νου) - - - - - λι πὼς
ἦ - σουν πὼς κα - τὰ κα τάν τη σες.

5/χορδο διατονικὸ ἀπὸ τὴν κλίμακα τοῦ πλαγίου 4ου ἤχου. Ὁ φθόγγος ΛΑ δὲν ἀκούεται. Ἀπὸ τὴν μελωδικὴν φράσιν — πὼς ἦσουν, πὼς κατάντησες — ἡ τονικὴ ἀλλάζει εἰς τὸν φθόγγον ΛΑ ποῦ εἶναι ἡ βάση τῆς κλίμακος τοῦ Α' ἤχου.

Ἀπὸ τὴν κλίμακα τοῦ Α' ἤχου.

"ΖΗΚΟ - ΜΠΟΥΓΙΑΣ"

Πανούλας Ποιητικής
Σουδενά Ζαγορίων 1878

Ἦχος $\frac{3}{4}$ Νη
Ῥυθμός ἐλεύθερος χ M.M. $\frac{1}{2}$ = 66

Αχ ποιος θε ε ελ νά κου ση (λε λε) ε κλαμ
μα α α α τα δα κρυα και μοι οι ριο ο ο ο λο για
Ζη κα α κη η η μου δα κρυα και μοι οι ριο ο ο ο
λο για παι αι δα α κι ι ι μου

1. (1) Ποιός θέλ' ν' ακούση (λε λε) κλάμματα, δάκρυα και μοιρολόγια (Ζηκάκη μου) δάκρυα και μοιρολόγια (παιδάκι μου)
2. διαβάτε από την Ἀθηνιὰ κι' από τὴ Λάκκα Σοῦλι ν' ἀκούσετε τὴν Μπούγαινα, τὴ μάνα τοῦ Ζηκάκη πῶς κλαίει, πῶς μοιρολογάει, καὶ μαυρα δάκρυα χύνει. Στὸ παραθύρι κάθεται, τὴ θάλασσ' ἀγναντεύει κ' ὅσοι διαβάτες κι' ἂν διαβοῦν, στέκει καὶ τοὺς ξετάζει «Διαβάτες ποῦθεν ἔρχεσθε, τί θάλασσα γυρνᾶτε; Μὴν εἶδατε τὸ γυιόκα μου, τὸ μοναχὸ παιδί μου; Εἶναι ψηλὸς εἶναι λιγνός, εἶναι σὰ κυπαρίσσι». — Ἐψές' προψές, τὸν πηγαινὸν ἔς τὰ Γιάννενα οἱ Τοῦρκοι κι' ἀκούσαμεν ἅπ' τὸν κρέμασαν, ἕψηλά ἔς τὰ Λιθαρίτσια.

1. Παραλλαγή κειμένου στὴν ποιητικὴ συλλογὴ δημοτικῶν τραγουδιῶν Ἠλείρου τοῦ Γ. Χ. Χασιώτου. Σελ. 128. Ἀθῆναι 1866.

ΣΗΜ.—Οἱ χαρακτῆρες ποὺ εἶναι μέσα στὶς καμπύλες, πρέπει νὰ ἐκτελεσθοῦν ἐνωμένοι, πολὺ μαλακά, καὶ συρτά στὴ φωνή, χωρὶς νὰ διακρίνεται τὸ κατέβασμα τῆς φωνῆς ἀπὸ τὸν ἕνα φθόγγο στὸν ἄλλον.

"ΖΗΚΟ - ΜΠΟΥΓΙΑΣ"

ΚΛΕΦΤΙΚΟ ΤΗΣ ΤΑΒΛΑΣ

Πανούλας Ποιητικής
Σουδενά Ζαγορίων 1878

Lento e a piacere. m.m. $\frac{1}{2}$ ~ 66.

Ἀχ' ποιός θέλ' νά - - - - - κού - ση (λε - λε)
κλαῦ - μα - - - - - τα δά - κρυα και μοι - - - - - ριο - - - - -
λό - για Ζη - κά - - - - - κη - - - - - μου - - - - - δά - κρυα και
μοι - ριο - - - - - λό - για παι - δά - - - - - κι - - - - - μου.

Ἀπὸ τὴν διατονικὴν κλίμακα τοῦ πλαγίου 4^{ου} ἤχου: ἡ φυσικὴ δαΐς τοῦ ΝΤΟ κατὰ μίαν 4^{την} ὀξύτερα θά, καὶ χωρὶς προσαγωγέα.

ΣΗΜ.—Τὸ σημεῖον δεικνύει πῶς οἱ φθόγγοι πρέπει κατὰ τὴν κατάβασιν νὰ ἐκτελεσθοῦν πολὺ μαλακά, καὶ συρτά τὴ φωνή (Portamento). Ὁ τρόπος αὐτὸς τῆς ἐκτελέσεως μᾶς δίδει ἕνα ἀπὸ τὰ πλεονάζοντα χαρακτηριστικά τοῦ ὕφους καὶ τοῦ ἤθους τῶν τραγουδιῶν τῆς Βορείου Ἠλείρου, ποὺ μοιάζουν σὰν μοιρολόϊ.

"ΑΗΔΟΝΙΑ ΜΗ ΛΑΛΗΣΕΤΕ," (1)

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΤΑΒΛΑΣ

Μαρία Πεπόνη
Ζεφυρί—Πρεβέζης 1932

Ἦχος ᾠ πα
Ῥυθμὸς ἐλεύθερος «χ» = 58»

- 1 - Ἀηδόνια μὴ λαλήσετε, κουκκοὶ νὰ βουβαθῆτε καὶ σεῖς καὺμέν' Ἀρβανιτιά, στὰ μαθρα νὰ ντυθῆτε μὲ τὸ κακὸ ποὺ κάμετὰν τοῦτο τὸ καλοκαίρι!
- 5—Σκοτώσαν τὸν Χασάν μπεη καὶ τὸν Ταξιμ ἐφέντη κι' ὁ Ἰμὴν Πασσᾶς ὅσ' ἀν τῶμαθε βαρυὰ τοῦ κακοφάνη, τοὺς Μπιμπασάδες φώναξε, τὸ Σίσκο Μιραλάη νὰ πάνε νὰ βαρέσουνε αὐτοὺς τοὺς Ἀρβανίτες. Τὴ νύχτα ἔμεραν ἔκαμαν, τὴ νύχτα ἔμεραν ἔκαναν
- 10—Ἔς τὴν Πισκοπή ξημέρωσαν ἔς τὰ δυὸ τὰ κρουονέρια. Κι' ἕνας πασσᾶς Ντελὴ πασσᾶς, τοὺς ἔδωκε χαμπέρι. «Τὶ κάθεσε Ἰμὴν πασσᾶ, παιδί τοῦ Σατραξέμη! θενὰ σὲ πιάσουν ζωντανό, θενὰ σὲ πάρουν σκλάβο». Ὅσ' ἀν τ' ἄκουσ' ὁ Ἰμὴν πασσᾶς, ὅσ' ἀν πῆρε τὸ χαμπέρι,
- 15—τὸ Μιραλάη (?) ἐπρόσταξε καὶ τὸν Ντελὴ Χασάνη. Καὶ κίνησαν κ' ἐπάγησαν πεζοῦρα καὶ καβάλλα νὰ πάνε νὰ πατήσουνε τὸ Ἀρβανιτιάς τ' ἀσκέρι. Σ' ἕνα μπουγάζ' ἐσμίξανε, κι' ὁ πόλεμος ἀρχίζει. Πῆραν κεφάλια περισσά, καὶ ζωντανοὺς περισσους. Προσκύνησ' ὁ Μαλήκ μπέης, προσκύνησαν κ' οἱ ἄλλοι.
- 20—Κι' ἔφυγεν ὁ Ταχέρ μπεης, κι' οἱ Καστρινοὶ ἀγάδες, ὁ Ἰμὴν πασσᾶς γελάστηκε, πῆγε στὸ Τεπελένι κ' ἐκεῖ δὲν ἦσαν Καστρινοὶ καὶ λιάπιδες νὰ φύγουν ἐκεῖ τὸ λένε Τοσκαριά, τὸ λένε Τεπελένι. Ἕνας Δερβίσης πρόβαλε, κρυφὰ τὸν κουβεντιάζει
- 25—Σήκου πασσᾶ μου γύρισε τί σκλάβο θὰ σὲ πιάσουν.

1. Ἀναφέρεται στὴν ἀνταρσία τῶν Τόσκιδων 1750.
2. Τίτλος στράτιωτικὸς Τούρκικος.

"ΑΗΔΟΝΙΑ ΜΗ ΛΑΛΗΣΕΤΕ,"

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΤΑΒΛΑΣ

Μαρία Πεπόνη
Ζεφυρί—Πρεβέζης 1932

(1) *Lento e a piacere. m.m. ♩ ~ 58.*

1. Σ/χορδο διατονικό ἀπὸ τὴν κλίμακα τοῦ πλῆγίου 4^{ου} ἤχου κατὰ τριφωνίαν τῆς βάσεως τοῦ ΦΑ μετατεθείσης μίαν 4^η ὀκτώτερη; ΣΙ ♭.
2. Ἐκτασίς. Σύνταμη μετατροπία σὴ χρωματικῇ κλίμ. τοῦ 1^{ου} ἤχου ποὺ ἔχει τὴν 5^η βαθμίδα μὲ ὕψισιν.
3. Σ/χορδο διατονικό ἀπὸ τὴν κλίμ. τοῦ 1^{ου} ἤχου, μὲ τὴν ὑποτονικὴν

1

"Ο ΛΑΒΩΜΕΝΟΣ ΚΛΕΦΤΗΣ,"

Γεώργιος Χρόνης
Παλαιορόφορος-Πρεβέζης
1885

Ἦχος Δ $\delta\lambda$ ν χρωματικός (1)
Ῥυθμός 4/σημος χ M. M. $\text{—} = \text{—}$

Φα τε καὶ πῖε τε μπρέ παι αἰ δια χα ρη η
τε ε να χα α ρου ου με ε ε καὶ γω ω δε εν
ε αἱ χα αἱ και γω ω δε εν ε ε χω ω τι
ε ε να τι πο τε.

1. Φάτε καὶ πῖε τε μπρέ παιδιά, χαρήτε νὰ χαροῦμε,
κ' ἐγὼ δὲν ἔ(αἱ·χαἱ) κ' ἐγὼ δὲν ἔχω τί(να) τίποτε
2. Κ' ἐγὼ δὲν ἔχω τίποτε, μόν' εἶμαι λαβωμένος.
Γιὰ πάρτε με καὶ σῦρτε με 'ς τὸν "Αἰ Συμιὸ στή ράχη
καὶ στρώστε μου χλωρὸ κλαρί, καὶ βάλτε με νὰ κάτσω
φέρτε μου καὶ γλυκὸ κρασί ἀπὸ τοὺς Παπαδάτες
νὰ βρέξω τὴ λαβωματιά μὴ μὲ λαρώσ' ὁ πόνος.
Πικρὸ 'ποῦναι τὸ λάβωμα, φαρμακερὸ τὸ βόλι.
Γιὰ φκιάστε τὸ κυβούρι μου, τὸ μαῦρο μου κυβούρι.
Νᾶναι πλατὺ νᾶναι μακρὺ, νὰ πέρη δυὸ νομάτους
νὰ στέκ' ὀρθὸς νὰ πολεμῶ, καὶ δίπλα νὰ γιομίζω.
Κι' ἀπὸ τὴ δέξια τὴ μεριά ν' ἀφήστε παραθύρι
νὰ μπαινοβγαίνουν τὰ πουλιά τῆς ἀνοιξῆς τ' ἀηδόνια
νὰ πᾶν τὰ χαιρετίσματα τῆς μαύρης μου γυναίκας.

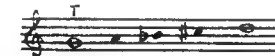
1. Καταλήγει ὁμως εἰς τὴ βάση τοῦ πλαγίου β' ἤχου π

"Ο ΛΑΒΩΜΕΝΟΣ ΚΛΕΦΤΗΣ,"

Γεώργιος Χρόνης
Παλαιορόφορος-Πρεβέζης
1885

M. M. $\text{—} \sim 88.$

Φά - τε καὶ πῖε - τε μπρέ - παι - δια, χα -
ρη - τε νὰ χα - ροῦ - με καὶ
ἐγὼ - δὲν - εἶ - αἱ χᾶϊ καὶ
ἐγὼ - δὲν - εἶ - χω - τι - να - τί - πο - τε.

Χρωματικὸ 5/χορδὸ ἀπὸ τὴν κλίμακα τοῦ χρωματικοῦ πλαγ. 4^{ου} ἤχου μὲ τελικὴ κατάληξι στὴ 2^η βαθ. μῦθο $\Delta\Delta$ ποὺ εἶναι ἡ τονικὴ τῆς κλίμακας τοῦ πλαγίου 2^{ου} ἤχου.

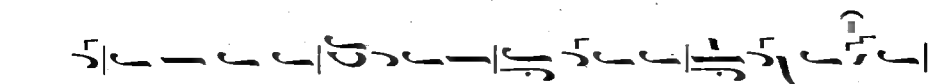
"ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΝΤΕΛΛΑ,"⁽¹⁾

Γεώργιος Χρόνης
Παλαιορόφορος-Πρεβέζης
1885

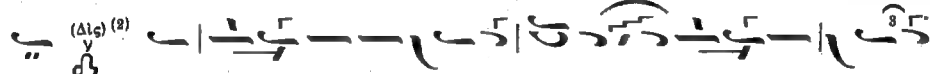
Ἦχος ᾠ πα

Ῥυθμός 4/σημος

χ M. M = 116

Κλαι νε τα δεν τρα κλαι νε μαν ρε Ντε ε μαν ρε Ντε ε Ντε ε λα
κλαι νε τα α κλαι νε τα α να α κλα

μου ρια κλαι νε ε και τα λη η με ρια α α που ου λη με ε

ε που ου λη η με ρια α ζα

1. Κλαΐνε τὰ δέντριά, κλαΐνε, κλαΐνε τὰ κλαΐνε τὰ (να) κλαριά.
Κλαΐνε καὶ τὰ λημέρια πού λημέ - πού λημέριαζα.
2. Κλαΐνε τὰ μονοπάτι πού περπάταγα,
Κλαΐνε καὶ ἡ βρυσσοὺλες πῶπινα νερό
Κλαΐνε καὶ τὰ μετόχια πῶπερνα ψωμί
Κλαΐνε τὰ μοναστήρια πῶπινα κρασί.

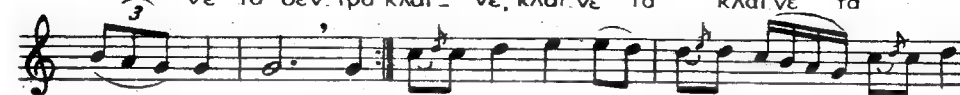
1. Ντέλλας, ἔδρασε στήν Ἡπειρο κατὰ τὸ 1725.
2. Τὴν πρώτη φορά τραγουδιέται με τὸ (μαῦρε Ντέλλας μου). Τὴ δεύτερη, με τὸ κλαΐνε τὰ κλαριά.

"ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΝΤΕΛΛΑ,"

Γεώργιος Χρόνης
Παλαιορόφορος-Πρεβέζης
1885

Κλαῖ - νε τὰ δέν.τρα κλαῖ - νε μαῦ.ρε Ντέ - μαῦ.ρε Ντε -
νε τὰ δέν.τρα κλαῖ - νε, κλαῖ.νε τὰ κλαῖ.νε τὰ

Ντέλ - λα μου, κλαῖ -
(να) κλα - ριά, κλαῖ - νε καὶ τὰ λη - μέ - ρια πού λη.

μέ - - - πού λη - - μέ - - ρια - - Ζα.

Σ/χαρὰς διατονικό ἀπὸ τὴν κλίμακα τοῦ 1^{ου} ἤχου, μετὰ τὴν ὑποτονικὴν ἢ τονικὴν ΛΑ = ΡΕ.

ΣΗΜ.—Σχετικὰ μετὰ τὸν τίτλο καὶ τὸ κείμενο τοῦ τραγουδιοῦ αὐτοῦ ἰδὲς τὴ σημείωση στὴ σελίδα II πού ἀπὸ λάθος ἐτυπώθη ἐκεῖ.

"ΤΡΕΙΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΙ ΚΡΗΤΙΚΟΙ..."

Κωνσ/νος Κομπορόζος
Τζουμέρκα 1880

Ἦχος

Ῥυθμός 4/σημος χ \sim = 108

Τρεῖς καλογεροι Κρητικοί οἱ οἱ οἱ οἱ οἱ οἱ οἱ οἱ
εἰς ἀπτα καὶ οἱ τρεῖς ἀπτα γῆλον ο ο ο ο ο ο ο ο
ο ο ο ος κα ρα α α α βι νε στεργιο ο να νε ε
ε ε ε κα ρα α α α βι νε στεργιο ο να

Τρεῖς καλογέροι Κρητικοί κ' οἱ τρεῖς ἀπ' τ' Ἁγίον ὄρος
καράβι ν' ἐστεργιόνανε σ' ἓνα βαθὺ λιμάνι.
Βάνουν κατάρτια μπρούτζινα, ἀντένες σιδερένιες
βάνουν σχοινι' ἀλυσσιδωτὰ πανιά ζωγραφισμένα·
Στὴ πρύμνη βάνουν τὸ σταυρό, στὴν πλώρη τὸ βαγγέλιο,
καὶ τὴν Παρθένα Δέσποινα στὸ μεσινὸ κατάρτι.
Σὰν νύφη χρυσοστόλιστη στὰ πέλαγα γυρνάει
ν' αὐρῇ καράβια Τούρκικα, ν' αὐρῇ τοὺς Μπαρπαρέζους
Μιά Κυριακή, μιὰ ταχυὴ ἀπ' δεξ' ἀπὸ τὴν Κρήτη,
τρὶα καράβια Τούρκικα τὸ βάλανε στὴ μέση.
—Μάϊνα καράβι τὰ πανιά, μάϊνα καὶ ρίξτα κάτω.
—Δὲν τὰ μαῖνάρω τὰ πανιά, καὶ δὲν τὰ ρίχνω κάτω
δὲν εἶμαι κόρη λυγερὴ νὰ λύσω τὰ μαλλιά μου·
Εἶμαι καράβι ξακουστό, καράβι ξακουσμένο
στὴν Πόλη καὶ στὴ Βενετιά, μ' ἔχουν ζωγραφισμένο.
Ἐλάτε δέκ' ἀπὸ μπροστά, καὶ δώδεκ' ἀπὸ πίσω
καὶ δεκοχτὼ ἀπ' τὴ μιὰ μεριά, καὶ δεκοχτὼ ἀπ' τὴ ἄλλη
νὰ δῆτε τὰ κανόνια μου, νὰ ἴδῃτε τ' ἄρματα μου.
Μιά μπαταριά τοὺς βρόντησε, μιὰ μπαταριά τοὺς ἔχει.
γιολίζ' ἡ θάλασσα πανιά, ἀντένες καὶ κατάρτια.

ΣΗΜ.—Ἰδὲς στὴν ποιητικὴ συλλογὴ τοῦ κ. Ἀποστ. Μελαχρινοῦ, σελ. 29 ἀριθ. 24,
«ΤΟ ΚΑΡΑΒΙ». Ἀθήνα 1946.

"ΤΡΕΙΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΙ ΚΡΗΤΙΚΟΙ..."

Κωνσ/νος Κομπορόζος
Τζουμέρκα 1880

M. M. \sim 108.

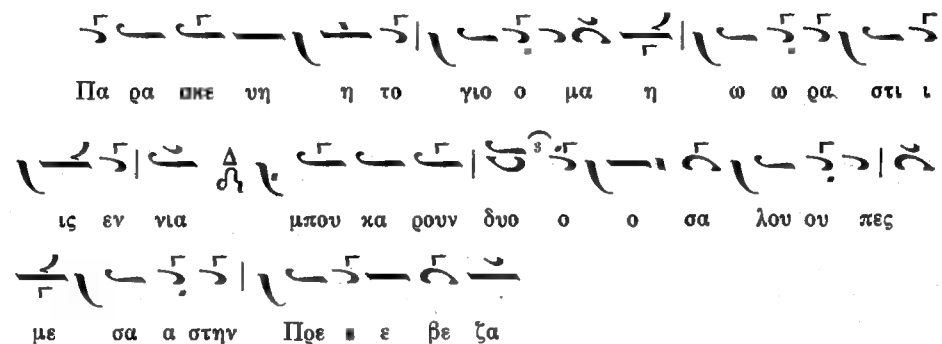
Τρεῖς καλο- γέ- ροι Κρη- τι- κοί κ' οἱ
τρεῖς ἀπ' τ' ἄ- κ' οἱ τρεῖς ἀπ' τ' ἄ- γιον
ὄ- ρος κα- ρά- δι
(v) ἔ- στερ- γιό- να- νε κα-
ρά- δι (v) ἔ- στερ- γιό- να- νε.

Ἦχος 4/χορδο τῆς κλίμ. τοῦ β'
ἤχου, μέ τὴν ὑποτονικὴ

"ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ" ⁽¹⁾

Χρήστος Κοντός
Γυμνασιάρχης
Πρέβεζα — 1932

Ήχος $\frac{1}{2}$
Ρυθμός 4/σημος $\frac{7}{8}$ M. M. $\frac{1}{2}$ = 84

Παρασκευή τὸ γιόμα ἡ ὥρα στὶς ἔννια
μπουκάρουν δυὸ σαλούπες τέσσερα μυστικά.
Γυρίζουν τριγυρίζουν στὸν Παντοκράτορα
πάλι ξαναγυρίζουν στὰ Παληοσάραγα.
Σταυρέ μου, σταυρωμένε 'πού σέ δοξάζουμε,
γιὰ βάλε τὸ Μαῖστρο, γιὰ νὰ μπουκάρωμε.
Γυρίζει μιὰ σαλούπα ρίχνει μιὰ κανονιά,
γκρεμίζει τὰ μουράγια, τσακίζει τὰ γυαλιά.
Ρίχνουν κι' ἀπὸ τὸ κάστρο, ρίχνουν μιὰ κανονιά
γκρεμίζουν τὰ πανιόλα, τσακίζουν τ' ἄλμπουρα.
Κι' ὁ καπετάνιος λέει ἔμπρὸς μωρὲ παιδιὰ
σ' τὴν Πρέβεζα νὰ μπούμε ς'τὰ Παληοσάραγα.

1. Τὰ «Μύστικά». Μ' αὐτὸ τὸ τίτλο εἶναι γνωστὸ τὸ τραγούδι αὐτὸ στὴ Πρέβεζα ἀντὶ τοῦ Μυστικά.

"ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ"

Χρήστος Κοντός
Γυμνασιάρχης
Πρέβεζα — 1932

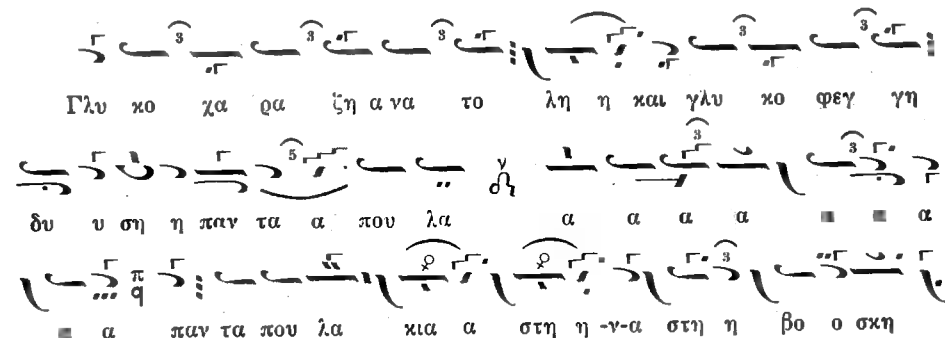
$\frac{1}{2}$ $\frac{7}{8}$
Διατονικὸ 5/χορδὸ καὶ ἡ ὑποτονικὴ
ἀπὸ τὴν κλίμακα τοῦ Α' ἤχου.

"ΓΛΥΚΟΧΑΡΑΖ' Η ΑΝΑΤΟΛΗ...." (1)

ΠΑΡΑΛΟΓΗ (2)

"Αρτα — 1882

Ἦχος ♯ πα
ῚΡυθμός ἐλεύθερος χ M.M. =

Γλυκοχαράζ' ἡ ἀνατολή καὶ γλυκοφέγγ' ἡ δύση,
πάν τὰ πουλάκια στῆ βοσκή κ' ἡ ὠμορφες στὸ πλύμα.
Πῆρα κι' ἐγὼ τὸ μαῦρο μου νὰ πάω νὰ τὸν ποτίσω,
Βρίσκω μιὰ κόρη π' ὠπλυνε τ' ἀντρός της τὸ μαντήλι.
—Κόρη μου βγάλε μας νερὸ νὰ πιοῦμ' ἐγὼ κι' ὁ μαῦρος.
Σαράντα τάσια - ν - ἔβγαλε, στὰ μάτια δὲν τὴν εἶδα,
κι' ἀπ' τὰ σαράντα καὶ μπροστὰ τῇ βλέπω δακρυσμένη.
—Κόρη μ' τ' ἔχεις καὶ θλίβεσαι καὶ βαρυαναστενάζεις;
—"Ἄντρας μου πάει στὴν ξενιτεὶά ἐδῶ καὶ δέκα χρόνους.
Ἄκόμα δυὸ τὸν καρτερῶ, στοὺς τρεῖς τὸν παντεχαίνω
κι' ἂν δὲν ἐρθῇ στοὺς δεκατρεῖς καλόγρηα θὰ γένω.
—Κόρη μ' ἐγὼ εἶμ' ὁ ἄντρας σου ἐγὼ εἶμαι κι' ὁ καλὸς σου.
—"Ἄν εἶσαι σὺ ὁ ἄντρας μου ἂν εἶσαι κι' ὁ καλὸς μου,
πές μου σημάδια τοῦ σπιτιοῦ, σημάδια τῆς αὐλῆς μου.
—Ἔχεις μηλιὰ στὴν πόρτα σου, μηλιὰ μέσ' στὴν αὐλὴ σου.
—Αὐτὰ τὰ ξέρ' ἡ γειτονιά, τὰ ξέρ' ὁ κόσμος ὅλος.
Πές μου σημάδια τοῦ κορμιοῦ καὶ τότες νὰ πιστέψω.
—Ἔχεις ἑλῆά στὰ στήθια σου, ἑλῆά στὴν ἀμασχάλη,
κι' ἀνάμεσα στὰ δυὸ βυζιά σπυρὶ μαργαριτάρι.
—Ἐσὺ, ἐσ' εἶσ' ὁ ἄντρας μου ἔλα στὴν ἀγκαλιά μου.

1. Ἰδὲς Ἐκλογὲς Ν. Πολίτη, σελ. 20 «Ὁ Γυρισμός τοῦ Ξενιτεμένου» καὶ Α. Μελα-
χρινοῦ σελ. 127.

2. Ἰδὲς τὴ σημείωση εἰς τὴν ἑναντι σελίδα 19.

"ΓΛΥΚΟΧΑΡΑΖ' Η ΑΝΑΤΟΛΗ...."

"Αρτα — 1882

3/4 χορδὸ κλίμακος Α' ἤχου μέ τὴν
5^{ην} ἡλαττωμένην.

Παραλογή, ἡ περιλοή. Μὲ τὸ ὄνομα αὐτὸ στὴ λαογραφία, συναντᾶμε τὰ διηγημα-
τικά ἢ ἀφηγηματικά τραγούδια ποὺ διηγούνται φανταστικές ἱστορίες, σὲ λόγια ἔμμετρα
(Ἐπύλλια—μικρά ἔπη). Καὶ ξεχωρίζονται μάλιστα ἀπὸ τὰ καθ' αὐτὸ τραγούδια, διότι
δὲν τραγουδιούνται. Ἐν τούτοις βρίσκομεποὺ καὶ ποὺ τέτοιες παραλογές (μπαλλάντες)
νὰ διατηροῦνται μὲ τὴ μελωδία τους. Ἰδὲς στὸ Μουσικὸ Ταμεῖο Δ. Περιστέρη, Παράρτημα
Φόρμιγγος, περίοδος Β'. ἔτος 2ον, τὴν πασίγνωστη παραλογὴ τοῦ «Γιοφυριοῦ τῆς Ἄρτας»
στὴ μουσικὴ συλλογὴ Γ. Παχτίκου Δημοτικὰ Τραγούδια Βιθυνίας σελ. 113. «Τοῦ νεκροῦ
ἀδελφοῦ καὶ τῆς Ἀρετῆς» καὶ στὴ συλλογὴ Ποντιακῶν Τραγουδιῶν Δ. Κουτσογιαννοπού-
λου «Τῆς τρίχας τὸ γεφύρι».

Τὴν ἴδια παραλογὴ τοῦ «Ξενιτεμένου» ἔχω γράψει στὰ Τριζόνια τῆς Δωρίδας ἀπὸ
τὸ γέροντα Καρρᾶ, 80 ἐτῶν, σὲ ρυθμὸ χορευτικὸ 7/8.

"ΠΟΙΑ ΜΑΝΑ ΕΧΕΙ ΔΥΟ ΠΑΙΔΙΑ...."

ΤΗΣ ΞΕΝΗΤΕΙΑΣ

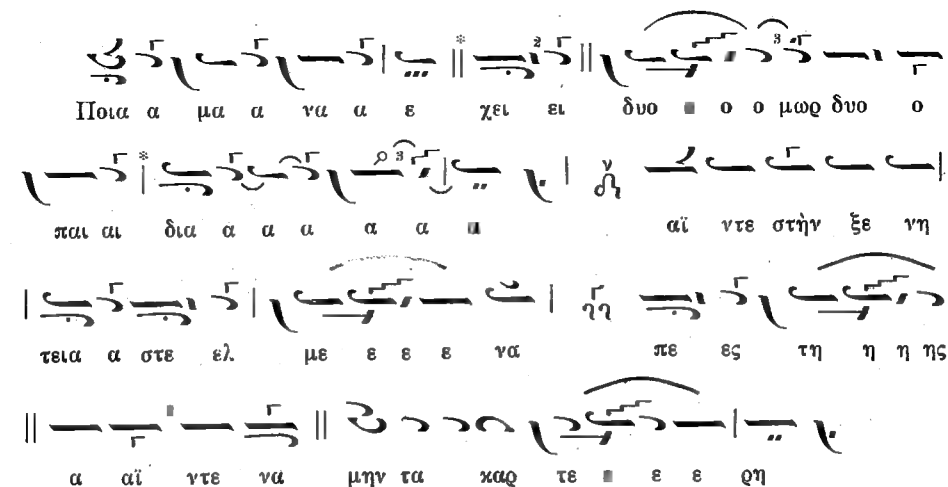
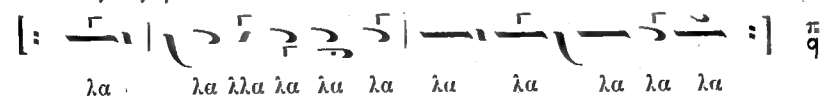
Πανούλας Πριμικήρης
Σουδενά Ζαγορίων 1878

Ἦχος ♭ πα (1)

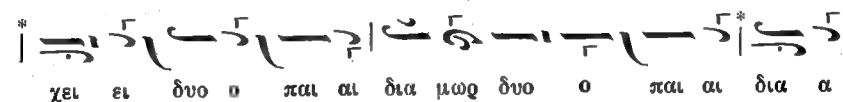
Ῥυθμός 4/σημος |

χ M M. = 104

Εἰσαγωγή:

1. Ποιά μάνα ἔχει δυο (μωρ° δυο παιδιά) ἄντε στην ξε-
νητιά στελμένα 'πές της (ἄντε) νά μην τὰ καρτερῇ
2. 'πές της νά μην τὰ καρτερῇ νά μην τὰ παντεχαίνῃ.
'Εκεῖνα ψαριολόγανε στῆς Ἀρμενιάς τὸν κάμπο,
κι' ἡ Ἀρμενιά κατέβασε μὲ ἥλιο μὲ φεγγάρι.
Σέρνει λιθάρια ριζημιὰ δέντρα ξεριζωμένα.
Σέρνει καὶ μιὰ γλυκομηλιά στὰ μῆλα φορτωμένη
κι' ἀπάνω στὰ κλωνάρια τῆς δυο ἀδέρφια ἀγκαλιασμένα.
Τῶνα τηράει τὴν Ἀρμενιά καὶ τ' ἄλλο τὸ ποτάμι
κ' ἡ μάνα τους τὰ φώναζε.....

1. Τὸ πρῶτο μέρος τοῦ τραγουδιοῦ μποροῦμε νὰ τὸ κατατάξωμε στὴν κλίμακα τοῦ τρίτου ἤχου. Τὸ δεύτερο μέρος ἀπὸ τὴ φράση «πές της νά μην τὰ καρτερῇ» ἀνήκει στὴν κλίμακα τοῦ πρώτου ἤχου.

"ΠΟΙΑ ΜΑΝΑ ΕΧΕΙ ΔΥΟ ΠΑΙΔΙΑ...."

ΤΗΣ ΞΕΝΗΤΕΙΑΣ

Πανούλας Πριμικήρης
Σουδενά Ζαγορίων 1878

Ἀπὸ τὴν κλίμ. τοῦ Γ' ἤχου. Τὸ 2° μέρος τοῦ τραγουδιοῦ, δηλ. τὰ 4 τελευταῖα μέτρα καθὼς καὶ ἡ εἰσαγωγή, ἀνήκουν εἰς τὴν κλίμ. τοῦ Α' ἤχου καὶ χρησιμο-
ποιεῖ τὸ 1° ὁ χορδὸ καὶ τὴν ὑποτονική.

"ΠΟΙΑ ΜΑΝΑ ΕΧΕΙ ΔΥΟ ΠΑΙΔΙΑ...."

Βασιλική Βλάχου
Πρέβεζα 1932

Ἦχος πα Ρυθμός 7/σημος Βος ἐπίτритος

τρεις κινήσεις

1 1/2 1 1 χ M. M. = 208

Ποια μα α να χει δυο δια α στον πο λε
μο ο στελ με ε να α α πες τη ης να μην (α
μαν για α μα α αν) πες τη ης να μη ην τα
κα ρτε ρη

1. Ποιά μάνα έχει δυό παιδιά στὸν πόλεμο στελμένα,
πές της νὰ μὴν (ἀμὰν γιὰρ ἀμὰν) πές της νὰ μὴν τὰ καρτερῇ
2. πές της νὰ μὴν τὰ καρτερῇ, νὰ μὴν τὰ περιμένῃ,
τ' ἐκεῖνα σκοτωθήκανε, στὸ Δομοκό στὴ μάχη.
Κι' ὁ Δομοκὸς φέρνει νερά, ποτάμια θολωμένα,
φέρνει καὶ μιὰ γλυκομηλιά στὰ μῆλα φορτωμένη,
κι' ἀπάνω στὰ κλωνάρια της δυὸ ἀδέρφια ἀγκαλιασμένα.
Τῶνα τηράει τὸ Δομοκό, τ' ἄλλο τὴ Μακρυνίτσα.
Καὶ μιὰ βαρκοῦλα ἔρχεται μὲ τὰ πανιά ἀπλωμένα,
Μέσ' ἦταν ἡ μανοῦλα τους, ζητώντας τὰ παιδιά της.

1. Γιά τὸν 7/σημο ρυθμὸ ἰδὲς εἰς τὴν ἀρχὴ τῆς ἀναγκαίης ἐξηγήσεως.

"ΠΟΙΑ ΜΑΝΑ ΕΧΕΙ ΔΥΟ ΠΑΙΔΙΑ...."

Βασιλική Βλάχου
Πρέβεζα 1932

M. M. ~ 208.

Ποιά μά - να ἔ - χει δυὸ παι -
διὰ - στὸν πό - λε - μο - στελ - μέ - να - 'πές
της - νὰ μὴν (ἀ - μὰν γιὰρ ἀ - μὰν) - 'πές
της - νὰ μὴν - τὰ καρ - τε - ρῇ.

5/χορδὸ διατονικὸ τῆς κλίμ. τοῦ Α' ἤχου, μὲ τὴν
ὑποτονικὴν. Ἡ φυσικὴ δόσις τοῦ Ρε μιά 5^η ὀξύτερο, λα.

"ΜΑΝΑ Μ ΜΕ ΚΑΚΟΠΑΝΤΡΕΨΕΣ,,

Κ. Κωστάκης
Μπότσι ή Μεγαλόχαρις
Ἄρτας—1881

Ἦχος ᾠ πα
Ῥυθμός ἐλεύθερος χ M. M. = 76

Μα ναμ με κα κο ο πα αν τρε ψε ε ε ε ε ες μα
ναη μα νου ου λα α α μου και αι αι αι με δω
κε ες στους κα α α αμ πους κε γω ω το ο ο
κα α αμ μα α δε βα α στω

1. Μάνα μ' μέ κακοπάντρεψες (μάννα ή μανοϋλα μου)
καί μ' ἔδωκες στούς κάμπους, κι' ἐγώ τὸ κάμμα δὲν βαστῶ
2. κι' ἐγώ τὸ κάμμα δὲν βαστῶ, νερό ζεστό δὲν πίνω.
Ἐδῶ τρυγῶνα δὲ λαλεῖ κι' ὁ κοῦκκος δὲν τὸ λέει.
Τὸ λέν' οἱ Ἀγραφιῶτισσες κι' οἱ Ἀγραφιωτοπούλες.
«Τὸ ποιά ἔχει ἄντρα στὴν ξενιτειά, καὶ γιουὸς μὲ τὰ καράβια
ποτέ νὰ μὴν τοὺς καρτερῇ νὰ μὴν τοὺς παντεχαίνῃ
Ἐξήντα καράβια βούλιαξαν κ' ἐξήντα δυὸ φρυγάδες.
Καὶ μιὰ φρυγάδα γλύτωσε κ' ἔφερε τὰ μαντάτα
ἰγίωμος ἢ θάλασσα πανιά κι' ἡ ἄκρες παλληκάρια».
Μωρὴ πικρούλα θάλασσα, πικρὴ φαρμακωμένη
ἔπου μῶφαγες τὸν ἄντρα μου τ' ἄξιο τὸ παλληκάρι.

1. Παραλλαγή κειμένου ἰδὲς στὴ συλλογὴ δημ. τραγουδιῶν τῆς Ἠπείρου Γ. Χα-
σιώτη, σελ. 82.

2. Περὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ ἰδὲς στὴν ἀρχὴ τῆς ἀνάγκαις ἐξηγήσεις.

"ΜΑΝΑ Μ ΜΕ ΚΑΚΟΠΑΝΤΡΕΨΕΣ,,

Κ. Κωστάκης
Μπότσι ή Μεγαλόχαρις
Ἄρτας — 1881

a piacere. M. M. ~ 76.
Μά-να μ' μέ κα-κο - - - πάν- - - τρε- ψες
- μά- ναή μα- νοῦ - λα - μου καί
μ' ἔ- δω- κες - στούς κάμ- - - πους κι' ἔ-
χω - τὸ - κά - - μπο - δέ θα - - - στῶ.

5/χαρδο διατον. κλίμ. Α' ἤχου μέ
τὴν ὑποτονική.

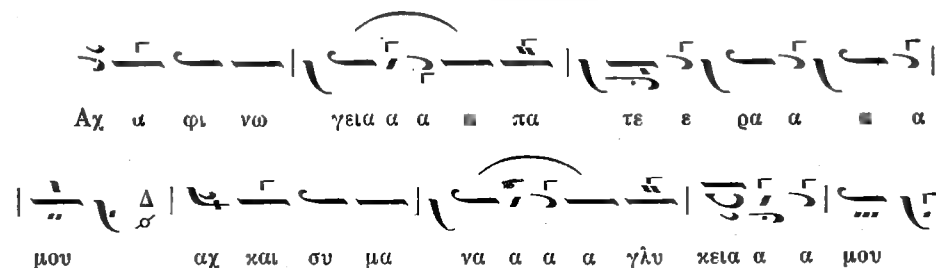
ΣΗΜ.—Στὸ τελευταῖο 5/γράμμο ἡ λέξις κάμπο εἶναι κάμμα (τοῦ καλοκαιριοῦ δηλαδή).

"ΑΦΙΝΩ ΓΕΙΑ ΠΑΤΕΡΑ ΜΟΥ..."

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ (1)

Π. Κωστάκης
Μπότσι ή Μεγαλόχαρις Άρτας—1881

Ήχος λ π
Ρυθμός 4/σημος χ Μ. Μ. ♩ = 108

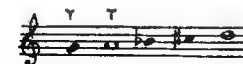
΄Αφίνω γεία πατέρα μου, ἄχ καὶ σὺ μάνα γλυκειά μου.
΄Εχετε γεία ἀδερφάκια μου, καὶ σεῖς δικοὶ καὶ φίλοι.
΄Εχετε γεία γειτόνισσες καὶ σεῖς γειτονοποῦλες
κι' ἐγὼ πάνω στὸ σπίτι μου καὶ στὰ πεθερικά μου.

(Όταν ἡ νύφη φθάνη στὸ σπίτι τοῦ γαμπροῦ)
΄Εβγα κυρά καὶ πεθερά, γιά νά δεχτῆς τὴν πέρδικα
γιὰ νά δεχτῆς τὴν πέρδικα πὺ περπατεῖ λεβέντικα.
Γιά ιδέστε τὴν γιά ιδέστε τὴν, ἥλιο, φεγγάρι πέστε τὴν.
Γιά ιδέστε τὴν πῶς περπατεῖ σάν ἄγγελος μὲ τὸ σπαθί.
Αὐτοῦ πὺ ζύγωσες νά μπῆς ἥλιος, φεγγάρι θά φανῆς.
΄Εβγα κυρά καὶ πεθερά γιά νά δεχτῆς τὴν πέρδικα
γιὰ νά τὴν βάλῃς στὸ κλουβί, σά τὸ πουλί νά κελατῶῃ.

1. Τὸ τραγούδι αὐτὸ λέγεται ὅταν ἡ νύφη μὲ τὴ συνοδεία τῆς φεύγει ἀπὸ τὸ πα-
τρικὸ τῆς σπίτι γιά τὰ πάη στὰ πεθερικά τῆς.

"ΑΦΙΝΩ ΓΕΙΑ ΠΑΤΕΡΑ ΜΟΥ..."

Κ. Κωστάκης
Μπότσι ή Μεγαλόχαρις Άρτας—1881

4/χορδο χρωματικὸ ἀπὸ τὴν κλίμακα τοῦ πλαγίου
Β' ἤχου. Ἡ τανικὴ τοῦ Ρε μία 5^η ὀξύτερα. ΛΑ-Ρε.

"ΗΡΘΕ ΚΑΙΡΟΣ ΝΑ ΦΥΓΩΜΕ,"

Κωνσταντίνος Κομπορόζος
Τζουμέρκα 1880

Ἦχος ᾠὴ πᾶ
ῚΡυθμός 4/σημος ᾠχ Μ. Μ. $\text{—} = 100$

Α αχ ἦρθε ε ε και αι αι ρος και ρος να
φυ υ υ υ γω ω με αχ -ν-ηρθε ε και
ρο ο ο ο ος να πα με Βλα α χα α α
και Βλα α α και Βλα χυ που ου -ου -ν-ου λα μου

1. "Αχ ἦρθε καιρός—καιρός νά φύγωμε, (ᾠχ) ἦρθε καιρός νά παμε
Βλάχα καὶ Βλα—καὶ Βλαχοποῦ(νου)—λα μου
2. Βλάχα μου κι' ἂν πεινάσωμε τὸ ἔψωμὲ θά φάμε;
Τ' ἀχείλη σου τ' ἀχείλη μου ψωμ' εἶναι κι' ἄς τὸ φάμε.
Βλάχα μου κι' ἂν διψάσωμε, τὸ τί νερό θά πιοῦμε;
Τὸ δάκρυ σου τὸ δάκρυ μου νερό εἶναι κι' ἄς τὸ πιοῦμε.

"ΗΡΘΕ ΚΑΙΡΟΣ ΝΑ ΦΥΓΩΜΕ,"

Κωνσταντίνος Κομπορόζος
Τζουμέρκα 1880

M. M. $d \sim 50$.

"Αχ ἦρθε καιρός, καιρός νά
φύγωμε, ᾠχ (ν)ἦρθε καιρός
νά παμε βλάχα καὶ
βλάχα καὶ βλαχο-ποῦ (νου). λα μου.

ΕΚΤΑΣΙΣ

Κλίμαξ Α' ἤχου. Ἡ τονική ΑΑ ἀντί τοῦ Ρε.

"Ο ΣΑΛΑΜΟΥΡΑΣ"

Κ. Κωστάκης (1)
Μπότσι ή Μεγαλόχαρις Άρτας 1881

Ήχος $\bar{\eta}$ πα

Ψυθμός 6/σημος χ M. M. \sim = 100

Ε σεις κουμ πα ρες βλα α χι ι ι ισ σες κου ου
μπα ρες βλα α χι ισ σες κουμ πα ρες βλα α
χο ο που ου λες το Μα α η να α μη το Μα α η
να α μη να π μην αλ λα ξε ε τε

1. Έσεϊς κουμπάρες βλάχισσες, κουμπάρες βλάχισσες
κουμπάρες βλαχοπούλες, τὸ Μάη νά μὴ
τὸ Μάη νά μὴ νά μὴν ἀλλάξετε.
2. Τὸ Μάη νά μὴν ἀλλάξετε, νά μαυροφορεθῆτε.
Τὸ Σαλαμούρα βάρεσαν αὐτοὶ (ν) οἱ Κωστακαῖοι.
Τρία ντουφέκια τῶρριξαν, τὰ τρὶ' ἀράδ' ἀράδα.
Τῶνα τὸν πέρνει στὸ πλευρὸ καὶ τ' ἄλλο στὸ ζωνάρι,
τὸ τρίτο τὸ φαρμακερὸ τὸν πέρνει στὸ κεφάλι.
Γιομίζ' τὸ στόμα τ' αἶματα, τὰ χεῖλη του φαρμάκι.
Σὰν δένδρος ἐρραίστηκε σὰν κυπαρίσσι πέφτει,
ψηλὴ φωνοῦλα (ν) ἔβγαλε δὴν παλληκάρι 'ποῦ ἦταν.
«Πουλιὰ 'πὸ τὸ Ξηρόμερο, πουλιὰ (ν) ἀπὸ τὸ Βάλτο
ἂν πᾶτε κάτου τ' Ἀρτινὸ, πέρα κατ' τὰ Τζουμέρκα
νά πᾶτε καὶ στὰ Πιστανιὰ μέσ' στὸν Κολιὸ Ντερέκα
νά πῆτε χαιρετήματα ν' ἀπὸ τὸ Σαλαμούρα,
φίλους νά μὴν πιστεύεται, κουμπάρους νά μὴν πιάνη
γένονταν φίδια καὶ τὸν τρῶν, σκυλιὰ τὸν καταπένουν».

1. Ὁ τραγουδιστὴς Κ. Κωστάκης ἦταν ἀπὸ τὴν ἴδια γεννὰ τῶν Κωστακαίων ποὺ ἀναφέρει τὸ τραγούδι.

2. Τραγουδιέται καὶ μὲ τὸ «Σαρακατσάνισσες».

ΣΗΜ.—Γιὰ τὴν καταμέτρηση τοῦ 6/σήμου τούτου ρυθμοῦ ἰδὲς εἰς τὴν παραλεύρῳς σελ.

"Ο ΣΑΛΑΜΟΥΡΑΣ"

Κ. Κωστάκης
Μπότσι ή Μεγαλόχαρις Άρτας 1881

M. M. \sim 100.

Έ-σεϊς κου-μπά-ρες βλά- - χισ- - - σες, κου-μπά-ρες
βλά- - χισ- - - σες κου-μπά-ρες βλά- - - χο - - -
ποῦ - - λες τὸ Μάϊ νὰ μὴ τὸ Μάϊ νὰ
μὴ, νὰ μὴν ὀλ- λά- ξε - - - τε.

Διατονικὸ 4/χάρδο Α' ἤχου καὶ ἡ ὑποτονικὴ.
Ἡ τονικὴ ΛΑ ἀντὶ τοῦ ΡΕ.

ΣΗΜ.—Εἰς τὸ 6/σημο αὐτὸ μέτρο εἶναι προτιμώτερο νά μετρηθοῦν στὴν ἄρση μόνο τὰ τρία πρῶτα ὄγδοα. Ἀρχὴ δὲ τοῦ 6/σήμου μέτρου νά εἶναι ἡ συλλαβὴ —μπα— ἔτσι μετακινῆται ὁλόκληρος ὁ τονικὸς ρυθμὸς τοῦ τραγουδιοῦ. Τὸ τελευταῖο μέτρο θὰ συμπληρωθῇ ἀνάλογα.

"ΕΝΑΣ ΠΑΣΣΑΣ ΕΔΙΑΒΑΙΝΕ,"

*Αννα Φλώρου
Πρέβεζα — 1982

*Ήχος λ $\tilde{\lambda}$ χρωματικός Νή με αλλαγήν πρώτου
*Ρυθμός 4/σημος χ M. M. \sim = 76

Ε να ας Πα ας σας ωχ Πας σας ■
 δια α α βαι αι αι νε ωχ της Βουρ γα ρια ■
 α α ας του ου ους κα α αι που ους βλε πει ει του
 ου ους κα αι Βουρ γα ραμ ■ αι βλε πει τους
 κα α α α αι πους τα ρε ε σε

1. "Ενας Πασσας (ωχ) Πασσας εδιάβαινε, (ωχ) της Βουργαριάς τούς κάμπους, βλέπει τούς κά (αί Βουργάραμ' αι) βλέπει τούς κάμπους, τ' άρεσε,
2. βλέπει τούς κάμπους τ' άρεσε, και τό νερό που τρέχει.
 Βάνει ζευγάρια τριανταδυό, ζευγίτες τριανταπέντε,
 βάνει κι' ένα κρασοπουλειό μαζι με μιά Βουργάρα.
 "Όσοι διαβάτες κι' αν διαβούν, όλοι κρασί γυρεύουν.
 Κι' έκει περνάειπραγματευτής, κι' ένας καλός άφέντης.
 —Βουργάρα βάλε μας κρασί, κρασί, ρακί νά πιούμε.
 Βουργάρα τό κρασί σ' ξυνό, και τό ρακί φαρμάκι.
 Τά χείλη σου ναι ζάχαρι, και τό κορμί σου κάντιο.
 Χίλια φλωριά 'καζάντησα και πεντακόσια γρόσια.
 Πάρτα Βουργάραμ' μιά βραδυά νά κοιμηθοῦμ' άντάμα.
 —Μετά χαρδς άφέντη μου τό κέφι σου νά γένη.
 Τά παλαμάκια 'βάρεσε τις δοῦλες της διατάζει.
 «Στρώστε πάτους βασιλικούς, πάτους τά καρυοφύλλια».
 Κι' ό νειός από τη μυρωδιά, πλαγιάζει λυγωμένος
 Και την αύγή 'σηκώθηκε 'σαν μηλο μαραμένος.
 —Βουργάρα δός μου τά φλωριά, τά πεντακόσια γρόσια
 —'Εγώ χωράφι σώδωσα νά σπείρης νά θερίσης.
 "Αν είν' τ' αλέτρι σου στραβό και τό γυνί σου.....

ΣΗΜ.—Τά 8 1/2 μέτρα από την αρχή, ανήκουν εις την κλίμακα του πλάγ. Δου χρωματι-
 κού ήχου. Τά υπόλοιπα εις την κλίμακα του Αου ήχου.

"ΕΝΑΣ ΠΑΣΣΑΣ ΕΔΙΑΒΑΙΝΕ,"

*Αννα Φλώρου
Πρέβεζα — 1982

M. M. \sim 76.

"Ε - νας Πας - - - σας ωχ Πας.σας ε -
 διά . . . δαι . . . νε, ωχ της Βουργα. ριάς τούς
 κάμ - πους δλέ - πει τούς κά - αι Βουργά. ρα μ'
 αι δλέ.πει τούς κάμ - - - πους τ'ά - ρε - - σε.

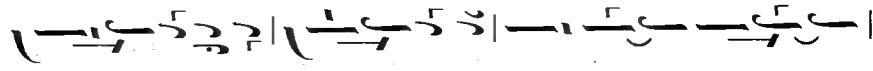

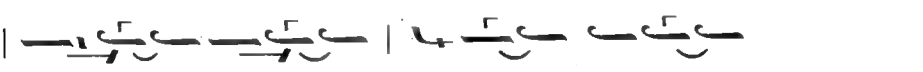
κλίμαξ χρωματική πλάγιου 4^{ου} ήχου κατά μετάθεσιν της φυσικής διάθεως του
 Ντο εις τό Φα. Από τό σημείον * μέχρι του τέλους ή μελωδία στήριζεται στο
 διατονικό 4/χαρδο της κλίμακος του Α' ήχου με την υποτονική

"Ο ΖΙΑΚΑΣ ΚΙ' ΟΙ ΜΑΚΡΑΙΟΙ,"

Πανούλας Πριμηκήρης
Σουδενά Ζαγορίων 1878

Ἦχος ᾠ πα

Ῥυθμός 4/σημος | | χ = 132

Στην Κρα α νια α στην Κρα π νια στην Κρα π νια με εσ

στο μπο ο γα ζι ι βγη κα αν οι βγη κα αν οι

βγη κα αν οι σκυ υ λο Μα α κραι οι οι

Στην κρανιά μεσ' τὸ μπογάζι
Βγήκαν οἱ σκυλο-Μακράιοι.
Πάτησαν ἓνα καρβάνι
᾿πήραν ἄσπρα ᾿πήραν γρόσια,
᾿πήραν καὶ μιὰ Βλαχοπούλα
᾿πού ἦταν ἄσπρη σάν τὸ χιόνι
κι' ὠμορφη σάν τὸ τρυγόνι.
Ξάπλωσαν ἐκεῖ τὰ γρόσια
κι' ἄρχισαν νὰ τὰ μοιράζουν.
Νὰ κι' ὁ Θόδωρος ὁ Ζιάκας
μπαταριά τοὺς ρίχνει ἀπάνου.
Δεκαπέντε λαβωμένοι
κ' οἱ Μακράιοι σκοτωμένοι.
Φέρετ' ἓναν ψωρο-Γρίβα
νὰ τοὺς βάλωμε ᾿σάν γίδια.

"Ο ΖΙΑΚΑΣ ΚΙ' ΟΙ ΜΑΚΡΑΙΟΙ,"

Πανούλας Πριμηκήρης
Σουδενά Ζαγορίων 1878

M. M. $\text{♩} \sim 60$.

Στὴν Κρα - νιά - - - στὴν Κρα - νιά, στὴν Κρα -

νιά μέσ' - - - στὸ μπο - γά-Ζι δγῆ- καν - - - οἱ, δγῆ- καν -

οἱ δγῆ- καν - - - οἱ σκυ - λο-μα - κραι - οἱ.

ἤχορδος διατονικὸ ἀπὸ τὴν κλίμακα τοῦ Α' ἤχου, μετὰ τὴν
ὑποτονικὴν, καὶ τὴν τόνικὴν στὴ φυσικὴ τῆς θέσεως.

ΣΗΜ.—Τὸ τραγούδι αὐτὸ μπορεῖ νὰ μετρηθῇ καὶ στὰ 4/4 χωρὶς τὴν ἄρση, ἀλλὰ ἀμέσως
ἀπὸ τὴ θέση, ὅπως εἶναι χωρισμένο μετὰ τίς στιγμές.

"ΓΕΡΑΣΑ ΧΑΪΔΩ Μ' ΓΕΡΑΣΑ,"

Ἀδαμάντιος Γαβαλάς, ἐτῶν 12
Γρίμποβο Ἰωαννίνων 1947

ῥηχος ᾧ πα
ῥυθμός 4/σημος χ M. M. 2 = 88

Γε ρα α σα μαν α αυ ρος Χαϊ δω ωμ
γε ε ρα α α σα και συ υ υ υ παι
γνι ι δια α θε ε λει εις και αι αι αι συ παι γνι ι
δια α θε λεις

Γέρασα μαυρος (Χάτιδω μ') γέρασα, και σὺ παιγνίδια θέλεις.
Θέλεις στὴν κούνια βάλεμε θέλεις στὴ σαρμανίτσα
καὶ μὲ τὸ πόδις κούναμε καὶ μὲ τὰ χέρια γνέσε
καὶ μὲ τὸ στόμα σ' τὸ γλυκὸ πὲς μου γλυκὰ τραγοῦδια.
Πέντε στρώματα τῶστρωσα πεντέξῃ μζιλάρια.
Μωρ' τί τὰ θέλεις τὰ φλωριά μπροτὰ στὸ φίλημά σου.

ΣΗΜ.—Παραλλαγή τοῦ τραγουδιοῦ αὐτοῦ ὑπάρχει στὴν ἀνέκδοτὴ μου συλλογὴ τραγουδιῶν Πελοποννησοῦ σὲ ἐλεύθερο ὅμως ρυθμό, μὲ ἀρχὴ διαφορετικὴ «Δὲν μπορῶ Ἄγγελε μ' δὲν μπορῶ, καὶ σὺ παιγνιδία θέλεις».

"ΓΕΡΑΣΑ ΧΑΪΔΩ Μ' ΓΕΡΑΣΑ,"

Ἀδαμάντιος Γαβαλάς, ἐτῶν 12
Γρίμποβο Ἰωαννίνων, 1947

M. M. $\text{♩} \sim 288$.
 Γέ - - - - - σα μαῦ - - - ρος χαῖ - δω μ' -
 γέ - - - - - ρα - - - - - σα καὶ οὐ - - - - - παι - γνί - δια -
 δε - - * λεις καὶ - - - - - οὐ παι - γνί - δια - - - - - δε - λεις.

Κλίμαξ Α' ἔχου μέ χορσιν τοῦ 1^{ου} 5/χορδῶς καὶ τῆς ὑποτονικῆς.
Ἡ τονική στή φυσική της θέσης.

"Η ΑΡΤΑ ΠΕΤΡΑ ΝΑ ΓΕΝΗ..."⁽¹⁾

ΧΟΡΟΣ ΤΣΑΜΙΚΟΣ

Δημήτριος Γερογιάννης
Πρέβεζα 1880

*Ηχος $\frac{4}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{2}{4}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{2}{8}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{3}{16}$ $\frac{2}{16}$ $\frac{1}{16}$ $\frac{3}{32}$ $\frac{2}{32}$ $\frac{1}{32}$ $\frac{3}{64}$ $\frac{2}{64}$ $\frac{1}{64}$ $\frac{3}{128}$ $\frac{2}{128}$ $\frac{1}{128}$ $\frac{3}{256}$ $\frac{2}{256}$ $\frac{1}{256}$ $\frac{3}{512}$ $\frac{2}{512}$ $\frac{1}{512}$ $\frac{3}{1024}$ $\frac{2}{1024}$ $\frac{1}{1024}$ $\frac{3}{2048}$ $\frac{2}{2048}$ $\frac{1}{2048}$ $\frac{3}{4096}$ $\frac{2}{4096}$ $\frac{1}{4096}$ $\frac{3}{8192}$ $\frac{2}{8192}$ $\frac{1}{8192}$ $\frac{3}{16384}$ $\frac{2}{16384}$ $\frac{1}{16384}$ $\frac{3}{32768}$ $\frac{2}{32768}$ $\frac{1}{32768}$ $\frac{3}{65536}$ $\frac{2}{65536}$ $\frac{1}{65536}$ $\frac{3}{131072}$ $\frac{2}{131072}$ $\frac{1}{131072}$ $\frac{3}{262144}$ $\frac{2}{262144}$ $\frac{1}{262144}$ $\frac{3}{524288}$ $\frac{2}{524288}$ $\frac{1}{524288}$ $\frac{3}{1048576}$ $\frac{2}{1048576}$ $\frac{1}{1048576}$ $\frac{3}{2097152}$ $\frac{2}{2097152}$ $\frac{1}{2097152}$ $\frac{3}{4194304}$ $\frac{2}{4194304}$ $\frac{1}{4194304}$ $\frac{3}{8388608}$ $\frac{2}{8388608}$ $\frac{1}{8388608}$ $\frac{3}{16777216}$ $\frac{2}{16777216}$ $\frac{1}{16777216}$ $\frac{3}{33554432}$ $\frac{2}{33554432}$ $\frac{1}{33554432}$ $\frac{3}{67108864}$ $\frac{2}{67108864}$ $\frac{1}{67108864}$ $\frac{3}{134217728}$ $\frac{2}{134217728}$ $\frac{1}{134217728}$ $\frac{3}{268435456}$ $\frac{2}{268435456}$ $\frac{1}{268435456}$ $\frac{3}{536870912}$ $\frac{2}{536870912}$ $\frac{1}{536870912}$ $\frac{3}{1073741824}$ $\frac{2}{1073741824}$ $\frac{1}{1073741824}$ $\frac{3}{2147483648}$ $\frac{2}{2147483648}$ $\frac{1}{2147483648}$ $\frac{3}{4294967296}$ $\frac{2}{4294967296}$ $\frac{1}{4294967296}$ $\frac{3}{8589934592}$ $\frac{2}{8589934592}$ $\frac{1}{8589934592}$ $\frac{3}{17179869184}$ $\frac{2}{17179869184}$ $\frac{1}{17179869184}$ $\frac{3}{34359738368}$ $\frac{2}{34359738368}$ $\frac{1}{34359738368}$ $\frac{3}{68719476736}$ $\frac{2}{68719476736}$ $\frac{1}{68719476736}$ $\frac{3}{137438953472}$ $\frac{2}{137438953472}$ $\frac{1}{137438953472}$ $\frac{3}{274877906944}$ $\frac{2}{274877906944}$ $\frac{1}{274877906944}$ $\frac{3}{549755813888}$ $\frac{2}{549755813888}$ $\frac{1}{549755813888}$ $\frac{3}{1099511627776}$ $\frac{2}{1099511627776}$ $\frac{1}{1099511627776}$ $\frac{3}{2199023255552}$ $\frac{2}{2199023255552}$ $\frac{1}{2199023255552}$ $\frac{3}{4398046511104}$ $\frac{2}{4398046511104}$ $\frac{1}{4398046511104}$ $\frac{3}{8796093022208}$ $\frac{2}{8796093022208}$ $\frac{1}{8796093022208}$ $\frac{3}{17592186044416}$ $\frac{2}{17592186044416}$ $\frac{1}{17592186044416}$ $\frac{3}{35184372088832}$ $\frac{2}{35184372088832}$ $\frac{1}{35184372088832}$ $\frac{3}{70368744177664}$ $\frac{2}{70368744177664}$ $\frac{1}{70368744177664}$ $\frac{3}{140737488355328}$ $\frac{2}{140737488355328}$ $\frac{1}{140737488355328}$ $\frac{3}{281474976710656}$ $\frac{2}{281474976710656}$ $\frac{1}{281474976710656}$ $\frac{3}{562949953421312}$ $\frac{2}{562949953421312}$ $\frac{1}{562949953421312}$ $\frac{3}{1125899906842624}$ $\frac{2}{1125899906842624}$ $\frac{1}{1125899906842624}$ $\frac{3}{2251799813685248}$ $\frac{2}{2251799813685248}$ $\frac{1}{2251799813685248}$ $\frac{3}{4503599627370496}$ $\frac{2}{4503599627370496}$ $\frac{1}{4503599627370496}$ $\frac{3}{9007199254740992}$ $\frac{2}{9007199254740992}$ $\frac{1}{9007199254740992}$ $\frac{3}{18014398509481984}$ $\frac{2}{18014398509481984}$ $\frac{1}{18014398509481984}$ $\frac{3}{36028797018963968}$ $\frac{2}{36028797018963968}$ $\frac{1}{36028797018963968}$ $\frac{3}{72057594037927936}$ $\frac{2}{72057594037927936}$ $\frac{1}{72057594037927936}$ $\frac{3}{144115188075855872}$ $\frac{2}{144115188075855872}$ $\frac{1}{144115188075855872}$ $\frac{3}{288230376151711744}$ $\frac{2}{288230376151711744}$ $\frac{1}{288230376151711744}$ $\frac{3}{576460752303423488}$ $\frac{2}{576460752303423488}$ $\frac{1}{576460752303423488}$ $\frac{3}{1152921504606846976}$ $\frac{2}{1152921504606846976}$ $\frac{1}{1152921504606846976}$ $\frac{3}{2305843009213693952}$ $\frac{2}{2305843009213693952}$ $\frac{1}{2305843009213693952}$ $\frac{3}{4611686018427387904}$ $\frac{2}{4611686018427387904}$ $\frac{1}{4611686018427387904}$ $\frac{3}{9223372036854775808}$ $\frac{2}{9223372036854775808}$ $\frac{1}{9223372036854775808}$ $\frac{3}{18446744073709551616}$ $\frac{2}{18446744073709551616}$ $\frac{1}{18446744073709551616}$ $\frac{3}{36893488147419103232}$ $\frac{2}{36893488147419103232}$ $\frac{1}{36893488147419103232}$ $\frac{3}{73786976294838206464}$ $\frac{2}{73786976294838206464}$ $\frac{1}{73786976294838206464}$ $\frac{3}{147573952589676412928}$ $\frac{2}{147573952589676412928}$ $\frac{1}{147573952589676412928}$ $\frac{3}{295147905179352825856}$ $\frac{2}{295147905179352825856}$ $\frac{1}{295147905179352825856}$ $\frac{3}{590295810358705651712}$ $\frac{2}{590295810358705651712}$ $\frac{1}{590295810358705651712}$ $\frac{3}{1180591620717411303424}$ $\frac{2}{1180591620717411303424}$ $\frac{1}{1180591620717411303424}$ $\frac{3}{2361183241434822606848}$ $\frac{2}{2361183241434822606848}$ $\frac{1}{2361183241434822606848}$ $\frac{3}{4722366482869645213696}$ $\frac{2}{4722366482869645213696}$ $\frac{1}{4722366482869645213696}$ $\frac{3}{9444732965739290427392}$ $\frac{2}{9444732965739290427392}$ $\frac{1}{9444732965739290427392}$ $\frac{3}{18889465931478580854784}$ $\frac{2}{18889465931478580854784}$ $\frac{1}{18889465931478580854784}$ $\frac{3}{37778931862957161709568}$ $\frac{2}{37778931862957161709568}$ $\frac{1}{37778931862957161709568}$ $\frac{3}{75557863725914323419136}$ $\frac{2}{75557863725914323419136}$ $\frac{1}{75557863725914323419136}$ $\frac{3}{151115727451828646838272}$ $\frac{2}{151115727451828646838272}$ $\frac{1}{151115727451828646838272}$ $\frac{3}{302231454903657293676544}$ $\frac{2}{302231454903657293676544}$ $\frac{1}{302231454903657293676544}$ $\frac{3}{604462909807314587353088}$ $\frac{2}{604462909807314587353088}$ $\frac{1}{604462909807314587353088}$ $\frac{3}{1208925819614629174706176}$ $\frac{2}{1208925819614629174706176}$ $\frac{1}{1208925819614629174706176}$ $\frac{3}{2417851639229258349412352}$ $\frac{2}{2417851639229258349412352}$ $\frac{1}{2417851639229258349412352}$ $\frac{3}{4835703278458516698824704}$ $\frac{2}{4835703278458516698824704}$ $\frac{1}{4835703278458516698824704}$ $\frac{3}{9671406556917033397649408}$ $\frac{2}{9671406556917033397649408}$ $\frac{1}{9671406556917033397649408}$ $\frac{3}{19342813113834066795298816}$ $\frac{2}{19342813113834066795298816}$ $\frac{1}{19342813113834066795298816}$ $\frac{3}{38685626227668133590597632}$ $\frac{2}{38685626227668133590597632}$ $\frac{1}{38685626227668133590597632}$ $\frac{3}{77371252455336267181195264}$ $\frac{2}{77371252455336267181195264}$ $\frac{1}{77371252455336267181195264}$ $\frac{3}{154742504910672534362390528}$ $\frac{2}{154742504910672534362390528}$ $\frac{1}{154742504910672534362390528}$ $\frac{3}{309485009821345068724781056}$ $\frac{2}{309485009821345068724781056}$ $\frac{1}{309485009821345068724781056}$ $\frac{3}{618970019642690137449562112}$ $\frac{2}{618970019642690137449562112}$ $\frac{1}{618970019642690137449562112}$ $\frac{3}{1237940039285380274899124224}$ $\frac{2}{1237940039285380274899124224}$ $\frac{1}{1237940039285380274899124224}$ $\frac{3}{2475880078570760549798248448}$ $\frac{2}{2475880078570760549798248448}$ $\frac{1}{2475880078570760549798248448}$ $\frac{3}{4951760157141521099596496896}$ $\frac{2}{4951760157141521099596496896}$ $\frac{1}{4951760157141521099596496896}$ $\frac{3}{9903520314283042199192993792}$ $\frac{2}{9903520314283042199192993792}$ $\frac{1}{9903520314283042199192993792}$ $\frac{3}{19807040628566084398385987584}$ $\frac{2}{19807040628566084398385987584}$ $\frac{1}{19807040628566084398385987584}$ $\frac{3}{39614081257132168796771975168}$ $\frac{2}{39614081257132168796771975168}$ $\frac{1}{39614081257132168796771975168}$ $\frac{3}{79228162514264337593543950336}$ $\frac{2}{79228162514264337593543950336}$ $\frac{1}{79228162514264337593543950336}$ $\frac{3}{158456325028528675187087900672}$ $\frac{2}{158456325028528675187087900672}$ $\frac{1}{158456325028528675187087900672}$ $\frac{3}{316912650057057350374175801344}$ $\frac{2}{316912650057057350374175801344}$ $\frac{1}{316912650057057350374175801344}$ $\frac{3}{633825300114114700748351602688}$ $\frac{2}{633825300114114700748351602688}$ $\frac{1}{633825300114114700748351602688}$ $\frac{3}{1267650600228229401496703205376}$ $\frac{2}{1267650600228229401496703205376}$ $\frac{1}{1267650600228229401496703205376}$ $\frac{3}{2535301200456458802993406410752}$ $\frac{2}{2535301200456458802993406410752}$ $\frac{1}{2535301200456458802993406410752}$ $\frac{3}{5070602400912917605986812821504}$ $\frac{2}{5070602400912917605986812821504}$ $\frac{1}{5070602400912917605986812821504}$ $\frac{3}{10141204801825835211973625643008}$ $\frac{2}{10141204801825835211973625643008}$ $\frac{1}{10141204801825835211973625643008}$ $\frac{3}{20282409603651670423947251286016}$ $\frac{2}{20282409603651670423947251286016}$ $\frac{1}{20282409603651670423947251286016}$ $\frac{3}{40564819207303340847894502572032}$ $\frac{2}{40564819207303340847894502572032}$ $\frac{1}{40564819207303340847894502572032}$ $\frac{3}{81129638414606681695789005144064}$ $\frac{2}{81129638414606681695789005144064}$ $\frac{1}{81129638414606681695789005144064}$ $\frac{3}{162259276829213363391578010288128}$ $\frac{2}{162259276829213363391578010288128}$ $\frac{1}{162259276829213363391578010288128}$ $\frac{3}{324518553658426726783156020576256}$ $\frac{2}{324518553658426726783156020576256}$ $\frac{1}{324518553658426726783156020576256}$ $\frac{3}{649037107316853453566312041152512}$ $\frac{2}{649037107316853453566312041152512}$ $\frac{1}{649037107316853453566312041152512}$ $\frac{3}{1298074214633706907132624082305024}$ $\frac{2}{1298074214633706907132624082305024}$ $\frac{1}{1298074214633706907132624082305024}$ $\frac{3}{2596148429267413814265248164610048}$ $\frac{2}{2596148429267413814265248164610048}$ $\frac{1}{2596148429267413814265248164610048}$ $\frac{3}{5192296858534827628530496329220096}$ $\frac{2}{5192296858534827628530496329220096}$ $\frac{1}{5192296858534827628530496329220096}$ $\frac{3}{10384593717069655257060992658440192}$ $\frac{2}{10384593717069655257060992658440192}$ $\frac{1}{10384593717069655257060992658440192}$ $\frac{3}{20769187434139310514121985316880384}$ $\frac{2}{20769187434139310514121985316880384}$ $\frac{1}{20769187434139310514121985316880384}$ $\frac{3}{41538374868278621028243970633760768}$ $\frac{2}{41538374868278621028243970633760768}$ $\frac{1}{41538374868278621028243970633760768}$ $\frac{3}{83076749736557242056487941267521536}$ $\frac{2}{83076749736557242056487941267521536}$ $\frac{1}{83076749736557242056487941267521536}$ $\frac{3}{166153499473114484112975882535043072}$ $\frac{2}{166153499473114484112975882535043072}$ $\frac{1}{166153499473114484112975882535043072}$ $\frac{3}{332306998946228968225951765070086144}$ $\frac{2}{332306998946228968225951765070086144}$ $\frac{1}{332306998946228968225951765070086144}$ $\frac{3}{664613997892457936451903530140172288}$ $\frac{2}{664613997892457936451903530140172288}$ $\frac{1}{664613997892457936451903530140172288}$ $\frac{3}{1329227995784915872903807060280344576}$ $\frac{2}{1329227995784915872903807060280344576}$ $\frac{1}{1329227995784915872903807060280344576}$ $\frac{3}{2658455991569831745807614120560689152}$ $\frac{2}{2658455991569831745807614120560689152}$ $\frac{1}{2658455991569831745807614120560689152}$ $\frac{3}{5316911983139663491615228241121378304}$ $\frac{2}{5316911983139663491615228241121378304}$ $\frac{1}{5316911983139663491615228241121378304}$ $\frac{3}{10633823966279326983230456482242756608}$ $\frac{2}{10633823966279326983230456482242756608}$ $\frac{1}{10633823966279326983230456482242756608}$ $\frac{3}{21267647932558653966460912964485513216}$ $\frac{2}{21267647932558653966460912964485513216}$ $\frac{1}{21267647932558653966460912964485513216}$ $\frac{3}{42535295865117307932921825928971026432}$ $\frac{2}{42535295865117307932921825928971026432}$ $\frac{1}{42535295865117307932921825928971026432}$ $\frac{3}{85070591730234615865843651857942052864}$ $\frac{2}{85070591730234615865843651857942052864}$ $\frac{1}{85070591730234615865843651857942052864}$ $\frac{3}{170141183460469231731687303715884105728}$ $\frac{2}{170141183460469231731687303715884105728}$ $\frac{1}{170141183460469231731687303715884105728}$ $\frac{3}{340282366920938463463374607431768211456}$ $\frac{2}{340282366920938463463374607431768211456}$ $\frac{1}{340282366920938463463374607431768211456}$ $\frac{3}{680564733841876926926749214863536422912}$ $\frac{2}{680564733841876926926749214863536422912}$ $\frac{1}{680564733841876926926749214863536422912}$ $\frac{3}{1361129467683753853853498429727072845824}$ $\frac{2}{1361129467683753853853498429727072845824}$ $\frac{1}{1361129467683753853853498429727072845824}$ $\frac{3}{2722258935367507707706996859454145691648}$ $\frac{2}{2722258935367507707706996859454145691648}$ $\frac{1}{2722258935367507707706996859454145691648}$ $\frac{3}{5444517870735015415413993718908291383296}$ $\frac{2}{5444517870735015415413993718908291383296}$ $\frac{1}{5444517870735015415413993718908291383296}$ $\frac{3}{10889035741470030830827987437816582766592}$ $\frac{2}{10889035741470030830827987437816582766592}$ $\frac{1}{1088903574$

"ΣΤΗΣ ΜΑΝΤΖΟΥΡΑΝΑΣ ΤΟΝ ΑΓΘΟ,"

ΧΟΡΟΣ ΤΣΑΜΙΚΟΣ

Βασιλική Βλάχου
Πρέβεζα 1932

ἤχος $\frac{\lambda}{\pi}$ $\frac{\nu}{\sigma}$ χρωματικός

ῥυθμός 6/σημος | $\underbrace{\quad\quad\quad}_\chi M.M. = 108$

— — — — — || — — — — — || — — — — — ||
 Στης μαν τζου ρα νας τον α αν θο ■ ■ ο ε ε
 — — — — — || — — — — — || — — — — — ||
 πε ■ σα α να α πο ο ο ο κοι οι μη η θω
 || — — — — — || — — — — — || — — — — — ||
 λι γο ο υ πνο για α α να πα ρω την α α
 — — — — — || — — — — — ||
 γα πη η η η μου ου για α ναυ ρω

Στης μαντζουράνας τὸν ἀνθό,
ἔπεσα ν' ἀποκοιμηθῶ.
Λίγον ὕπνο γιὰ νὰ πάρω,
τὴν ἀγάπη μου γιὰ ναῦρω.

“Ονειρο είδα στὸν ὕπνο μου,
 ὄνειρο καὶ στὰ ξύπνα μου
 ὄνειρο καὶ φαντασιά μου,
 ζωντανή ξεχωρισιά μου.

Παντρεύουν την αγάπη μου,
τὸ κάνουν γιὰ γινάτι μου.
Καὶ τὴν δίνουν στὸν ὀχτρό μου,
γιὰ τὸ πείσμα τὸ δικό μου.

Με κάλεσαν και στη χαρά,
βάστα καυμένη μου καρδιά.
Για νουνό να στεφανώσω,
δυό μου χέρια να σταυρώσω.

Φικιάνω στεφάνια ἀπὸ φλουρί,
γιὰ σέν' ἀγάπη μ' μοναχῇ.
Καὶ λαμπάδες ἀπ' ἄσημι
ἔλεος κ' ἔλεημοσύνη.

“Αἱ Δημήτρη γείτονα
 νὰ μ’ ἔπαιρνες νὰ γλύτωνα
 “Αἱ Γιώργη καβαλλάρη
 κάμε μου αὐτὴ τὴ χάρη.

ΣΗΜ.—Παραλλαγές δημοσιευμένες, ιδέες στα δημοτικά τραγούδια Δωδεκανήσων Βαυδ—Βονυτόμος Β'. 'Αθήναι 1935 σελ. 215 'στό μουσικό παράρτημα Φόρμιγγος περίοδος Β'. έτος Β'. τεύχος Β'. σελ. 24 στα δημοτικά τραγούδια Γεωγ. Παχτίκου σελ. 158 και στους Έλληνικούς χορούς του κ. Χ. Σακελλαρίου, 'Αθήναι 1940.

"ΣΤΗΣ ΜΑΝΤΖΟΥΡΑΝΑΣ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ,"

ΧΟΡΟΣ ΤΣΑΜΙΚΟΣ

Βασιλική Βλάχου
Πρόεβζα 1922

M. M. ♩ ~ 108.

Στῆς μαντίου. ρά - νας τὸν ἄν - δὸ

ἔ - πε - σο ν' ἄ - πο - - - κοι - - - μη - δῶ

λί - γον ὕ - πνο γιὰ - - - νὰ πᾶ - ρω

τὴν ἁ - γά - πη μου - - - γιὰ - ναῦ - ρω.

κλίμαξ χρωματική πλάγιου 4^{ης} ἡχου, ἀνιούσα καὶ κατιούσα. Ἡ τonique φA=Ντο.

"ΣΑΝ ΚΙΝΗΣΑΝ ΤΡΕΙΣ ΛΥΓΕΡΕΣ"

Βασιλική Βλάχου ἐτῶν 50
Περίεξα 1099

Ἦχος ᾠ πα

Ρυθμός 6/σημος χ M. M. — 120

Σαν κι νη σαν (κια α μα αν α μαν) σαν κι νη
σαν τρει εις λυ υ γε ρες τρεις Για αν νιω ω
ι ιω σες Γα λα ξει διω τι ι ιω σες

Σάν κίνησαν τρεις λυγερές
Τρεις Γιαννιώτισσες, Γαλαξειδιώτισσες
Νά πᾶν νά σεργιανίσουνε
Ἐστὸν ἀνεμόμυλο, στὸν καραβόμυλο.
—Γειά σου χαρά σου μυλωνᾶ.
—Καλῶς την τὴν κυρά, κυρά Γιαννιώτισσα.
—Καί πῶς τὸν ἔφκιασες αὐτόν
Τὸν ἀνεμόμυλο, τὸν καραβόμυλο;
—Τρία φλωράκια ἔξοδεψα
Ἐστὸν ἀνεμόμυλο, στὸν καραβόμυλο.

"ΣΑΝ ΚΙΝΗΣΑΝ ΤΡΕΙΣ ΛΥΓΕΡΕΣ"

Βασιλική Βλάχου ἐτῶν 50
Περίεξα 1099

M. M. ~ 120.

Σάν κι νη. σαν κι ᾶ μάν ᾶ μόν,
σαν κι νη. σαν τρεῖς λυ γε ρες τρεῖς Γιαν νιώ
τις σες Γα λα ξι
διώ τι σες.

Ἀπὸ τὴν κλίμακα τοῦ Α' ἤχου, με' στιγμιαία μετατροπὴ
χρωματικὴ σ' ἓνα 4/χορδο τῆς κλίμ. τοῦ πλαγίου Β' ἤχου.
Ἡ τονικὴ Λα - Ρε.

4/χορδο χρωματικό

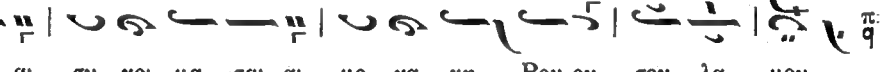
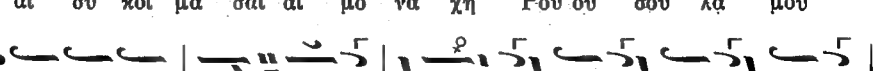

"Η ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΑ"

Τὴν ἔγραψα στὴ Ροδοδάφνη τὸ 1928
ἀπὸ ὀργανοπαίχτες Ἑπειῶτες

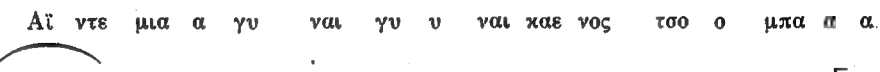

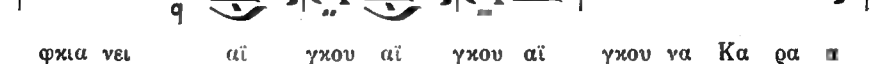
Ἦχος ᾠ πα

Ῥυθμὸς 4/8 |

χ M. M. = 132

Τα χιο νια τα λω ω ση βρο χη Μπι ω μπι λω μου
και αι συ κοι μα σαι αι μο να χη Ρου ου σου λα μου
ε λα με πα α με να σε ερ για η νη η σου ου
με να φα με και να πλου ου με και να η γλε εν
τη η σου ου με

Αϊ ντε μια α γυ ναι γυ υ ναι καε νος τσο ο μπα π α
νη αι ντε μια α γυ υ ναι γυ υ ναι καε νος τσο ο
μπα α α νη η ω ρε μαη δε το ο ο μωρ το για ουρ τι
φκια νει αι ντε μαη δε το ο ο ο μωρ το για ουρ
τι φκια νει αι γκου αι γκου αι γκου να Κα ρα η

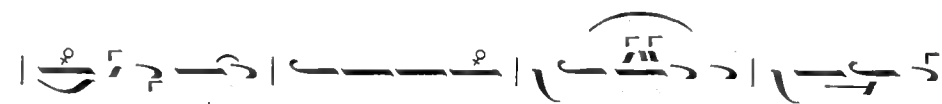
"Η ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΑ"

Τὴν ἔγραψα στὴ Ροδοδάφνη τὸ 1928
ἀπὸ ὀργανοπαίχτες Ἑπειῶτες

M. M. ~ 132.

Τὰ χιό. νια τᾶ. λωσ' ἡ βρο. χή μπιρ. μπί. λω μου καὶ
οὐ κοι. μᾶ. σαι μο. να. χή ρου. . σοῦ. λα μου
ἔ. λα πᾶ. με, πᾶ. με νὰ σερ. για. νί. σοῦ. με, νὰ
φᾶ. με καὶ νὰ πιού. με καὶ νὰ γλεν. τή. σου. με.
αἱ. ντε μιά γυ. . ναῖ. γυ. . ναῖ. καέ. νος τσομ. πά. . νη
αἱ. ντε μιά γυ. . ναῖ. γυ. . ναῖ. καέ. νος τσομ. πά. . νη
ὦ. ρε μαῖ. δε τὸ μῶρ. τὸ για. οὐρ. τι φκιά. νει
αἱ. ντε μαῖ. δε τὸ μῶρ. τὸ για. οὐρ. τι φκιά. νει αἱ
Γκοῦ, αἱ Γκοῦ, αἱ Γκοῦ. να Κα. ρα. γκοῦ. . να
αἱ. ντε δὲ σοῦ πρέ. . σοῦ πρέ. πουν τὰ σε. γκού. νια αἱ

 γκου ου ού να α αϊ ντε δε σου πρε ε ε ε σου πρε που ουν

 τα σε ε γκου νια αϊ γκου αϊ γκου αϊ γκου να Κα

 ρα α γκου α α να α αϊ ντε δε σου πρε ε ε σου

 πρε που ουν τα σε ε γκου νια αμ πως δα αμ τι δα

 τη ην προ κο ο πη η στη ην ει δα αμ πως δα αμ

 τι δα κα α να κα α λο ο δε εν ει δα

Τὰ χιόνια τάλυωσ' ἡ βροχή Μπιρμπίλω μου
 καὶ σὺ κοιμάσαι μοναχὴ Ρουσούλα μου.
 Ἔλα πᾶμε, πᾶμε νὰ σεργιανίσουμε,
 νὰ φᾶμε καὶ νὰ πιούμε, καὶ νὰ γλεντήσουμε.

1. Ἄιντε μιὰ γυναῖ-γυναῖκα ἐνὸς τσομπάνη
 ἄιντε μάηδε τὸ (μωρ) τὸ γιανούρτι φκιάνει.
 Ἄϊ γκοῦ - ἄϊ γκοῦ - ἄϊ γκοῦνα Καραγκοῦνα
 ἄιντε δὲ σοῦ πρέ - σοῦ πρέπουν τὰ σεγκοῦνια
 Ἄμ' πῶς δά, ἄμ' τί δά,
 τὴν προκοπὴ σ' τὴν εἶδα.
 Ἄμ' πῶς δά, ἄμ' τί δά,
 κάνα καλὸ δὲν εἶδα.
2. Θὰ πουλήσω καὶ τὴ στάνη
 νὰ σοῦ φκιᾶσω ἓνα φουστάνι.
 Θὰ πουλήσω καὶ τὰ γίδια
 νὰ σοῦ πάρω δαχτυλίδια.
 Θὰ πουλήσω τὰ κατσίκια
 νὰ σοῦ πάρω σκουλαρίκια.
 Θὰ πουλήσω καὶ τὰ βόδια
 νὰ σοῦ πάρω καὶ βραχιόλια.
 Θὰ πουλήσω καὶ τὴ μάντρα
 γιὰ νὰ σῶβρω κι' ἓναν ἄντρα.

 Γκοῦ, αἶ Γκοῦ αἶ Γκοῦ. να Κα. ρα. γκοῦ - - να

 αἶ. ντε δὲ σοῦ πρέ - - - σοῦ πρέ. πουν τὰ σε. γκού. νια. ἄμ'

 πῶς δα ἄμ' τί δα τὴν προ. κο. πὴ σ' τὴν εἶ. δα. ἄμ'

 πῶς δα, ἄμ' τί δα κα. νά κα. λὸ δὲν εἶ. δα.

 Κλίμαξ Α' ἤχου διατονικὴ με' ὅλη τὴν ἑκτασί.

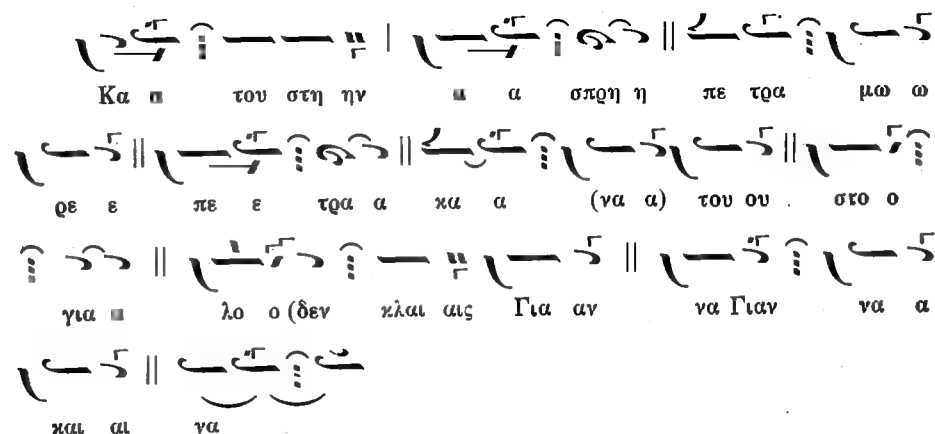
 Κλίμαξ Α' ἤχου χρωματικὴ ποὺ χρησιμοποιεῖται
 στιγμιαίως ἀπὸ τραγούδι.

"ΚΑΤΟΥ ΣΤΗΝ ΑΣΠΡΗ ΠΕΤΡΑ,"

ΧΟΡΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ

Δημήτρ. Γερογιάννης
Πρέβεζα - 1880

Ἦχος ᾠ πα
ῚΡυθμός 7/σημος Βος ἐπίτριτος

1. Κάτω στην άσπρη πέτρα (μωρέ) μέτρα
κά (να) του στο γιαλό (δέν κλαῖς Γιαννά-Γιαννάκαινα).
2. Ἐκεῖ δένδρος δέν ἦταν, οὐδέ κι' ἀγιοκλήμα,
μόν' ἦταν παλληκάρια, ὅλο κι' ἄρματωλοί.
Ρίχνουν ἓνα ντουφέκι τὸν ἀνήφορο,
σκοτώσαν τὸ Γιαννάκη τὸν ἄρματωλό,
Τοῦρκοι τὸν τρογυρίζουν, καὶ Ρωμηοὶ τὸν κλαῖν,
κι' ἓνα μικρὸ Τουρκάκι τὸν μοιρολογάει.
Γιαννάκη μ' νᾶχες μάννα νᾶχες κι' ἀδερφή,
νᾶχες καλὴ γυναῖκα γιὰ νά σ' ἔκλεγαν!
Γιάννη μου, γιὰ κι' ἡ μάννα σ' γιὰ κι' ἡ ἀδερφή,
γιὰ κι' ἡ καλὴ γυναῖκα σ' στηθοδέρνεται,
μὲ δυὸ παιδιὰ στὰ χέρια κι' ἓνα στήν ἀγκαλιά,
κι' ἄλλο στήν ἀμασχάλη, παραμάσχαλα!

"ΚΑΤΟΥ ΣΤΗΝ ΑΣΠΡΗ ΠΕΤΡΑ,"

ΧΟΡΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ

Δημήτρ. Γερογιάννης
Πρέβεζα - 1880

Υ Τ
Διατονικό 5/χορδο καὶ ἡ ὑποτονική ἀπὸ τὴν κλίμακα τοῦ Α' ἤχου.

"ΣΤΗΝ ΑΠΑΝΩ ΓΕΙΤΟΝΙΑ,"

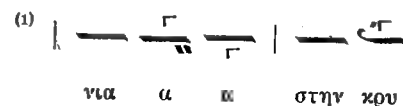
ΧΟΡΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ

Βασιλική Βλάχου ἐτῶν 50
Πρέβεζα 1932

Ἦχος ♯ πα
Ρυθμός 7/σημος Βος ἐπίτритος
— — — — — χ εἰς 3 κινήσεις

1. Στὴν ἀπᾶ (κι' ἄμάν ἄμάν)
στὴν ἀπάνω γειτονειά
στὴν ἀπάνω γειτονειά,
στὴν κρύα βρύση κοντά.
2. Βλαχοπούλα κάθουνταν
λούζουνταν χτενίζουνταν.
Τῶμαθ' ἕνας ᾠούμενος
κι' ἔτρεξε χαρούμενος.
— Βλαχοπούλα μ' σ' ἀγαπῶ,
κι' ἦρθα γιὰ νὰ σοῦ τὰ πῶ.
— Γούμενε σὰν μ' ἀγαπᾷς
φκιάσε βάρκα νὰ μὲ πᾶς.
Φκιάσε βάρκα μὲ κουπιὰ
παλληκάρια μὲ σπαθιά.
Νὰ μὲ πᾶς μέσ' στὰ νησιὰ
ᾠοῦναι τὰ γλυκὰ κρασιά.

"ΣΤΗΝ ΑΠΑΝΩ ΓΕΙΤΟΝΙΑ,"

ΧΟΡΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ

Βασιλική Βλάχου ἐτῶν 50
Πρόβεζα 1932

"ΤΑ ΛΕΙΒΑΔΙΑ ΛΕΙΒΑΔΙΖΟΥΝ,"

Πρόβρυα 1880

Ἦχος ♩ πα

Ῥυθμός 4/σημος χ M. M. = 108

Τα λει βα α (μω ρη κυ ρα Βουρ γα ρα) τα λει
 βα α δια λει βα δι ζουν τα λει βα α δια
 λει ει ει βα δι ζουν και τα μα α τια μου ου ου
 ου δα α κρυ ζουν λα α λα λα λα α λα λα λα
 λα α λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα
 λα α λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα
 βα α δια λει βα δι ζουν τα α μα τα α κια
 μου ου δα κρυ ζουν

Τὰ λειβάδια λειβαδίζουν
 καὶ τὰ μάτια μου δακρύζουν.
 Γιά μιᾶς χήρας θυγατέρα
 ποὺ φορεῖ τὰ λερωμένα
 καὶ τὰ λεροφορτωμένα.
 Ρίξτε κάτω τὰ καυμένα
 κι' ἔλα βράδυ μετ' ἑμένα
 νὰ περνᾷς χαριτωμένα
 πὼς ἔρχομαι μετ' ἐσένα
 ποὺ εἶς ἕνας κακὸς λεβέντης
 μὲ φιλεῖς καὶ μ' ἀγκαλιάζεις
 καὶ στὸν πάτο μὲ γελάζεις.

ΣΗΜ.—Παραλλαγή τοῦ τραγουδιοῦ αὐτοῦ ἔχω στὴν ἀνέκδοτὴ μου συλλογὴ τῶν
 τραγουδιῶν Πελοποννήσου, σὲ ἐντελῶς διαφορετικὴ μελωδία, στὴν ἴδια κλίμακα, καὶ σὲ
 ρυθμὸ Τσάμικου χοροῦ. 6/4.

"ΤΑ ΛΕΙΒΑΔΙΑ ΛΕΙΒΑΔΙΖΟΥΝ,"

Πρόβρυα 1880

M. M. = 108.

Tà λει. δά - - μω. ρή κυ. ρά Βουρ. γά - ρα, τὰ λει.
 δά - - δια λει - - βα. δί. ζουν, τὰ λει. δά - δια λει - - βα.
 δί. ζουν καὶ τὰ μα - - τια μου δα - κρύ - ζουν.
 Λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα
 λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα
 δά - δια λει. βα. δί. ζουν καὶ τὰ μά - - τια μου δα. κρύ. ζουν.

Διατονικὴ κλίμαξ Α' ἤχου κατὰ τὸ 5/χορδο σύστημα.
 Ἡ τonique ΛΑ = ΡΕ. Ὁ φθόγγος ΦΑ, στὴν τεχνικὴ τοῦ ἤχου
 αὐτοῦ, ὅταν κινεῖται κατὰ τὸ 5/χορδο σύστημα πρέπει νὰ
 εἶναι φυσικός, ἐδῶ ὅμως εἶναι με #.

Ἡ ἐπὶ πᾶσι ἀνήκει σὲ 5/χορδο χρῶ.
 ματικὸ πλάγιον Β' ἤχου.

"Η ΔΙΑΜΑΝΤΟΥΛΑ"

Ἄρτα 1880

Ἦχος λ̣ δ̣ ἦ Νῆ χρωματικός

Ῥυθμός 4/σημος μετὰ 6/σήμου = 10/σημος

|| 1̣ 2̣ 1̣ 1̣ 1̣ 2̣ 1̣ 1̣ 1̣ 2̣ ||

εἰς 5 κινήσεις, 2 θέσεις καὶ 3 ἄρσεις χ̣ = 112

Του Χα τζη Γεωρ γα α α κη κο ρη του Χα τζη
Γεωρ γα α α κη κο ρη (ν)α απ τη η Λει ει ει
βα δια α Δια μαν του ου λα αμ α απ τη η Λει ει ει
βα δια

Τοῦ χατζη Γιωργάκ' ἡ κόρη(ν) ἀπ' τῇ Λειβαδιᾷ
μπαινοβγαίνει στοῦ μπαλκόνι καὶ στολίζεται.
Κι' ὁ Μεχμέτ' ἀγάς διαβαίνει σκανταλίζεται.
Ρίχνει μῆλο καὶ τῆς δίνει, δὲν τὸ δέχτηκε.
Ρίχνει μάλαμα κι' ἀσημι, χαμογέλασε.
Πέντε παλληκάρια στέλνει μέσ' στοῦ σπίτι της.
—Νὰ μὰς δώστε τὴ Διαμάντω στοῦ Μεχμέτ' ἀγά.
Πέντε φονικά νὰ γένουν μέσ' στὴν πόρτα μου
τὸ Μεχμέτ' ἀγά δὲν πέρνω δὲν τὸν ἀγαπῶ.

"Η ΔΙΑΜΑΝΤΟΥΛΑ"

Ἄρτα 1880

Μ. Μ. 112.

Τοῦ Χαν. τζη. Γιωρ. γά - - κ' ἡ κό - ρη, τοῦ Χαν.
- τζη. Γιωρ. γά - - κ' ἡ κό - ρη ν' ἀπ' τῇ Λει - - βα -
διὰ Διαμάντου. λα μ' ν' ἀπ' τῇ Λει - - βα - διὰ.

Χρωματικό 5/χορδο τῆς κλίμ. πλαγίου 4^{ου} ἡχοῦ.
Ἡ τonique εἶναι ἀντὶ τοῦ Ντο.

ΣΗΜ.— Ὁ ρυθμὸς τοῦ τραγουδιοῦ αὐτοῦ ποὺ παρουσιάζεται μετὰ τὰ μικτὰ μέτρα 4/4 καὶ 6/4 ποὺ κάνουν 10/4, ἀποδίδεται καλλίτερα μετὰ τὸ μέτρο τῶν 5/2 μετὰ τῇ σύμπτυξι τῶν 4/4 εἰς 2/2 καὶ τῶν 6/4 εἰς 3/2. Εἶναι ἡ ρυθμικὴ μορφή τοῦ Παιωνικοῦ (5/σήμου) γένους, ποὺ συχνὰ συναντοῦμε στὰ δημοτικὰ μας τραγούδια. Ἰδὲς Κ. Ψάχου «Οἱ ἀρχαῖοι ἑλληνικοὶ ρυθμοὶ καὶ τὰ δημώδη ᾠσματα» στὴ μουσικὴ ἐφημερίδα «Φόρμιγγα» ἔτος ΣΤ.' ἀριθ. φύλλου 4—5—6 Μαΐου, Ἰουνίου 1908.

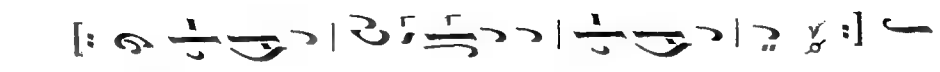
"ΒΛΑΧΟΥΛΑ-Ν-ΕΚΑΤΕΒΑΙΝΕ,,

ΧΟΡΟΣ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΣ

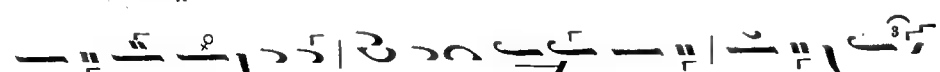
Πρόβρυα 1880

*Ηχος $\frac{3}{4}$ Νη χρωματικός

*Ρυθμός 4/σημος | $\underline{\underline{\underline{\underline{\chi}}}} \text{ M. M. } \underline{\underline{\underline{\underline{\chi}}}} = 120$

 Βλα χου λα α-ν-ε ε ε ε κα τε βαι αι νε Βλα

 χου ου λα κα τε ε βαι νει πα πια α χη η να

 α α μου

Βλαχούλα (ν) έκατέβαινε, βλαχούλα κατεβαίνει.
 Είχε τ' άχειλη τσίτζιφο με τό βαρζί βαμμένο.
 Με τρία μαντήλια τό σφουγγάει, έβάψαν και τά τρία.
 Σε τρία ποτάμια τώπλυνε, έβάψαν και τά τρία.
 Τά προβατάκια " βόσκαγαν, έβάψαν τά μαλλιά τους
 Κ' οί πιστικοί " π τά κούρεβαν, έβάψαν τά ψαλίδια.

ΣΗΜ.—'Ιδές παραλλαγή κειμένου στη συλλογή Ν. Πολίτου σελ. 169.

"ΒΛΑΧΟΥΛΑ-Ν-ΕΚΑΤΕΒΑΙΝΕ,,

ΧΟΡΟΣ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΣ

Πρόβρυα 1880

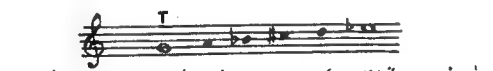

 Μ. Μ. $\frac{3}{4}$ ~ 120.

 Βλα. χου. λα (ν)έ - - - κα. τέ - δαι - νε, Βλα.

 χου. λα κα. τε. δαί. νει πά. πια, χή. νά μου.

 Τ

 Από τή χρωματική κλίμακα πлагίου 4^{ου} ήχου με τήν
 6^{ην} βαθμίδα, κατ'έξαιρσιν, με ύφρει

"ΤΡΕΙΣ ΚΟΠΕΛΛΕΣ ΛΥΓΕΡΕΣ,"

ΧΟΡΟΣ ΠΑΤΗΤΟΣ

Χρήστος Κατσικογιάννης
Βόνιτσα 1942

*Ηχος $\frac{9}{8}$ πα

*Ρυθμός 4/σημος | $\underline{\underline{\underline{\underline{\underline{\quad}}}}}$ |

χ M. M. $\underline{\underline{\underline{\underline{\underline{\quad}}}}} = 112$

Τρεις κο πε τρεις κο πε τρει εις κο ■
 πελ λες λυ γε ε ρες τρει εις κο ■
 πελ λες λυ γε ε ρες πα αν στο ο δρο μο μο
 να ■ χες Ντια λε ντια λε μω ρε ντια λε τα ασ
 προ ο σου φου στα νι ι βα λε δο ος του ου
 μι ά να κα γει ει πε ρα δο ος του ου φου στα νιου
 σα ■ γε ρα

1. Τρεις κοπέ - τρεις κοπέ - τρεις κοπέλλες λυγερές
 τρεις κοπέλλες λυγερές πᾶν στό δρόμο μοναχές.
2. 'Δώ πού πᾶ - 'δῶ πού πᾶ - 'δῶ πού πᾶμε 'μείς οἱ τρεῖς
 'δῶ πού πᾶμε 'μείς οἱ τρεῖς, ἄν μᾶς πύτχαινε κανεῖς.
3. Κι' ἄν μᾶς πύ - κιᾶν μᾶς πύ - κιᾶν μᾶς πύτχαινε κανεῖς
 κιᾶν μᾶς πύτχαινε κανεῖς θά μᾶς φίλαγε καί τῶ τρεῖς. (*)

1. Στό σημεῖον αὐτό τοῦ τραγουδιοῦ, ὅπως μοῦ ἔλεγε ὁ τραγουδιστής, ὅταν τὸ χορεύουν οἱ κοπέλλες, κάνουν μιᾶ συνδυασμένη ρυθμικὴ κίνηση μορμιοῦ καὶ φουστανιοῦ μαζί, πού προσδίδει μὲ τὸ ρυθμὸ τοῦ τραγουδιοῦ πραγματικὴ χάρι κι' ὠμορφιά στό χορὸ αὐτό.

2. 'Ιδὲς τὴ σημείωση στὴν ἀπέναντι σελίδα.

"ΤΡΕΙΣ ΚΟΠΕΛΛΕΣ ΛΥΓΕΡΕΣ,"

ΧΟΡΟΣ ΠΑΤΗΤΟΣ

Χρήστος Κατσικογιάννης
Βόνιτσα 1942

M. M. $\frac{9}{8}$ ~ 112. Δ Δ
 Τρεῖς κο - πέ - τρεῖς κο - πέ - τρεῖς κο - πελ - λες λυ - γε -
 ρες τρεῖς κο - πέλ - λες λυ - γε - ρες πᾶν στό
 δρό - μο μο - νο - χές. Ντια - λε ντια - λε μω - ρέ, ντια - λε
 τᾶ - σπρο σου φου - στά - νι βά - λε δός του μιᾶ νά κά - νη
 πέ - ρα, δός τοῦ φου - στα - νιοῦ σ'ά - γέ - ρα.

Διατονικὸ 5/χορδὸ ἀπὸ τὴν κλίμ. Α' ἤχου, μὲ
 τὴν ὑποτονική. Ἡ τονικὴ Σολ ἀντὶ Ρε.

ΣΗΜ.—'Ο τραγουδιστὴς δὲν ἤξερε ἄλλους στίχους νά μοῦ 'πῇ. Τὸ ἴδιο ὅμως τραγοῦδι εἶναι δημοσιευμένο στὴν ποιητικὴ συλλογὴ τοῦ κ. Γ. Μελαχρινοῦ ἀριθ. 209 σελ. 185 καὶ στὴ συλλογὴ τοῦ Λ. 'Ιατρίδου 'Αθῆναι 1859 σελ. 82. καὶ ἔχει ὡς ἑξῆς.

Τρεῖς κοπέλλες λυγερές, πᾶν στό δρόμο μοναχές.
 Μιᾶ τῆς ἄλλης ἔλεγε.—' Δῶ πού πᾶμ' ἡμεῖς οἱ τρεῖς,
 ἄν μᾶς τύχαινε κανεῖς καὶ μᾶς φίλη καὶ τίς τρεῖς!
 Σταυραετὸς ἐκάθουνταν, καὶ τὲς ἀκουρμένονταν.
 —Θέμου δός μου λευθεριά νά χυθῶ νά πάρω μιᾶ,
 Κι' ἄν δὲν τὴν ἐδιάλεγα, ἄς μοῦ κόβαν τὰ φτερά
 νά τὰ πᾶν στό βασιλιά.

"ΜΕΣ' ΣΕ ΠΑΡΓΙΝΟ ΧΟΡΟ,"

Δημ. Γερογιάννης
Πρέβεζα 1880

ἦχος ᾠ πα

Ῥυθμός 4/σημος | $\underline{\underline{2}}\underline{\underline{2}}\underline{\underline{2}}\underline{\underline{2}}$ | γ M.M. $\underline{\underline{2}} = 138$

[: ̣ ̣ ̣ | ̣ ̣ ̣ | ̣ ̣ ̣ ̣ ̣ ̣ | ̣
 Μεσ σε Πα μεσ σε Πα με ̣ ̣ ε Παρ γι νο
 ̣ ̣ π̣ : | ̣ ̣ ̣ ̣ ̣ ̣ | ̣ ̣ ̣ ̣ ̣ ̣ | ̣ ̣
 χο ρο με ̣ σε ε Παρ γι νο χο ο ρο Πα αρ
 ̣ ̣ ̣ ̣ | ̣ ̣ ̣ π̣
 γι ι νιαν ε φι λη ̣]

Μέσ' σέ Παργινὸ χορὸ
Παργινιὰν ἐφίλησα.

Μὰ ἦταν κι' ἄνδρας της ἐκεῖ
 πὺλ καθάριζε φακὴ.

"ΑΦΙΝ' Ο ΓΙΑΝΝΟΣ ΤΗΝ ΚΛΕΨΑ,,

Γεώργ. Χρόνης
Παλαιορόφορος Πρεβέζης 1885

ἦχος ᾠ πα

Ῥυθμός 4/σημῖος $\frac{\pi}{\chi}$ M. M. $\hookrightarrow = 76$

 Α φι νο Γιαν νος την κλε ψα και πια νει το ζευ

 γα α α α ρι ι φκια νει ει τα α

 λε ε τρα α πο ο ο ο ξυα

‘Αφίν’ ὁ Γιάνος τὴν κλεψὰ καὶ πίνει τὸ ζευγὰρι
Φκιάνει τ’ ἀλέτρι ἀπὸ δευὰ καὶ τὸ ζυγὸ ἀπὸ δάφνη
Φκιάνει καὶ τὴ βουκέντρα τοῦ ἀπ’ ἀγριο κυπαρίσσι
Σὰν ἔσπειρε σὰν ἔσπειρε, τρία συνίκα σὺταρι
Τὸνα τὸ δίνει τοῦ παπαὶ καὶ τ’ ἄλλο τοῦ δραγάτη
Τ’ ἄλλο τοῦ κάψα πόμεινε, τὸ πῆρε πᾶσι τὸ μύλο.
Βρίσκει τὸ μύλο χάρβαλο καὶ τὸ νερὸ κομμένο
Ὅσο νὰ βάλῃ τὸ νερὸ νὰ σιάσῃ καὶ τὸ μύλο,
ὁ πόντικας ὅπο μεριά τρούπησε τὴ σακκούλα
Ὅσο νὰ βρῇ τὰ ράμματα νὰ ράψῃ τὴ σακκούλα
(ν) ὁ λύκος ἀπ’ ἄλλη μεριά τ’ ἄρπαξε τὴ γαϊδούρα
Μπομπὰ λελέ, Γκατζέλω μου, ποῦ σ’ εἶχα γκαστρωμένη
τοῦ θὰ τὸ κάνῃς σερινικό..... (1)

1. Ἰδὲς παραλλαγὴ κειμένου στὴν ποιητικὴ συλλογὴ δημοτικῶν τραγουδιῶν Ἡπειρου Γ. Χασιώτου, Ἀθήναι 1856, σελ. 130, ἀριθ. 64.

"ΜΕΣ' ΣΕ ΠΑΡΓΙΝΟ ΧΟΡΟ,"

Δημ. Γερογιάννης
Πρέβεζα 1880

M. M. d ~ 138.

M. M. ♩ ~ 126.

1.

μέσ' σέ Πα_ μέσ' σέ Πα_ μέσ' σέ Παρ. γι_ νό χο_ ρό

2.

ρό, μέσ' σέ Παρ_ - γι_ νό χο_ ρό Παρ. γι_ νιάν ἐ_ φί_ λη_ σα.

ΚΛΙΜΑΞ Α΄ ἤχου κατὰ μετάθεσιν τῆς βάσεώς του ΡΕ εἰς τὸ ΛΑ

"ΑΦΙΝ' Ο ΓΙΑΝΝΟΣ ΤΗΝ ΚΛΕΨΑ,"

Γεώργ. Χρόνης
Παλαιορόφορος Πρεβέξης 1885

M. M. ♭ ~ 84 *Recitativo*

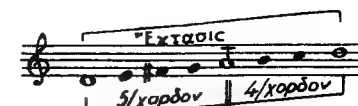
M.M. ♩ ~ 84 *Recitativo*

Ἄ - φι - ν' ὁ Γιάν - νος τὴν κλε - γὰ καὶ πιά - νει τὸ ζευ -

♩ ~ 76.

- γὰ - - - - ρι φκιά - νει τ'ὰ - -

λέ - - τρά - - - - - πό - - - - - ξυά.

Ἦχος Α' Χρησιμοποιεῖ τὸ βασικὸ 4/χορδο καὶ τὸ 5/χορδο κατὰ ἀπὸ τῆ βάσ. του. Ἦ τονικὸ ■ Ρε μία 5^η ὀξύτερα, ΛΑ.

"ΑΝΑΤΑΡΑΞΟΥ ΜΑΥΡΗ ΓΗΣ,"

(ΜΟΙΡΟΛΟΙ)

Αικατερίνη Ντίτσου
Πρέβεζα 1931

Ἦχος λ̣ ρ̣ Νη̣

Ῥυθμός 2/σημος χ̣ M. M. ♩ = 60

Ωχ να τα ρα ξου μαυ α μαυ ρη γη ης και
σει σου μα α μαυ ρο χω μα αχ λε βεν τη
μου πε ρη η τι πε ρη η φα νε κο ορ
μι μι κα μα α ρω με ιε νο

"Ωχ, αναταράξου μαύρη γης και σείσου μαύρο χῶμα.
"Ωχ, λεβέντη μου περήφανε, κορμί καμαρωμένο,
Κι' ἐγὼ θὰ φτέψω ἕνα δεντρί μέσα στὸν "Αἱ Νικόλα.
Νάχη τὴ ρίζα του χρυσοῖ, τοὺς κλώνους χρυσαφένιους.
Κι' αὐτὰ τὰ φύλλ' ἀπ' τὸ δεντρί' κι' αὐτὰ μαλαματένια.
Ἡ ρίζα εἶναι τὸ μπῶϊ σου, κι' οἱ κλώνοι εἶναι τὰ μπράτσα,
Κι' αὐτὰ τὰ φύλλα τὰ χρυσοῦ, τὰ ματοτσιουρά σου.

"ΠΟΥ ΠΑΣ ΑΣΗΜΙ ΝΑ ΧΑΘΗΣ,"

(ΜΟΙΡΟΛΟΙ)

Μαργετίνα
ὀνομαστή μοιρολογίστρα
Πρέβεζα

Ἦχος λ̣ ρ̣ χ̣ χρωματικός

Ῥυθμός 4/σημος χ̣ M. M. ♩ = 60

Ωχ που πας α ση μι να α χα θης
ωχ μα λα α μα να σκου ου ρια-σκου ρια (να) σης

Ἐγὼ δὲν πάω νὰ χαθῶ ἤτε καὶ νὰ σκουριάσω
Θὰ γέν' ἀσημοκάνδηλο στῆς ἐκκλησιᾶς τὴν πόρτα
γιὰ νὰρχωνται οἱ συγγενεῖς νὰ με γιομίζουν δάκρυα
Νάρχεται ἡ μανούλα μου νὰ μ' ἀπανωγιομίζη
Κι' ἀπ' τὸν καὺμό της τὸν πολὺ νὰ σκώνη νὰ τὸ πίνη
Νὰ κατασβένη τὸν καὺμό ποὺ θάχη γιὰτ' ἐμένα

"ΑΝΑΤΑΡΑΞΟΥ ΜΑΥΡΗ ΓΗΣ,"

(ΜΟΙΡΟΛΟΙ)

Αικατερίνη Ντίτσου
Πρέβεζα 1931

M. M. ♩ ~ 60.

"Ωχ ὁ. να. τα. ρά. ξου μαύ. μαύ.ρη γῆς καὶ σεί. σου
μαύ. μαύ.ρο χῶ. μα, ἄχ λε.βέν.τη μου πε. ρή. (νι) πε.
ρή. φα. νε κορ. μί κα. μα. ρω. μέ. (νε) νο.

4/χορδο διατονικό πλαγ. Δ'', με τελική κατάληξι
στὴν τονική τοῦ Α' ἤχου.

"ΠΟΥ ΠΑΣ ΑΣΗΜΙ ΝΑ ΧΑΘΗΣ,"

(ΜΟΙΡΟΛΟΙ)

Μαργετίνα
ὀνομαστή μοιρολογίστρα
Πρέβεζα

M. M. ♩ ~ 60.

"Ωχ πού πας ὁ. σή. μι νὰ χα. - - δῆς.
ῶχ μά.λα. μα νὰ σκου. ριά σκου.ριά. (να) σης.

Χρωματικό 5/χορδο ἀπὸ τὴν κλίμακα τοῦ χρω. ματικού πλαγίου 4^{ου} ἤχου.

"ΓΙΑ ΙΔΕΣ ΤΗΝ ΠΩΣ ΞΑΠΛΩΘΗΚΕ,,

(ΜΟΙΡΟΛΟΪ)

Αϊκατερίνη Ντίτσου
Πρόβεζα 1931

ῥΗχος $\frac{9}{8}$ πα ῥυθμός ἐλεύθερος M. M. $\text{♩} = 58$

Για ιδες την πως ξα πλω θη κε ε ε α αχ σα λε μο
νια α α αχ κομ με ε νη αχ σαν εκ κλη σια α
α α α α λει τουρ γη τη σα χω ρα χα α λα
με ε ε ε νη η τρο μα ρα α μου

Για ιδές την πώς ξαπλώθηκε, σά λεμονιά κομμένη.

Σάν ἐκκλησιά ἀλειτούργητη σά χώρα χαλασμένη—τρομάρα μου.

ΣΗΜ.—Γυναίκες γύρω από τὸ νεκρὸ κάθονται δυὸ δυό, ἢ μία ἀπέναντι ἀπ' τὴν ἄλλη, πιάνονται ἀπ' τὶς παλάμες, καὶ ὅταν τραγουδᾶνε τὸ μοιρολόϊ, κινοῦν καὶ τὰ χέρια τους, ἄλλοτε πρὸς τὰ μέσα καὶ ἄλλοτε πρὸς τὰ ἔξω. Δηλαδή τὴ μιά φορά τὰ πλησιάζουν καὶ τὰ ἐνώνουν, καὶ τὴν ἄλλη τὰ ἀπομακρύνουν, σύμφωνα με τὸ ρυθμὸ τοῦ μοιρολογιοῦ. Τραγουδοῦν δὲ σὲ ἡμιχόρια, καὶ προεξάρχει πάντοτε ἡ ἐπαγγελματίας μοιρολογίστρα. (Ἡ ἀνωτέρω σημείωση, ποὺ ἀπὸ ἔλλειψη χώρου στήν προηγούμενη σελίδα ἐτυπώθη ἐδῶ, ἀναφέρεται στὸ προηγούμενο μοιρολόϊ «Ποῦ πᾶς ἀσῆμι νὰ καθῆς» σ. 65.

"ΓΙΑ ΙΔΕΣ ΤΗΝ ΠΩΣ ΞΑΠΛΩΘΗΚΕ,,

(ΜΟΙΡΟΛΟΪ)

Αϊκατερίνη Ντίτσου
Πρόβεζα 1931

M. M. $\text{♩} \sim 58$. *a piacere*.

Γιὰ ἰ. δὲς την πῶς ξα. πλώ. θη. κε — ᾠχ. —
σὰ λε. μο. νιά. ᾠχ — κο. μέ. — νη
ᾠχ σὰν εκ. κλη. σὰ — ᾠ — λει. τούρ. γη. τη —
σὰ χώ. ρα χα. — — — λα. σμέ. — — — νη, τρο. μά. ρα μου.

Σχορδο Α' ᾠχου. Ἡ τονικὴ ΛΑ = ΡΕ. Ἡ 5^η ἄλλοτε χαμηλωμένη καὶ ἄλλοτε φυσικὴ.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΤΟΥ

ΜΩΡΗΛ

ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ ΔΙΑΦΟΡΑ

"ΚΑΛΩΣ ΑΝΤΑΜΩΘΗΚΑΜΕ,,

ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΟΥ - ΚΛΕΦΤΙΚΟ (1)

Ἡλίας Μυραλιώτης
Βερίνον-Πατρών

Ἦχος λ $\delta\lambda$ $\tilde{\eta}$ χρωματικός

Ῥυθμός ἐλεύθερος χ M. M. \sim περίπου 48

Μω ρε κα λως αν τα -ν-αν τα α μω ω θη η η
κα α α α με μω ρε ε νε ε μει ει ει εις
οι οι οι ντε νοι ντερ ντι ι λι ι ι ι ι
δε ε ες γα α κλα ψω ω με μω ρε ■ να α
κλα α α α ψω ω ω με αϊ ντε παι δια αμ τα α
ντερ τια α α α α α α α μα α α α ■ α ας

Καλῶς ἀνταμωθήκαμε (ν) ἐμεῖς οἱ ντερντιλίδες,
νὰ κλάψωμε τὰ ντέρτια μας καὶ τὰ παράπονά μας.
Πάλαι καλὲς ἀντάμωσες, πάλι ν' ἀνταμωθοῦμε,
σ' τὸν Ἀῖλιά στὸν πλάτανο, ποῦναι μιὰ κουοβουσοῦλα,
πῶχουν οἱ κλέφτες σὺναξη καὶ ρίχνουν στὸ σημάδι.
Μὰ εἶχαν ἀρνιά καὶ ψένανε, κριάρια σουβλισμένα.
Μὰ εἶχαν κι' ἓνα γλυκὸ κρασί (ν) ἀπὸ τὸ μοναστήρι.

1. Σ' ὅλα τὰ ἐπίσημα καὶ λεβέντικα ἑλληνικὰ φαγοπότια στὰ χωριά τῆς Ρούμελης καὶ τοῦ Μωρητὰ τὰ παλαιότερα χρόνια, τὸ τραγοῦδι αὐτὸ ἦταν τὸ πρῶτο π' ἀνοίγε τὸ γλέντι στὸ τραπέζι μαζὺ μὲ τὸ ἄλλο κλέφτικο «Στὴν τάβλα πὺν καθόμαστε πρέπει νὰ τραγουδάμε». Στὴ Ρούμελη τὸ τραγοῦδι οὐν σὲ ἐντελὴς διαφορετικὴ μελωδικὴ παραλλαγή.

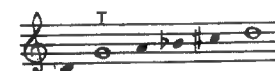
"ΚΑΛΩΣ ΑΝΤΑΜΩΘΗΚΑΜΕ,,

ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΟΥ - ΚΛΕΦΤΙΚΟ (1)

Ἡλίας Μυραλιώτης
Βερίνον-Πατρών

Lento, a piacere. m. m. $\text{♩} \sim 48$.

Μω.ρὲ κα.λῶς ἀν. τα. (ν) ἀν. τα. μω. δὴ. - - - κα. - - -
- με μω.ρὲ (ν) ἔ. - μεις οἱ ντε (ν) οἰντερτι. - -
λί. - - - - - δες νὰ. κλά. ψω. - με μω. -
ρὲ νὰ κλά. - - - ψω. - - - με αἶν. τε παι. -
διὰ μ' τὰ ντέρτια μας

Χρωματικὸ 5/χορδὸ ἀπὸ τὴν κλίμ. τοῦ χρωματικοῦ πλ. Δ² ἤχου. Ἡ τονικὴ Σολ ἀντὶ Ντο.

1. Ἐχρησιμοποίησα τὸν εἰδικὸ αὐτὸ ὀπλισμό, γιὰ τὴ χρωματικὴ αὐτὴ κλίμακα, γιὰ ν' ἀποφύγω τίς συχνὲς ἐπαναλήψεις τῶν σημείων ἀλοιώσεως.

* Ἀπὸ τὸ σημεῖον αὐτό, ἡ μελωδία προετοιμάζει τὴν τελικὴ κατάληξη τοῦ τραγοῦδιου στὸ φθόγγο Λα, πὺν εἶναι τονικὴ τῆς κλίμακος τοῦ πлаг. Βου ἤχου.

"ΠΟΤΕ ΘΑ ΓΙΝΗ ΡΕΜΠΕΛΙΟ,"

*Αριστείδης Σπυρόπουλος
Νεραντζές Αιγιάλειας

*Ηχος λ οἶ Νη χρωματικός
*Ρυθμός 7/σημος Βος ἐπίτριτος
 χ M. M. $\text{♩} = 208$
1 + 1/2 1 1 εἰς τρεῖς κινήσεις

Αχ πο τε θα γι θα α γι νη η
ρε μπε λιο (μπώ μπώ) να σφα ξω με να α
σφα ξω με Πα ασ σα α δε; να σφα ξω
με να α σφα ξω ω με Πα ασ σα α α δε;

1. "Αχ τότε θα γίνη ρεμπελιό (μπώ-μπώ) να σφάξουμε Πασσάδες.
2. "Αχ να σφάξουμε (μω-μπώ) μπεγιοπουλα, χανοίμσες κυράδες.

*Επφθόζ:

Βα ρει τε ε με σκο τω
στε ε με σε για α ρου ου
χε για δυ στε ε ε με

"ΠΟΤΕ ΘΑ ΓΙΝΗ ΡΕΜΠΕΛΙΟ,"

*Αριστείδης Σπυρόπουλος
Νεραντζές Αιγιάλειας

Αχ πό τε δά γι - δά γι νη ρε - μπε -
Αχ νά σφά - ζω με - μπω - μπώ μπε - γιό - που -
λιό μπω - μπώ νά σφά. ζω με νά σφά. ζω με Πασ -
λα (ν)ά - μάν χα - νού. μισ. σες, χα - νού. μισ. σες Κυ -
σά - - δες - - νά σφά. ζω με νά σφά. ζω - -
ρά - - δες - - Χα - νού. μισ. σες, χα - νού. μισ. - -
με Πασ - σά - - - δες - - δες. - - Βα. ρεϊ -
σες Κυ - ρά - - -
τε - - με, - - σκο. τώ - - στε - - με - - σέ - -
Χά - - ρου. - - χέ - - ρια δό. στε - - με. - -

Χρωματική κλίμαξ πλ. 4^{ος} ήχου. Ή τονική φα αντί Ντο.

"Η ΤΖΑΒΕΛΛΑΙΝΑ"

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΟΥ

Θεοφάνης Κατσαούνης
Κτηματίας
Μεσουργιώτικα Αιγιάλειας 1937

Ήχος $\dot{\bar{q}}$ πα
Ρυθμός ελεύθερος χ Μ. Μ. περίπου 42

Μω ρε κο ρι τσι πο τα α α α α α Για α α αν
α αν νε να α α α α γρη α Τζα βε ε ε ελ
λαι αι αι Τζα βελ-λαι να α α α α α μω ρε νυ
φα α δε ε ες απ το ο ο ο ο ο Σου ου ου ου
ου ου λι τα μα αυ ρα α α α να α α α
φο ο ο ο ρε μω ρε φο ρε σε ε ε
τε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε

Κορίτσ' από τὰ Γιάννενα, νυφάδες απ' τὸ Σοῦλι
τὰ μαῦρα νὰ φορέσετε τὰ μαῦρα νὰ ντυθῆτε.
Τὸ Σοῦλι θὰ χαρატσῶθῃ χαράτσι θὰ πληρώσῃ.
Τζαβέλλαινα σὰν τ' ἄκουσε ποὺ τῆς βαρυφάνῃ.
Πιάνει καὶ ζώνει τὸ σπαθὶ κι' ἀρπάζει τὸ ντουφέκι,
Ψηλὴ φωνίτσα (ν) ἔβγαλε ὅσο κι' ἂν ἐδυνάστη.
«Ποῦστε, παιδιὰ Σουλιώτικα, παιδιὰ τοῦ Κακολοῦτσι,
ὅλοι θὲ νὰ πεθάνουμε . . . »

1. 2. Ἴδῃς τὴ σημείωση στὴν ἀπέναντι σελίδα.

"Η ΤΖΑΒΕΛΛΑΙΝΑ"

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΟΥ

Θεοφάνης Κατσαούνης
Κτηματίας
Μεσουργιώτικα Αιγιάλειας 1937

Lento e a piacere Μ. Μ. $\dot{\bar{q}}$ ~ 42.

Μω-ρέ κο-ρί-τσά-πό τὰ Γιάν-
να-να γρη-ὰ Τζα-δέλ-λαι-
Τζα-δέλλαινα ἄχ μω-ρέ νυ-φά-δες
ἀπ' τὸ Σοῦ-λι
τὰ μαῦ-ρα νὰ φο-ρέ-σε-
μω-ρέ φο-ρέ-σε-τε.

Διατονικὸ 5/4χορδο ἀπὸ τὴν κλίμ.
τοῦ Α' ἤχου μὲ τὴν ὑποτονικὴ.

1. 2. Στὸ σημεῖον αὐτὸ οἱ λαϊκοὶ τραγουδιστὰὶ ποὺ ἔχουν φωνητικὴ εὐστροφία, ἐκτελοῦν ἀκόμη, πρὶν νὰ τελειώσῃ ἡ μουσικὴ αὐτὴ φράση στὴν Κορῶνα, διάφορα μελωδικὰ ἀντίσματα καὶ ποιήματα, ποὺ τὰ μεταβάλλουν ἀνάλογα μὲ τὸ κέφι καὶ τὸν ἐνθουσιασμό τῆς στιγμῆς. Αὐτὸ συμβαίνει σὲ ὅλα σχεδὸν τὰ εἰλεῖθερα τραγούδια τῆς τάβλας, ποὺ παρουσιάζουν ἐστὶ λόγῳ τῆς ἐλευθερίας αὐτῆς τῆς ριθμικῆς καὶ μελωδικῆς μεγάλῃ δυσκολία στὸ μουσικολαογράφῳ γιὰ τὴν καταγραφὴ τους. Γι' αὐτὸ, στὸ ἴδιο τραγούδι μπορεῖ νὰ καταγράψῃ κανεὶς πολλὰ παραλλαγές. Τὴν κεντρικὴ ὁμῶς μουσικὴ ιδέα τὴ διατηροῦν σταθερά

"Η ΕΛΑΦΙΝΑ"

ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΟΥ

Γεώργιος Καλαμπόκης
Ροδοδάφνη Αιγιαλείας

Ἦχος ♯ πα

Ῥυθμός ἐλεύθερος χ M. M. = 42

Αἰ ντε κλαψε μεη μα α α α βρε μα να αμ.

κλα α α α μω ρε κλα α ψε ε με ε ε ε ε

τη νυ ζτα με φε ε ε ε ε γ γα α α ρι

και την α α α αυ γου ου ου λα μα να μου ου με

ε ε ε ε ε ε ε μω ρε με ε δρο ο

σα α α α α α α α α α

Ἐπφδός: Ἦχος ♯ πα Ῥυθμός 7/σημος

Πα πα λε ξαι να α α α Πα α πα

λε ξαι αι να α α α α Πα πα

λε ξαι να α α α α σε κλαιν τα Κρε ε σται αι

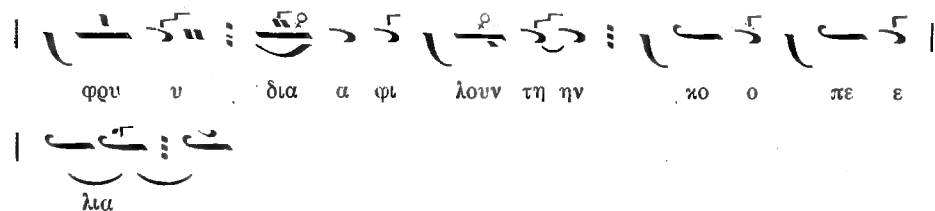
να

Κλάψμε ἡ μάνα μ' κλάψμε τὴ νύχτα μέ φεγγάρι
καὶ τὴν αὐγούλα μέ δροσιὰ ὥστε νὰ πάρ' ὁ ἥλιος
νὰ βγοῦν τὰ λάφια στὴ βοσκή, νὰ βγοῦν κ' οἱ ἐλαφίνες.
Ὅλα τὰ λάφια βόσκουνε κ' ὅλα δροσολοιοῦνται.
Καὶ μιὰ λαφίνα ταπεινὴ δὲν πάει κοντὰ μέ τᾶλλα.
Ὅλο τ' ἀπόσκια περπατεῖ κ' ἀντίξερβα κοιμάται,
κ' δπ' εἴρω γάργαρο νερὸ θολώνει καὶ τὸ πίνει.
Κι' ὁ ἥλιος τὴν ἀπάντησε στέκει καὶ τὴ ρωτᾷ:
—Τὶ ἔχεις ἐλαφίνα μου, δὲν πᾶς καὶ σὺ μέ τᾶλλα,
μόνο τ' ἀπόσκια περπατεῖς, κ' ἀντίξερβα κοιμάσαι;
—Ἐγὼ ἔλεγα ἡλάκι μου, πὼς δὲ θὰ μέ ρωτήσης,
μὰ τώρα πὺν μέ ρώτησες νὰ σοῦ τὸ μολογήσω.
«Δώδεκα χρόνους ἔκαμα στεῖρα χωρὶς μουσκάρι
κ' ἀπὸ τοὺς δώδεκα κ' ἔμπρὸς ἐβγήκα μέ μουσκάρι.
Τὸ ἐδρεψα τ' ἀνάθρεψα τόκαμα δύο χρόνων,
κ' ἐκεῖ πὺν βγήκε ὁ κυνηγὸς νὰ λαφοκυνηγῇ
τῶρρε πὺν βόσκαε μοναχό, ρίχνει καὶ τὸ σκοτώνει.
Γιὰ μένα βγήκε ὁ κυνηγὸς μέ τὸ πικρὸ ντουφέκι
κ' ἔριξε καὶ μοῦ σκότωσε τὸ μοναχὸ μουσκάρι.
Κι' ἐγὼ τ' ἀπόσκια περπατῶ κ' ἀντίξερβα κοιμάμαι,
κ' δπ' εἴρω γάργαρο νερὸ θολώνω καὶ τὸ πίνω.»

Ἐπφδός:

Κέρνα παπαδιά λεβέντικα παιδιά.
Τοῦτος ὁ ντουνιάς δὲν εἶναι γιὰ τ' ἐμᾶς.
Ἄστρι τῆς αὐγῆς γιὰ τ' ἀργησες νὰ βγῇ;
Δὲ μάτα εἶχα ἰδῆ μιὰ τέτοια λυγερό!

ΣΗΜ.—Ἡ ἀρχικὴ κατάταξις τοῦ τραγουδιοῦ αὐτοῦ στὴν κλίμακα τοῦ Α' ἤχου δημιουργεῖ ἰσως ἀντιρροήσεις οἱ ὁποῖες εἶναι καὶ δικαιολογημένες. Διότι ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ἢ μελωδίᾳ του, καὶ μάλιστα κατὰ τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς, κινῆται σὲ κλίμακα ἄλλου ἤχου. Ἡ ἀρχὴ αὕτη μπορεῖ νὰ καταταγῇ στὴν κλίμακα τοῦ Πλαγ. Ιου ἐκ τοῦ φθόγγου Γα (κατὰ τὴν λεγομένην τριφωνίαν). Μετὰ κάνει μιὰ σύντομη ἀλλαγὴ εἰς τὴν κλίμακα τοῦ Α' ἤχου. Ἀκολουθεῖ κ' ἄλλη σύντομη ἀλλαγὴ στὴν κλίμακα τοῦ πλ. Δ' χρωματικοῦ ἤχου μ' ἓνα μόνον δ' χορδὸν, γιὰ νὰ ἐπανέλθῃ καὶ πάλιν μέ τὴν τελικὴ μελωδικὴ φράσιν στὴν κλίμακα τοῦ Α' ἤχου εἰς τὴν ὁποῖαν καὶ ἀνήκει τὸ τραγοῦδι αὐτὸ ὡς κεντρικὴ μουσικὴ ἰδέα. Οἱ ἀστερίσκοι δείχνουν τὶς ἀλλαγὰς τῶν κλιμάκων. Ἰδὲς τὰ σχετικὰ μουσικὰ διαγράμματα στὴ σελίδα 89.

Μιά κόρ' από την Έγριπο, μιὰ κόρ' από την Πόλη.¹
 Νὰ ταξιδέψη δὲν μπορεῖ, ν' ἀράξη δὲν εἰξεύρει.²
 Πῆρε τὴν ἄκρη τὸ γυαλό, τὰ πέλαγ' ἀγναντεύει
 Νὰ βοῇ καράβι γιὰ νὰ μπῇ βαρκοῦλα ν' ἀρμενίσῃ.
 Βλέπει καράβια κι' ἔρχονται, βαρκοῦλες κι' ἀρμενίζορν
 Ψηλὴ φωνήτσα (ν) ἔβγαλε, ὅσο κι' ἂν ἐδυνάστη.
 Καράβια μου, βαρκοῦλες μου, χρυσὰ μου περγαντήρια
 Τὸ ποῖδ' ἔναι γιὰ τὴν Έγριπο, τὸ ποῖδ' ἔναι γιὰ τὴν Πόλη;
 Κανεῖς δὲν ἀποκρίθηκε, ἀπ' οὔλα τὰ καράβια.
 Ἕνα βαράβι Κρητικὸ³ ἐκεῖνο τὸ ἀποκρίθη:
 — Ἐγὼ ἔμαι γιὰ τὴν Έγριπο, ἐγὼ ἔμαι γιὰ τὴν Πόλη.
 — Χίλια φλωριά τοῦ καραβιοῦ, χίλια τοῦ καπετάνιου
 Καὶ χίλια τῶν παλληκαριῶν, γίνονται τρεῖς χιλιάδες,
 Νὰ πάη ἡ κόρη ἀφίλητη, νὰ πάη μὲ τὴν τιμὴ της.
 Μισοστρατὴς μεσοδραμῆς, στὴ μέση τοῦ πελάγου,
 Γυρίζ' ὁ ναύτης καὶ τῆς λέει⁴ κρυφὰ τὴν κουβεντιάζει.
 — Δὸς μας τὸ κόρη μ' τὸ φιλή, δὸς μας τὰ μαῦρα μάτια.
 — Ναύτη μου σὺ εἶσαι φρόνιμος κι' ἄσχημα κουβεντιάσεις.
 Βάστα νὰ βγοῦμε σὲ στεριά, νὰ πιάσωμε λιμάνι
 Νὰ πάη ὁ μοῦτσος γιὰ νερό
 Ἐκεῖ στὸ δίνω τὸ φιλή, ἐκεῖ τὰ μαῦρα μάτια.

Ἐ π ω δ ό ς :

Στὸν κόμπο στὴ ρίζα κόβουν τὴν ἑλγὰ
 Στὰ μάτια στὰ φρύδια φιλοῦν τὴν κοπελιά.

1. Λέγεται καὶ Λάρσα
2. » καὶ στὸν τόπο της τὰ πάη
3. » μπροστινὸ

"ΜΙΑ ΚΟΡΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΓΡΙΠΟ,"

ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΟΥ

Δημ. Δημητρίου
 Ροδοδάφνη Αἰγιάλειας 1890

M.M. $\text{♩} \sim 48$.

Μιὰ κόρ'ά - πό - τὴν Έ - τὴν Έ - γρι.πο

ὥχ - μιὰ κόρ'ά - πό τὴν πό -

λι νὰ τα - ξι - δέ - νὰ τα - ξι -

δέ ψη - δὲν μπο - ρεῖ.

ΕΠΩΔΟΣ (1) M.M. $\text{♩} \sim 208$.

Στὸν κόμ - πο στὴ ρί - ζα κό - δουν

τὴν ἑ - λγὰ - στὰ μά - τια στὰ φρύ -

δια - φι - λούν τὴν - κο - πελ - λιά.

ΕΚΤΑΣΙΣ

Εκτάσις

βαρύ 5/χορδο | ὀξύ 5/χορδο

Δύο 5/χορδα διατονικά τοῦ Α' ἤχου.
 Κατὰ τὸ 5/χορδο σύστημα τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς

"Ο ΣΚΑΛΤΣΟΔΗΜΟΣ,"

ΧΟΡΟΣ ΤΣΑΜΙΚΟΣ

Ἀνδρέας Φερώνης ἐτῶν 32
Βόβοδα Αἰγίου - 1938

Ἡχος ᾠ πα

Ρυθμός 6/σημος | 6/6 |

Г
X M. M. 2 = 104

Στον Ε ε λυ υ υ υ μτω το ο Ρη νηωμ στον
 Κι ισ σα α α α βο στον Ε λυμ
 πο στυ ο ον Κι ισ σα α βο στον πλά τα
 να πο ο ο κα τω

Στὸν ἔλυμπο (τὸ Πηνιῶμ') στὸν Κίσαβο, στὸν πλάταν' ἀπὸ κάτω
 Ὁ Σκαλτσοδημὸς τρώει ψωμί, μὲ οὐλο τοῦ τ' ἀσκέρι.
 Μὰ εἶχαν ἀρνιά καὶ φένανε, κρυάδια καὶ σουβλιάνε
 Μὰ εἶχαν κ' ἓνα γλυκὸ κρασί, ἀπ' τ' ἅγιο Μοναστήρι
 Μὰ εἶχαν τὴ Ρήνα στὸ πλευρό, καὶ τοὺς κερναίει καὶ πίνουν
 Κέρνα μας Ρήναμ' κέρνα μας, ὅσο νὰ ξημερώσῃ
 ὥστε νὰ σκάσῃ αἰνεγερινός, νὰ πάῃ ἡ ποῦλια γιόμα.

[illegible]

"Ο ΣΚΑΛΤΣΟΔΗΜΟΣ,"

ΧΟΡΟΣ ΤΣΑΜΙΚΟΣ

Ἀνδρέας Φερώνης ἐτῶν 32
Βόβοδα Αἰγίου - 1938

Μ. Μ. ♩ ~ 104.

Στόν Έ - λυ - μπό (τὸ Ρη. νηώμ') στόν

Κίς - σα - δο στόν - δο.

(★) στόν Έ - λυ - μπό, στόν Κίς - σα - δο, στόν

στόν Έ - λυ - μπό, στόν Κίς - σα - δο, στόν

πλά - τα - ν'ά - πό κά - τω.

πλά - τα - ν'ά - πό κά - τω.

 διατονικό 4/4χορδο από την κλίμ. του
 Α' ήχου με την υποτονική. Ή τον. λα αντί του Ρε

"ΧΑΡΑ ΠΟΥ Τ' ΟΧΟΥΝ ΤΑ ΒΟΥΝΑ,"

ΧΟΡΟΣ ΤΣΑΜΙΚΟΣ

Δαμασκηνός Γεωργίου
'Αρχιμανδρίτης
Μονῆς 'Αγ. Λαύρας Καλαβρύτων 1938

ῥυθμός 6/8 πα

ῥυθμός 6/σημος ||

χ M. M. = 104

Μω ρε ε ε χα ρα α που ου ου το
χου ουν χα ρα που ου το ο ο χουν τα α βου ου ου
να χα ρα α α α που το ο
χου ου ουν τα α βου να τα α κα α α στρα
πε ε ρη η η φα νια

Χαρά πού τ'όχουν τὰ βουνά, τὰ Κάστρα περηφάνια:
Γιατί γιορτάζει ἡ Παναγιά, γιορτάζει κ' ἡ πατρίδα.
Σὰν βλέπουν διάκους μὲ σπαθιά, παπάδες μὲ ντουφέκια.
Σὰν βλέπουν καὶ τὸ Γερμανό, τῆς Πάτρας τὸ Δεσπότη,
Γιὰ νὰ βλογιά τ' ἄρματα, νὰ φικιέται τοὺς λεβέντες.

"ΧΑΡΑ ΠΟΥ Τ' ΟΧΟΥΝ ΤΑ ΒΟΥΝΑ,"

ΧΟΡΟΣ ΤΣΑΜΙΚΟΣ

Δαμασκηνός Γεωργίου
'Αρχιμανδρίτης
Μονῆς 'Αγ. Λαύρας Καλαβρύτων 1938

M. M. ~ 104.

Μω - ρέ - χα - ρά που - τ'ό - χουν - χα - ρά που -
τ'ό - χουν τὰ βου - νά, - ρά, - χα -
ρά - που τ'ό - χουν - τὰ - βου - νά - τὰ -
κά - στρα - πε - ρη - φά - νια. Χα. φά - νια.

ὑπό τὴν κλίμ. τοῦ Α' ἤχου

"Η ΞΕΝΙΤΕΙΑ"

Γιαννούλα Ράπτη
Ροδοδάφνη Αιγιαλείας - 1939

Ἦχος λ π πα

Ῥυθμός 6/σημος χ M. M. $\text{♩} = 104$

Ξε ε νε να α μαν ξε ε νε ε ε ξε
νε που η σαι αι στην ξε ε νι ι ι ι τεια ξε
νε που η σαι αι στην ξε ε νι ι ι τεια α κα με νι
σα α φι κι ε ε λα α α α πεια

Ξένε πού είσαι στην ξενιτιά, κάμε νισάφι κι' έλα πειά.
Μη σέ γελάσ' ή ξενιτιά, καί σου λερώση τὰ σκουτιά.
—'Η ξενιτιά με 'γέλασε, τὰ ρούχα μου τὰ λέρωσε
Κ' έπιασα μιὰ αγαπητικιά, για να μου πλένη τὰ σκουτιά.
Τὰ πλένει μιὰ τὰ πλένει δυο πάρτα ξενάκιμ' άπε' έδω.
Έδω νερό δέ βρίσκεται, σαπούνι δέ δανείζεται.

"Η ΞΕΝΙΤΕΙΑ"

Γιαννούλα Ράπτη
Ροδοδάφνη Αιγιαλείας - 1939

M. M. $\text{♩} \sim 104$.

Ξέ - - - νε ά - μάν - ξε - νε
ξε - νε - πού εί - σαι - - στην ξε - νη - - - τειά
ξε - νε πού εί - σαι - - στην ξε - νη - - - τειά
κά - με - νι - σά - - φι κι' έ - λα - - - πειά

5/χορδο χρωματικό από την κλίμ. του
πλ. Β^ο ήχου με την υποτονική. Η τονι-
κή Λα αντί Ρε.

"Η ΠΑΝΩΡΓΙΑ" ⁽¹⁾

ΧΟΡΟΣ ΤΣΑΜΙΚΟΣ

*Ανδρέας Φερόνας
Βόβοδα Αιγίου - 1938

*Ηχος γή

*Ρυθμός 6/σημος

χ M. M. = 104

Σα ραν τα αη με ρες Πα α νω ω ρηα α
μου σα ραν τα αη με ρε ες πε ε ερ πα α
τω σα ραν τα αη με ρε ες πε ε ερ
πα α τω ναυ ρω πα α πα πνε ευ μα α
α τι ι κο

Σαράντα ημέρες περπατώ, ναύρω παπά πνευματικό.
Κι' απάνω στις σαρανταδυό, τόν ηύρα τόν πνευματικό.
Παπά μου ξεμολόγαμε, τὰ κρίματά μου σχώραμε.
—Τὰ κρίματά σ' εἶναι πολλά, καὶ δὲν χωριῶνται μὴ φορὰ.
Ψάρι καὶ λάδι νὰ μὴ φᾶς, τοὺς νέους μὴ τοὺς ἀγαπᾶς.

1. Τοῦ τραγουδιοῦ αὐτοῦ ἔχω γράψει δύο ἀκόμη μελωδικές παραλλαγές ἐντελῶς διαφορετικές. Τὴ μιὰ στήν Ἀγύριανη Παρνασσού καὶ τὴν ἄλλη στὴ Ροδοδάφνη Αἰγιαλείας. Ἐπίσης ἄλλη παραλλαγή εἶναι δημοσιευμένη στὴ συλλογὴ τῶν 50 δημοτικῶν τραγουδιῶν τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν σελ. 48 σὲ ἤχο πλάγ. Β'. καὶ σὲ ρυθμὸ 7 σημο.

"Η ΠΑΝΩΡΓΙΑ"

ΧΟΡΟΣ ΤΣΑΜΙΚΟΣ

*Ανδρέας Φερόνας
Βόβοδα Αιγίου - 1938

M. M. = 104.

Σα ράν. ταή - μέ. ρες Πα νώ ρηα μου
Σα ράν. ταή - μέ. ρες περ - πα τῶ
Σα ράν. ταή - μέ. ρες περ - πα τῶ
ναῦ ρω πα πα πνευ - μα - τι - κο

Διατονικὸ 4/χορδὸ ἀπὸ τὴν κλίμ. τοῦ Γ' ἤχου.
Ἡ τονικὴ εἶν' ἀντὶ ΦΑ.

"Η ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ"

Μαρία Οικονόμου ἑτῶν 60
Ροδοδάφνη Αἰγιαλείας

ΧΟΡΟΣ ΤΣΑΜΙΚΟΣ

Ἦχος Δι

Ρυθμός 6/σημος |

χ M. M. = 112

Μω ρε ε νη η Πα α να α γιω λε εἰ νη
Πα να γιω ω ω τὰ δε εν μπο ο
ρει (v)η Πα α να γιω ω τα α δε εν
μπο ρει τω ω ρα α α πεν τε ξη η η
με ρες

Ἡ Παναγιώτα δὲν μπορεῖ τώρα πεντ' ἕξη ἡμέρες.
Κομάρα ἔχει στὰ πόδια της, καὶ ντρέλλα στὸ κεφάλι.
Κ' ἡ μάνα της τῆς ἔλεγε, κ' ἡ μάνα της τῆς λέει.
—Τὸ τ' ἔχεις Παναγιώτα μου, τὸ τ' εἶναι ἡ ἀρρωστιά σου;
Νὰ πάω στὴν Πόλη γιὰ γιαντρός, στὴ Σμύρνη γιὰ σπετσέρη;
—Μάνα μου μὴν ξεδεύεσαι, καὶ μὴ χαλᾷς τὸ βιό σου.
Γιατὶ τῆς Πόλης ὁ γιαντρός, τῆς Σμύρνης ὁ σπετσέρης,
Μάνα δὲν κάνουν τίποτε, ἐμένα δὲν γιαντρέβουν.
Ἐγὼ δὲν πέρνω γιαντριά, μάνα νὰ μὲ γιαντρέψουν.
Μάνα μου σὰν μὲ ρώτησες, νὰ σοῦ τὸ μολογήσω.
Ὁ Γιώργης ἐταξίδεψε, καὶ πάει μακριὰ στὰ ξένα.
Θάλασσα πικροθάλασσα, καὶ πικροκυματοῦσα!
Γιατ' εἰν' τὰ ψάρια σου γλυκὰ, καὶ σὺ εἶσαι φαρμακοῦσα;
—Δὲν φταίω ἡ θάλασσα ἢ πικροκυματοῦσα,
Μόν' φταίνει οἱ Φραγκομαραγκοὶ ποὺ φιλάνουν τὰ καράβια.
Βάνουν καρφιὰ κ' εἶναι παλῆα καὶ τὰ σανίδια σάπια.
Ἡ ἀγάπη σου ἐπνέγει πούγες μακριὰ στὰ ξένα.

1. Ὁ τραγουδιστὴς ποτὲ, ὅταν τραγουδάει μόνος του, δὲν κρατεῖ τίς παύσεις ποὺ ἔγραψα γιὰ νὰ συμπληρώσῃ τὸ μέτρο. Ὅταν τὸ τραγούδι συνοδεύεται καὶ ἀπὸ ὄργανα, οἱ ὀργανοπαῖκται στὶς παύσεις αὐτὲς κάνουν διάφορα μελωδικὰ ποιήματα, γιὰ νὰ συμπληρώ-
νουν ἔτσι τὸ μέτρο ποὺ εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ τὰ βήματα τοῦ τσαμικου χοροῦ.

"Η ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ"

Μαρία Οικονόμου ἑτῶν 60
Ροδοδάφνη Αἰγιαλείας

ΧΟΡΟΣ ΤΣΑΜΙΚΟΣ

M. M. ♩ ~ 104.

Μω - - ρε (v)ῆ πα - να - γιω(λέει v) ἡ πα να - -
γίω - - τα δὲν μπο - - ρεῖ - - ρεῖ (v)ῆ
πα - - να - γίω - τα δὲν μπο - ρεῖ τώ - -
ρα πέντ' ἔ - ξη ἡμέ - ρες (v)ῆ ἡμέ - ρες.

Κλίμαξ τοῦ 8^{ου} ἤχου. Χρησιμοποιεῖται κυρίως τὸ ὄξύ 4/χορδο.
(*) ἰδὲς παραπλευρῶς τὴ σημείωση.

"ΜΙΑ ΚΟΡΗ ΜΕ ΤΟΝ ΑΛΑΤΖΑ,,

ΧΟΡΟΣ ΤΣΑΜΙΚΟΣ

Νικόλαος Σκουντζός
Βερίνον Πατρών - 1938

Ἦχος $\frac{1}{2}$ (1) ♩ πα
ῤυθμὸς 6/σημος || $\frac{1}{2}$ (2)
M. M. $\frac{1}{2}$ = 100

Μία κο ο ρη με μα κο ο ρη η η
η η με μα κο ο ρη με το ον α
λα α α αν τζα μα κο ο ρη με το ον
α α λα α α αν τζα μου ε ε χει κα ψη η
τη ην κα α α α αρ δια μω ρη Μα ρι
γω και αι Φρο ο ο ο ο σω κον τα σου
θα ζυ υ γω ω ω ω σω

1. Μιά κόρη με τόν αλατζά,
μου ἔχει κάψει τὴν καρδιά.

Μωρή Μαριγώ και Φρόσω
κοντά σου θά ζυγώσω.

2. Νά βγῆς νά κουβεντιάσουμε
νά μᾶς ἰδοῦν νά σκάσουνε.

Στὸν ποταμὸ πὺν πλένεσαι
σὰν πάπια χήνα φαίνεσαι.

Δεξιά μεριά εἶν' ἡ πλήτρα της,
ἀριστερά ἡ χωρίστρα της.

Ἐστὴν κεντησμένη σου ποδιά,
ἔφκιασ' ὁ ἔρωτας φωλιά.

1. Τὸ πρῶτο μέρος τοῦ τραγουδιοῦ βασίζεται στὴν κλίμακα τοῦ διατονικοῦ πλαγ. Δ'. ἤχου
ἐκ τοῦ Νη. Τὸ δεύτερο μέρος εἰς τὴν κλίμακα τοῦ Α'. ἤχου, στὴ βάση τοῦ ὁποῖου καὶ καταλήγει.

2. Ἰδὲς σημείωση στὴν ἀπάναντι σελίδα.

"ΜΙΑ ΚΟΡΗ ΜΕ ΤΟΝ ΑΛΑΤΖΑ,,

ΧΟΡΟΣ ΤΣΑΜΙΚΟΣ

Νικόλαος Σκουντζός
Βερίνον Πατρών - 1948

M. M. $\frac{1}{2}$ ~ 100.

Μιά κό - ρη με, μιὰ κό - ρη με, μιὰ
κο - ρη με τὸν ἄ - λαντ - - - τζα, μιὰ
κό - ρη με τὸν ἄ - λαντ - - - τζα μου
ἔ - χει κά - ψει τὴν καρ - - - δία, μω - ρή
Μα - ρι - γὼ καὶ Φρό - - - σω κον -
τά σου δὰ ζυ - - γὼ - - - σω, μω - ρή - σω.

Κλίμαξ πλ. Δ' ἤχου. Ἡ φυσικὴ τοῦ θάσις Ντο
κατὰ μίαν 4^η ὀκτώερα. ΦΑ. - Ἡ 2^η καὶ ἡ 7^η
δὲν ἀκούονται καθόλου.

Διατονικὸ 5/χορδὸ ἀπὸ τὴν κλίμ. τοῦ
Α' ἤχου μετὰ τὴν ὑποτονικὴ Σολ - Ρε.

ΣΗΜ. - Ὁ ρυθμὸς τοῦ τραγουδιοῦ αὐτοῦ μᾶς παρουσιάζεται μετὰ τὴν ἐξῆς μετρικὴν μορφήν. Εἰς
τὸ Α'. μέρος μετὰ τὴν μορφήν || $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ || ἡ ὁποία ἀντιστοιχεῖ, ἀν θὰ ἤ-
θελε νὰ κάμῃ κανεὶς συσχετισμὸν μετὰ τὰ ἀρχαῖα ρυθμικὰ σχήματα, (πόδες) μετὰ τὴν μορφήν
τοῦ ἀντιστάστον || $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ ||

Εἰς τὸ Β'. μέρος μετὰ τὴν μορφήν || $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ || ἡ ὁποία ἀντιστοιχεῖ μετὰ τὸν ἀρ-
χαῖο χορεύαμβον || $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ || πὺν εἶναι ἡ πύθ σνηθησιμένη ρυθμικὴ μορφήν στά
τραγούδια πὺν χορεύονται τσάμικο χορό.

"ΓΡΗΓΟΡΑ ΝΑΡΘΗΣ ΑΝΟΙΞΗ,"

ΒΛΑΧΙΚΟ ΤΟΥ ΧΕΛΜΟΥ - ΧΟΡΟΣ ΤΣΑΜΙΚΟΣ

Ευτέρπη περιστέρη
Ροδοδάφνη Αιγυπτίας 1933

Ἦχος ᾠ πα
ῚΡυθμός 6/σημος
χ Μ. Μ. = 140

Α αχ μω ω ρε ε ε γλη γο ο ρα α
ναρ θη ης γλη γο ρα να αρ θης α
νοι οι ξι γλη γο ο ο ρα α
να αρ θη η ης α νοι ξι γλη η γο ο
ρα κα α λο ο και ρι

Γλήγορα νάρθης ανοίξη, γλήγορα καλοκαίρι.
Νά βγούν οι βλάχοι στα βουνά, νά βγούν κ' οι βλαχοπούλες
Νά βγῶ κ' ἐμὲ ἡ ἀγάπημου, νά ξεκαλοκαιριάση.
Νά πῆ νεράκι ἀπ' τὸ Χελμό, κ' ἀπὸ τὸ Μαυρονέρι.
Νά τῆς περάσῃ ἡ ἀρωστιά, νά τῆς κοποῦν ἡ θέρμες.
Ἴσως καὶ τὴν κατάφερνα, γιὰ νά στεφανωθούμε.

1. Τὸ τραγούδι αὐτὸ τὸ ἔμαθε ἀπὸ τὶς βλαχοπούλες τοῦ Χελμοῦ παραθερίζοντας ἐνα
λοκαῖρι μαζί τους.

2. Ἴδὲς τὴ σημείωση στὴν παραπλεύρως σελ. 97.

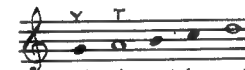
"ΓΡΗΓΟΡΑ ΝΑΡΘΗΣ ΑΝΟΙΞΗ,"

ΒΛΑΧΙΚΟ ΤΟΥ ΧΕΛΜΟΥ - ΧΟΡΟΣ ΤΣΑΜΙΚΟΣ

Ευτέρπη Περιστέρη
Ροδοδάφνη Αιγυπτίας - 1933

Μ. Μ. ♩ ~ 104.

Ἄχ μω ρε γλή - γο - ρα
νάρθης γλή - γο - ρα νάρ - δης ᾠ - νοι
- ξη - ξη γλή - γο - ρα
νάρ - δης ᾠ - νοι - ξη γλή - γο - ρα
κα. λο. - καῖ - ρι, γλή - καῖ ρι.

1^ο 4/8 χορδὸ ἀπὸ τὴν κλίμ. τοῦ Α' ἤχου.
Ἦ τὸνικὴ ΛΑ. ἀντὶ ΡΕ.

ΣΗΜ.—Οἱ δύο ἐπαναλήψεις τοῦ τραγουδιοῦ αὐτοῦ, γίνονται ἀκριβῶς ἀπὸ τὴ θέσει ποῦ
ἔχω τοποθετήσῃ τὸ σημεῖον τῆς παραπομπῆς. Δηλαδή στὸ 4ο μέρος τοῦ
ἐξαμήνου μέτρου. Αὐτὸ γίνεται γιὰ τὸν ἑξῆς λόγο. Οἱ Βλάχοι στὰ γλέντια τους
καὶ στὶς χαρὲς τους ὅταν τραγουδοῦν, ὄχι μόνον τὸ τραγούδι αὐτό, ἀλλὰ καὶ
ὅλα τους τὰ τραγούδια, χωρίζονται σὲ δύο συντροφίες (ἡμιχορία). Ἀρχίζει ἡ
πρώτη συντροφιά, καὶ ὅταν φθάσῃ στὴ πρώτη ἐπανάληψη καὶ ἀκριβῶς στὸ σημεῖον
ποῦ ἀναφέρω, ἀρχίζει ἡ δεύτερη, συντροφιά ἀπὸ τὴν ἀρχὴ μὲ τὸ ἄχ! ἐπαναλαμβάνει ἡ
νόντας τὸ Α' μέρος. Συνεχίζει ἡ πρώτη συντροφιά τὸ Β' μέρος, τὸ ἐπαναλαμβάνει ἡ
δεύτερη κανονικά, καὶ ὅταν φθάσῃ στὸ σημεῖον τῆς παραπομπῆς, στὴ συλλαβὴ -ρι-
ἀρχίζει ἡ πρώτη συντροφιά ἀπὸ τὴν ἀρχὴ μὲ τὸ ἄχ! γιὰ νά τραγουδίσῃ τὸ δεύτερο
στίχο κ.ο.κ. Ἡ ἀρχὴ αὐτῆς τῆς μελωδίας εἶναι ἀκριβῶς αὐτὸ ποῦ λέγεται στὴ Βυζαν-
τικὴ μουσικὴ ἀπήχημα τοῦ ἤχου, καὶ ἔχει σκοπὸ νά διδῇ στὸν ἐκτελεστὴ τὸν τόνο τῆς
κλίμακος. Ἐδῶ ἔχομε τὸ ἀπήχημα τοῦ Α'. ἤχου στὴν κλίμακα τοῦ ὁποῖου ἀνήκει καὶ
τὸ τραγούδι.

"ΠΕΘΑΝ' Ο ΒΛΑΧΟΣ ΠΕΘΑΝΕ,,

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΣΟΠΑΝΙΚΟ

Ντίνος Σκαντάμης
Συναυλία. Δήμος Έρινεοῦ - 1945

ῥυθμός 6/8

ῥυθμός 6/8

Χ Μ. Μ. = 112

Πε ε θα νο ο βλα χος μα νου ου ου ου ου
λα α μου ου πε ε θα νο ο βλα χος
πε ε ε ε ε θα α νε ε πε ε ε θα α
νε στο ο γι ι ι ι ι δο ο μαν τρι
τι ι ι θα α γε νω ω τω ω ω ω ω
ρα αι μαν ρη

Τὰ πρόβατα ρημάζανε καὶ τὰ σκυλιὰ λυσσάζανε.

Τὸν κλαίει ἡ γίδα ἡ μούσχουρη¹ τὸν κλαίει τὸ τραγὶ τὸ μάρτζο²

1. Γίδα μούσχουρη εἶναι ἐκεῖνη πού ἔχει χρώμα γκρί.

2. Μάρτζο τραγὶ εἶναι ἐκεῖνο πού τὸ ἔμπρὸς μέρος τοῦ σώματός εἶναι ἄσπρο, τὸ πίσω μέρος μαῦρο, τὸ δὲ ἄλλο σῶμα του καψαλό.

"ΠΕΘΑΝ' Ο ΒΛΑΧΟΣ ΠΕΘΑΝΕ,,

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΣΟΠΑΝΙΚΟ

Ντίνος Σκαντάμης
Συναυλία. Δήμος Έρινεοῦ - 1945

Μ. Μ. ~ 100.

Πέ - δα - νὸ βλά - χος μα - νοῦ - - - λα μου
πέ - δα - νὸ βλά - χος πέ - - - δα - νε
πέ - - - δα - νε στὸ γι - - - δο - μάν - τρι
τι δά γέ - νω τώ - - - ραή μαύ - ρη.

4/χορδὸ διατονικὸ ἀπὸ τὴν κλίμ. τοῦ Α' ἤχου.

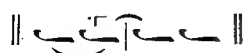

ΣΗΜ.—Στὰ ποιμενικά τῆς Ρούμελης τοῦ ἀειμνήστου Λουζοπούλου—Ἀθήναι 1930 σελ. 254, στὰ τσοπάνικα τραγούδια, τὸ κείμενο τοῦ τραγουδιοῦ τούτου συμπληρώνεται μὲ τοὺς ἐξῆς δύο στίχους. Τὸ πρῶτο ἡμίστιχο εἶναι τὸ ἴδιο.

Τὸν κλαίει ἡ γίδα ἡ μούσχουρη, τὸν κλαίει ἡ γίδα ἡ μαύρη.
Ἡ Σιούτα πάει γιὰ τὸν παπᾶ, κι' ἡ κουτσουκέρα σκάπτει
Κι' αὐτὰ τὰ λιανοβέτουλα, τοῦ λένε μοιρολόϊ.

"ΜΑΛΑΜΑΤΕΝΙΟΣ ΑΡΓΑΛΙΟΣ,"

ΧΟΡΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ

Τρισεύγενη Καρναβά
Ροδοδάφνη Αιγιάλειας - 1928

Ἦχος ᾠ πα
Ρυθμός 7/σημος ||
χ Μ. Μ. = 208

Ma λα α μα τε ε νιο ος α αρ γα
λει ος δεν το ο νε φκια α νει ει χρυ υ σι
κος και αι φιλ τι ι σε ε νιο
χτε νι ε μορ φο πα α νι ι που ν φα νει

1. Μαλαματένιος ἀργαλιός, δὲν τότε φκιάνει χρυσικός.
Καὶ φιλιτσένιο χτένι, ἔμορφο πανὶ ποὺ ὑφαίνει.
2. 'Μ' ἐξήντα δυὸ ποδαρικά, γαλανὴ καλόγρηα.
Κ' ἐξήντα δυὸ καρέλια, τί γλυκὰ ποὺ εἶναι τὰ γέλοια.
3. Μὰ τρίζουν τὰ ποδαρικά, γαλανὴ καλόγρηα.
Καὶ τρίζουν τὰ καρέλια, ἡ Μαρία μὲ τὰ γέλοια.
Μέσα κόρη τὸ ὑφαίνει, γαλανὴ μωρὸ γαλανή,
Μέσα κόρη τὸ ὑφαίνει, καὶ μένα μὲ μαραίνει.
Σ' ἔχω γραμμένον στὸ πανί, γαλανὴ μωρὸ γαλανή,
Καὶ στὸ ξυλόχτενό μου, καρσὶ στὸ πρόσωπό μου.
Πραμματευτὴς ἐπέρασε, τὴν κόρη ἐχαιρέτησε.
Πραμματευτὴς περνάει καὶ τὴν κόρη χαιρετάει.
Κόρη μ' γιὰ δὲν παντρεύεσαι, τί ἄγουρο παιδεύεσαι;²
Δὲν παίρνεις παλληγάρι νὰ βαρῇ καὶ τὸ γιογκάρι;³
Τί παντρεῖα νὰ κάμω γώ, δὲ μοῦ λὲς τί νὰ γενῶ;
Ποὺ ἔχω ἄντρα στὰ ξένα, πλειὸ καλλίτερο ἀπὸ σένα.

1. Μ' ἐξήντα δυὸ πατήματα, γλυκὰ ποὺ εἶν' τὰ φιλήματα.
2. Λέγεται καὶ τὶ ἀδικοπαιδεύεσαι.
3. » « νὰ γλεντάη μὲ τὸ φεγγάρι.

"ΜΑΛΑΜΑΤΕΝΙΟΣ ΑΡΓΑΛΙΟΣ,"⁽¹⁾

ΧΟΡΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ

Τρισεύγενη Καρναβά
Ροδοδάφνη Αιγιάλειας - 1928

M. M. ~ 208 []
Ma λα μα τέ νιος αρ γα λειός δεν
το νε φκιά νει χρυ σι κός. Καί φίλ τι
σέ νιο χτέ νι ἔ μορ φο πα νί πού ύ φαί νει.

Ἀπὸ τὴν κλίμακα τοῦ Α' ἤχου.

1. Παραλλαγή ἐντελῶς διαφορετικὴ τοῦ τραγουδιοῦ αὐτοῦ ἔχει δημοσιευθῇ εἰς τὰ «Ἑλληνικὰ ᾄσματα Μικρᾶς Ἀσίας» Γεωργ. Παχτίκου Ἀθῆναι 1905, σελ. 21.

"Ο ΑΓΟΥΡΟΣ"

ΧΟΡΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ

Δημητρούλα Βλάση
Βερίλον Πατρών - 1932

Ἦχος Δι

Ῥυθμός 7/σημος Βος ἐπίτριστος

χ M.M. = 208
εἰς τρεῖς κινήσεις

Α γου ρος πέ ε τρα α πέ ε λε κα ει
λη θεια κω ο χι ι ψε εμ μα τα
με ε ε το να του ου το χε ρι χει ει ει
μω να κα α λο και ρι

1. Ἄγουρος πέτρα πελεκάει, ἀλήθεια κι' ὄχι ψέμματα,
μὲ τῶνα του τὸ χέρι χειμῶνα καλοκαῖρι.
2. Ξανθὴ κόρη -ν- ἐπέρασε, καὶ τὸν ἐκαλημέρησε.
Ξανθὴ κόρη περνάει καὶ τὸν καλημεράει.
3. —Ἄγουρε ποῦν τὸ χέρι σου; Θέλω νὰ γίνω ταῖρι σου.
ποῦ πελεκᾷς μὲ τῶνα καλοκαῖρι καὶ χειμῶνα;
—Εἶπα κόρη μ' νὰ μὴ στὸ εἰπῶ, νὰ μὴ στὸ ξεμολογήθῳ,
Καὶ τώρα ποῦ στὸ εἶπα καὶ στὸ ξεμολογήθκα.
Ἐῆντα κορίτσα ἐφίλησα, κανένα δὲ μαρτύρησα.
Καὶ ἔῆντα παντρεμένες, χῆρες κι' ἀρρεβωνιασμένες,
Καὶ δεκαπέντε κάλογρες, εἶχαν τὰ μάτια σὰν ἐλῆές.
Καὶ τὴν κυρὰ Γουμένη στὰ μαῦρα εἶναι ντυμένη.
Καὶ στῆς Τούμνης τὸ κελί, ραῖστικα σὰν τὸ γιᾶλί.
Νὰ φίλαγα καὶ σένα, ἄσπρη μου παχεῖα παρθένα.

"Ο ΑΓΟΥΡΟΣ,"⁽¹⁾

ΧΟΡΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ

Δημητρούλα Βλάση
Βερίνον Πατρών - 1932

M.M. ~ 208.

Ἄ - γου. ρος πέ - τρα — πε - λε - κάει —
ἀ - λή. δεια κι' ὄ - χι — ψεμ - μα - τα — μέ —
τῶ - να του τὸ χέ - ρι, χει - - μῶ - να κα - λο. καί. ρι.

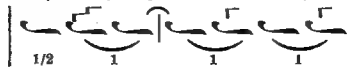
Διφωνία ὅς' ὅλ' / χορῶν
ἀπὸ τὴν κλίμακα τοῦ Β' ἤχου.

1. Παραλλαγή μελωδικὴ καὶ ρυθμικὴ τοῦ τραγουδιοῦ ἔχει δημοσιευθῆις τὰ δημοτικὰ τραγούδια τῆς Σκύρου, τοῦ ἀειμνήστου Κ. Ψάχου. Ἐκδόσεις 1910, σελ. 17.

"ΕΝΑ ΚΟΜΜΑΤΙ ΣΥΓΓΕΦΟ,,

ΧΟΡΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ

Τασία Σταυροπούλου
Τρίπολις - 1939

ᾠχος $\lambda \ \delta \ \lambda$ ἢ λ χρωματικός
ῥυθμός 7/σημος Ἄος ἐπίστριτος

 $\chi \ M. M. \text{ } \underline{\hspace{1cm}} = 208$

Ε να κομ μα α τι συγ νε φο μωρ πα

πα α δο που λα μου γεμ κε να α κομ μα ταν

τα ρα συμ πε θε ε ρα και κου μπα ρα

1. "Ενα κομμάτι σύγνεφο - μωρ' παπαδοπούλα μου.
-Γέμ'- κ' ένα κομμάτι άντάρα, συμπεθέρα και κουμπάρα.
2. -Ν-εκόπη από τόν ουρανό, κ' έπεσε μεσ' στο διάβα.
'Κείνο δέν είναι σύγνεφο, 'κείνο δέν είν' άντάρα,
Παρά είν' ή κόρη τοῦ παπᾶ, μωρ' παπαδοπούλα μου
Πῶρχετ' από τ' ἀμπέλι, κόρη μ' ἀρρεβωνιασμένη.
Φέρνει τὰ μῆλα στὴν ποδιά, μωρ' παπαδοπούλα μου
Γέμ' τὰ κίτρα στοῦ μαντήλι κάνε κόρη ἐλεημοσύνη.
Δυὸ μῆλα τῆς ἐζήτησα καὶ τέσσερα μοῦ δίνει.
Δὲ θέλω ᾠγὸ τὰ μῆλα σου, τὰ τσαλαπατημένα,
Θέλω τὰ δυὸ τοῦ κόρφου σου, τὰ μοσχομυρισμένα.

"ΕΝΑ ΚΟΜΜΑΤΙ ΣΥΓΓΕΦΟ,,⁽¹⁾

ΧΟΡΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ

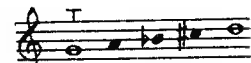
Τασία Σταυροπούλου
Τρίπολις - 1939

M. M. $\text{♩} \sim 208.$

"Ε - να κομ - μά - τι σύ - γνε - φο

μώρ' πα - πα - δο - πού - λα μου γυιέμ' κ' έ - να κομ -

μά - τι ά - ντά - ρα συμ - πε - δέ - ρα καὶ κουμ - πά - ρα.

5/χορδο χρωμ. από τὴν κλίμ. πλ. δ'
χρωμ. ᾠγου. Ἡ τονική Σολ = Ντο.

1. Παραλλαγές μελωδικές καὶ ρυθμικές ἐντελῶς διαφορετικές τοῦ τραγουδιοῦ αὐτοῦ ἔχουν δημοσιευθῇ στὰ «Τραγούδια τῆς Ρούμελης» τῆς κ. Μ. Μερλιέ. Ἀθῆναι 1931, σελ. 5 καὶ στὰ «Δημώδη Ἀσματα Γορτυνίας» τοῦ ἀειμνήστου Κ. Ψάχου σελ. 144. Ἐπίσης ἔχω ἀκόμη μιὰ παραλλαγή στὴν ἀνέκδοτή μου συλλογὴ τραγουδιῶν τῆς Ρούμελης, τὴν ὁποίαν ἔγραψα στὸ Λιδωρίκι ἀπὸ τὸν καθηγητὴ κ. Κωνστ. Πέτρου.

"Η ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΑ"

ΧΟΡΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ

Ἄνδρ. Φερώνας
Βόβοδα Αἰγιαλείας

Ἦχος λ̣ ᾠ̣ πα
Ῥυθμός 7/σημος Βος ἐπίτритος
| 1 1/2 1 1 |
χ M. M. = 208

Ποῦ ἡ σουν καὶ δε φαί αι νε σαι μωρ πα ■
πα δο ο που λα μου αχ που ου ει σαι αι
καὶ δε βγαί νεις δέν τρα α καὶ κλα α ρια μα ραι νεις

Ποῦ ἦσαν καὶ δὲ φαίνεσαι,—μώρ' παπαδοπούλα μου—
ποῦ ἦσαν καὶ δὲ βγαίνεις, δέντρα καὶ κλαριά μαραίνεις.
—Στὰ βουνὰ καλάμιζα,—'γειά σου μώρ' ἀντάμωσα—
Στοὺς κάμπους καλαμίζω, δέντρα καὶ κλαριά ραίζω.
Καὶ ὅστη μέση τὸ γιαλό,—τράβα χέρι δὲν τραβῶ—
Ἐχῶ ἀργαλειὸ καὶ ὑφαίνω, δέντρα καὶ κλαριά μαραίνω.

"Η ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΑ"

ΧΟΡΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ

Ἄνδρ. Φερώνας
Βόβοδα Αἰγιαλείας

M. M. ♩ ~ 208.

Ποῦ ἡ σουν καὶ δὲ φαί νε σαι μώρ' Πα - -
πα - δο - πού. λα μου ᾠχ ποῦ εἶ - σαι
καὶ δὲ δγαί νεις δέν. τρα καὶ κλα ριὰ μα. ραί. νεις.

Ἀπὸ τὴν κλίμακα τοῦ πλαγίου Α' ἤχου.

"ΕΝΑΣ ΑΣΙΚΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΛΙΒΑΡΤΖΙ,"

ΧΟΡΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ

Αντώνιος Βλάσης έτών 40
Βερίνον Πατρών - 1939

Ήχος λ $\frac{9}{8}$ πα
Ρυθμός 7/σημος σε άνεπτυγμένη γραφή
 $\frac{1}{1} \frac{1}{1/2} \frac{1}{1} \frac{1}{1} \frac{1}{\chi}$ M. M. $\frac{1}{\chi} = 208$

Ε ε να ας α α σι ι κης (αϊ ντε
μω ω ρε ε λε ε νη η) ε ε να ας
Α α σι ι κη ης α πο το ο Λι ι
βα α αρ τζι ι ε ε να ας Α α
σι ι ι κη ης α πο το ο Λι ι βα αρ
τζι ι την Ε λε ε νη η κρα α α
ζει ει κρυ φα την κου ου βε εν τια α α ζει

"Ενας άσικης από το Λιβάρτζι,
τήν Έλένη κράζει, κρυφά την κουβεντιάζει.
Έλα Έλένη γιά να σέ φιλήσω,
γιατί νηστεύω γιά να κοινωνήσω.
Και σάν νηστεύης γιά να κοινωνήσης
γιατί μέ γυρεύεις γιά να μέ φιλήσης;
Έφραγα ψάρια και βακαλάο,
και δέν πιστεύω γιά να μεταλάβω.

"ΕΝΑΣ ΑΣΙΚΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΛΙΒΑΡΤΖΙ,"

ΧΟΡΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ

Αντώνιος Βλάσης έτών 40
Βερίνον Πατρών - 1939

M. M. $\frac{1}{\chi} \sim 208.$

Ε - νας ά - σί - - κης (αϊ - ντε μωρ') Έ -
λέ - νη, έ - νας ά - σί - - κης
ά - πό το Λι - - δάρ - - τζι έ - νας ά -
σί - - κης ά - πό το Λι - - δάρ - -
τζι την Έ - λέ - νη κρά - - ζει κρυ -
φά την κου - δέν - τιά - - - ζει.

Κλίμαξ πλ. Α² η̣χου. Ή τονική στη φυσική της δέση.
Κυταλήγει σιήν 5² βαθμίδα ΛΑ που χρησιμοποιείται ως τονική
του ίδιου η̣χου στο σύντομα μέλη της Έκκλη/κής μουσικής

"ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ ΜΟΥ ΤΗΝ ΕΠΕΘΥΜΗΣΑ"(1)

Τρισεύγενη Καρναβά
Ροδοδάφνη Αιγιαλείας

Ἦχος Δι
Ῥυθμός 7/σημος Βος ἐπίτριτος

|| 1 1/2 1 ||

χ Μ. Μ. = 208

Τὴν α γὰ πη μου μωρ τὴν α α γὰ
πη η η η μου τὴν α γὰ πη
μου τὴν ε πε ἴν υ υ μη η η σα
τσε στει εἰ εἰ λα τσε στει λα να αρ
θη το ο βρα δυ και δε ε ε
μου και αι δε μου κα με τη η χα ρι

Τὴν ἀγάπην μου τὴν ἐπεθύμησα,
τοῦ ἔστειλλα νάρθη τὸ βράδυ,
καὶ δὲ μοῦκανε τὴ χάριν.
Μοῦβρηκε ἀφορμὴ πῶς ἦταν ἄρρωστη,
ἄρρωστη βαρεῖα στὸ στῶμα,
ποῦ νὰ τήνε φάη τὸ χῶμα.
Κίνησα κ' ἐγὼ νὰ πάω νὰ τὴν ἰδῶ,
γιὰ νὰ ἰδῶ τὴν ἀρρωστίαν της,
ποῦ νὰ τῆς καὶ ἡ καρδιά της.
Φέρτε τὸ γιατρό, τὸ βασιλικό,
γιὰ μὲ τὸν πόνο της νὰ γιάνη,
νὰ μὴν τύχη καὶ πεθάνη.
Γιὰ τὸς κ' ὁ γιατρὸς ὁ βασιλικός,
—γιὰ μὲ—στὴ σκάλα π' ἀνεβαίνει.
μὲ τὰ γιατρικὰ στὸ χέρι.

1. Παραλλαγή τοῦ ἰδίου τραγουδιοῦ εἶναι δημοσιευμένη στὴ Συλλογὴ τοῦ Ὁδείου
Ἀθηνῶν, σελ. 49 καὶ στὸ Μουσικὸ Παράρτημα Φόρμιγγος Περίοδ. Β', ἔτος Α' τεύχ. Α' σελ. 16.

"ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ ΜΟΥ ΤΗΝ ΕΠΕΘΥΜΗΣΑ,,

Τρισεύγενη Καρναβά
Ροδοδάφνη Αιγιαλείας

Μ. Μ. ~ 208.

Τὴν ἀ - γὰ - πη μου (μωρ') τὴν ἀ - γὰ -
πη μου τὴν ἀ - γὰ - πη μου τὴν ἐ - πε -
δύ - μη - σα τσ' ἔ - στει -
λα, τσ' ἔ - στει - λα νάρ - δη - τὸ - βρά - δυ καὶ
δὲ - μοῦ, - καὶ δὲ μοῦ - κα - με - τὴ - χά - ρη.

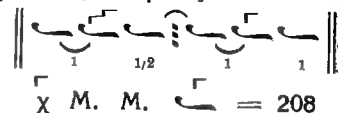
Ἀπὸ τῆς χρωμ. κλίμ. Β' ἤχου ἤτοκ. ἀντίστα.
(*) Τὸ Σι φυσικὸ τραγουδιέται καὶ μέ β

"ΜΟΥ ΠΑΡΗΓΓΕΙΛΕ Τ' ΑΗΔΟΝΙ,"⁽¹⁾

ΧΟΡΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ

Ἰωάννης Φραγγούλης
Ἐργάτης
Ροδοδάφνη Αἰγιαλείας

Ἦχος λ̣ ϝ̣ Ἠ̣ χρωματικός
Ῥυθμός 7/σημος Βος ἐπίτριτος

Μου πα α ρηγ γει λε τα η δο νι

κο ον το λε εἶ μο ο νι τσα α μου

να α του πλε ε ξω ω τη φω ω ληα

κον του ου λι ι τσα α λεἶ μο ο νια

Μοῦ παρήγγειλε τ' αἰδόνι νὰ τοῦ πλέξω τὴ φωληὰ
Μὲ ἀσῆμι μὲ μπεροσίμι, μὲ μεταξωτὴ κλωνά.
Ποῦ νὰ τῶβρω ᾧ τ' ἀσῆμι, τὴ μεταξωτὴ κλωνά;
ποὺ στὴν Πάτρα δὲν πουλιέται, οὔτε καὶ στὴν Ἀχαγιά;
Στὰ Καλάβρυτα πουλιέται, στὴ μέσ' ἀπ' τὴν ἀγορὰ
καὶ τὸ πέρνουν τὰ κορίτσια καὶ τὸ βάζουν στὰ μαλλιά.

1. Παραλλαγή ἐντελῶς διαφορετική, μελωδική καὶ ρυθμική, ἔχει δημοσιευθεῖ στὸ «Μουσικὸ Παράρτημα Φόρμιγγος» ἔξομα Κύμης Π. Ζωγράφου, περίοδος Β', ἔτος Ε', τεῦχος Α', σελ. 81.

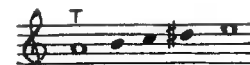
"ΜΟΥ ΠΑΡΗΓΓΕΙΛΕ Τ' ΑΗΔΟΝΙ,"

ΧΟΡΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ

Ἰωάννης Φραγγούλης
Ἐργάτης
Ροδοδάφνη Αἰγιαλείας

Μ. Μ. ♩ ~ 208.

Μοῦ πα - ρήγ - γει - λε τ' ἄη - δό - νι κον - το - -
λεῖ - μο - νί - τσα μου νὰ τοῦ πλέ - ξω
τὴ φω - ληὰ κον - του. λί - τσα λεῖ - μο - νιά.

Χρωμ. 5/χορδο ἀπὸ τὴν κλίμ. τοῦ χρωμ.
πλ. Δ' ᾧ χου. Ἡ τονικὴ ΛΑ = ΝΤΟ.

"Η ΛΕΜΟΝΙΑ"

ΧΟΡΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ

*Όλγα Βασιλογιώργη
Ροδοδάφνη Αιγιάλειας

ῥΗχος $\text{A} \text{ } \text{B} \text{ } \text{N} \eta$
Ρυθμός 7/σημος
χ M. M. $\text{C} = 208$ εἰς τρεῖς κινήσεις

Λε μο ο ο νια α α ας ζη
τω λε μο ο νι ε ε να κι αν τη η μου
ε ε λε γε τα α χειαλ λος
με ε ε τρη με ε ε να κι αν τη η μου
ε ε λε γε τα α χειαλ λος
με ε ε τρη με ε ε να λε ε μο ο ο ο
νια λε μο νια με τα λε μο ο ο
νια α α και αι με ε ε ε τα με
τα α του σα α α σου κλω ω ω νια

1. Λεμονιάς ζητώ λεμόνια ἕνα
Κι' αὐτὴ μοῦ ἔλεγε τάχει ἄλλος μετρημένα.
Λεμονιά, λεμονιά με τὰ λεμόνια,
καὶ με τὰ—με τὰ χρυσά σου κλώνια.
2. Λεμονιάς ζητώ λεμόνια δύο,
κι' αὐτὴ μοῦ ἔλεγε—οὐτ' ἕνα δὲ σοῦ δίνω.
Λεμονιά, λεμονιά θε νὰ γεράσῃς
καὶ θὰ κι—θὰ κιτρινοφυλλάσῃς.

Λεμονιάς ζητώ λεμόνια τρία,
Κι' αὐτὴ μοῦ ἔλεγε, δὲ σ' ἔχω καμιά χρεία.
Λεμονιάς ζητώ λεμόνια τέσσερα.
Κι' αὐτὴ μοῦ ἔλεγε—ποῖός εἶσαι καὶ ποῦ σ' ἔξερα.
Λεμονιάς ζητώ λεμόνια πέντε
Κι' αὐτὴ μοῦ ἔλεγε—παρ' τὸ κερί καὶ φέγγε.
Λεμονιάς ζητώ λεμόνια ἕξι
Κι' αὐτὴ μοῦ ἔλεγε—φέγγε μ' ὅσο νὰ φέξῃ,

1. Ἡ καταγωγή της ἀπὸ τὸ Δεσβένι Κορινθίας.
2. Ἰδὲς τὴ σημείωση στὴν ἀπέναντι σελίδα.

"Η ΛΕΜΟΝΙΑ"

ΧΟΡΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ

*Όλγα Βασιλογιώργη
Ροδοδάφνη Αιγιάλειας

M. M. $\text{C} \sim 208.$
λε μο νιας ζη τω λε μο νι
ε ε να κι' αὐ. τὴ μοῦ ε λε γε τὰ
χειαλ. λος με τρη μέ να, κι' αὐ. μέ να,
λε μο νια λε μο νια με τὰ λε
μό νια καὶ με τὰ με
τὰ χρυ σά σου κλώ νια.

ποίκιλμα
Διατονικὸ 4/χορδὸ ἀπὸ τὴν κλ. Α' ἤχου. 4/χ. χρωματικὸ πλ. Β'.

Ἀπὸ τὴ διατονικὴ κλίμ. τοῦ πλ. Δ' ἤχου με τονικὴ ἄλλοτε το φθόγγο ΝΤΟ=ΣΟΛ καὶ ἄλλοτε τὸ φθ.
ΦΑ=ΝΤΟ κατὰ τὴ λεγομένη τριφωνία. Με δύο ἐνδιάμεσες σύντομες μετατροπῆς στὴν κλ. Α' ἤχου
καὶ με ἕνα χρωματικὸ 4/χορδὸ τοῦ πλ. Β' ἤχου, με τελικὴ κατάληξη στὴν κυρίᾳ δόση τοῦ ΣΟΛ.
Τὰ γράμματα (Α) (Β) (Γ) δείχνουν τὰ σημεῖα τῶν ἀλλαγῶν.

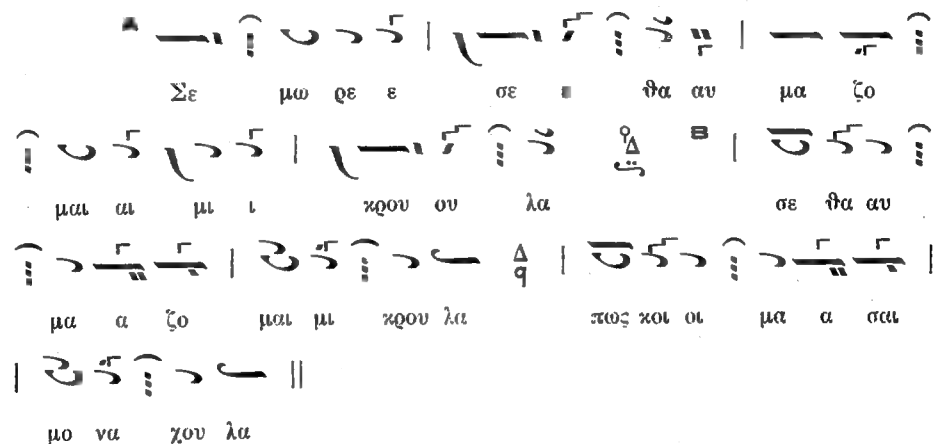
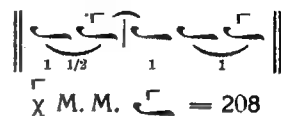
ΣΗΜ.—Τὸ Α' μέρος τοῦ τραγουδιοῦ βασίζεται στὴν κλίμακα τοῦ πлаг. Δ' ἤχου με τονικὴ
ἄλλοτε τὸ φθόγγο Νη, καὶ ἄλλοτε τὸ φθόγγο Γα κατὰ τὴν τριφωνίαν. Μετὰ κάνει
τρεις ἐνδιάμεσες σύντομες μετατροπῆς. στὴν κλίμακα τοῦ Α' ἤχου, τοῦ πлаг. Δ' καὶ
τοῦ πлаг. Β', χρησιμοποιώντας ἕνα μόνο 4/χορδὸ ἀπὸ κάθε κλίμακα. Ἐπανερχε-
ται δὲ με τὴν τελικὴ του μελωδικὴ φράση στὴ βασικὴ τοῦ κλίμακα τοῦ πлаг. Δ'
εἰς τὴν ὁποίαν καὶ ἀνήκει ὡς κεντρικὴ μουσικὴ ἰδέα.

"ΣΕ ΘΑΥΜΑΖΟΜΑΙ ΜΙΚΡΟΥΛΑ,,

ΧΟΡΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ

Δημητρούλα Βλάση
Βερίνον — Πατρῶν

Ἦχος Β' Δι
 Ῥυθμός 7/σημος Βος ἐπίτριτος

Σὲ θανατῶμαι μικρούλα, πῶς κοιμᾶσαι μοναχούλα.
—Μέσ' στὸ σπίτι μου κοιμᾶσαι, καὶ κανένα δὲ φοβάμαι.
Ἔγω πόρτα καλαμιένα, κλειδωνιά καλαμποκένια.
Ὅποιος ἔρθῃ γιὰ ν' ἀνοίξῃ, φυλακὴ θὰ καταλήξῃ.
—Γιὼ θὰ ἔρθω γιὰ ν' ἀνοίξω, φυλακὴ ὡς καταλήξω.

ΣΗΜ.—Τὸ τραγούδι αὐτὸ ἀνήκει σὲ δύο ἤχους. Τὸ Α' μέρος ἀνήκει εἰς τὴν κλίμακα τοῦ Β' ἤχου καὶ τὸ Β' μέρος εἰς τὴν κλίμακα τοῦ Α' ἤχου.

"ΣΕ ΘΑΥΜΑΖΟΜΑΙ ΜΙΚΡΟΥΛΑ,,

ΧΟΡΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ

Δημητρούλα Βλάση
Βερίνον — Πατρῶν

(★)

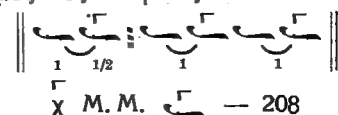
Στο 2° μέρος γίνεται μετατροπή στην κλίμα του Α' ήχου. Χρησιμοποιεί το πρώτο 4/4ο ρυθμό και την υποτονική.

"ΜΙ' ΑΥΓΟΥΛΑ ΘΕ ΝΑ ΣΗΚΩΘΩ,"

ΧΟΡΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ

*Ολγα Βασιλογιώργη
Ροδοδάφνη Αιγιαλείας

*Ήχος $\lambda \rightarrow \pi \alpha$
Ρυθμός 7/σημος Βος έπίτριτος

Μιαν γου ου λα μιαν γου ου ου λα α
α α θε ε να ση η κω ω θω
μιαν γου λα θε να ση κω θω να
μπω σε πε ε ρι ι βο λι

Μι' αυγουλα θε να σηκωθω να μπω σε περιβολι.
Να κόψω μηλο της μηλιας, κυδωνι της αγάπης.
Να κόψω κι' ένα ληόφυλλο, να παίζω το λιογκάρι
Να πάω στην αγάπη μου, να τη γλυκοξυπνήσω.
«Λιογκάρι δέ βαρεις σκοπό, για δέ βαρεις γιομάτα;
—Βάλε μου τέλια δυνατά, και βάρε στα γιομάτα
Κι' αν δέ σου βγάλω την ξανθή, κάνεμε τρία κομμάτια.

"ΜΙ' ΑΥΓΟΥΛΑ ΘΕ ΝΑ ΣΗΚΩΘΩ,"

ΧΟΡΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ

*Ολγα Βασιλογιώργη
Ροδοδάφνη Αιγιαλείας

M. M. ~ 208

Μι'αύ- γού - - - - - λα μι'αύ- γού - - - - - λα δέ νά
ση - κω - δῶ. μι'αύ. δῶ μι'αύ- γού - λα δέ νά
ση - κω. δῶ νά μπῶ στο πε - ρι - δό - λι, μι'αύ. δό. λι.

Από την κλίμ. του πλ. Β' ήχου.
Η τονική Λα αντί Ρε

"ΜΠΗΚΑΝ ΤΑ ΓΙΔΙΑ ΣΤΟ ΜΑΝΤΡΙ,"⁽¹⁾

ΠΟΙΜΕΝΙΚΟ

Καλλιόπη Καραζάνου έτών 18
Καστρι Κυνουρίας 1900

*Ηχος $\frac{9}{8}$ πα
*Ρυθμός 7/σημος Βος έπίτριτος

χ Μ. Μ. $\frac{7}{8}$ = 208

Μπη η κα αν τα α γι μπη η κα αν τα
α γι ι δια α στο μα αν τρι γκε εμ μπη
καν τα γι μπη η κα α αν τα α α γι ι
δια α στο μαν τρι βαϊ βαϊ σταν ρα α δερ
φου λα τα α προ ο βα α τα στη στρουγ
βαϊ βαϊ μω ρη ι μ κρου λα τα α
προ ο ο βα α τα στη στρουγ κα

Μπήκαν τὰ γίδια στὸ μαντρί, τὰ πρόβατα στὴ στρούγκα.
Κ' ἡ Χρύσω μας δὲ φαίνεται, νὰ πάη κοντὰ στὰ γίδια.
Ρωτᾶτε τοὺς τσοπάνδες, καὶ τοὺς τσοπαναρέους¹
Νὰ μὴν τὴν εἶδαν πουθενά, νὰ μὴν τὴν ἀπαντήσαν.
Γιὰ ἔλατε γύρω τὸ μαντρί, τριγύρω τὸ γαλᾶρι,
Νὰ μὴν κοιμᾶται πουθενά, σὲ κᾶνα στρουγκολίθι.²

1. Τὸ τραγούδι αὐτὸ ἔχει δημοσιευθῇ εἰς τὸ Μουσικὸ Παράρτημα τῆς Φόρμιγγος (Μουσικὸ Περιοδικό), ἔτος Α' τευχ. 7ον σ. 98. Τὸ συμπεριέλαβα στὴν ἐκδοσὴ αὐτὴ κατόπιν ἐπιθυμίας τοῦ σεβαστοῦ μου πατέρα.

2. Καὶ προβαταρέους.

3. » στρουγκολίθι.

"ΜΠΗΚΑΝ ΤΑ ΓΙΔΙΑ ΣΤΟ ΜΑΝΤΡΙ,"

ΠΟΙΜΕΝΙΚΟ

Καλλιόπη Καραζάνου έτών 18
Καστρι Κυνουρίας 1900

μ. μ. $\frac{7}{8}$ ~ 208.

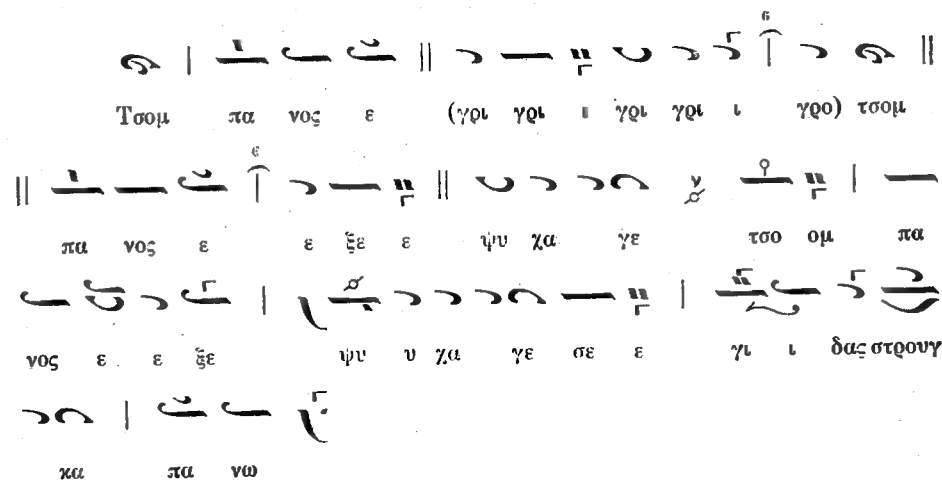
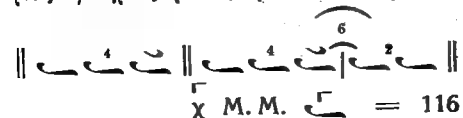
Μπῆ - καν τὰ γί - μπῆ - καν τὰ γί - δια -
στὸ μαν - τρι γιέμ' μπῆ - καν τὰ γί - μπῆ - καν
τὰ γί - δια στὸ μαν - τρι δαῖ - δαῖ σταυ - ρα - δερ -
φού - λα τὰ πρό - δα - τὰ στὴ στρούγκα δαῖ - δαῖ μω -
ρή μι - κρού - λα τὰ πρό - δα - τὰ στὴ στρούγκα.

ΜΙΚΤὴ κλ. Α' ἤχου. Ἡ ΤΟΝΙΚὴ ΣΟΛ = ΡΕ.

"ΤΣΟΜΠΑΝΟΣ ΕΞΕΨΥΧΑΓΕ"

Σοφία Παπαδημητρίου
Ροδοδάφνη Αιγιαλείας 1980¹

Ήχος λ $\tilde{\lambda}$ ν χρωματικός
Ρυθμός 4/σημος με εξαίρεσεις 6/σήμου

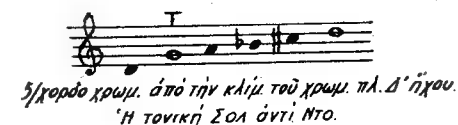
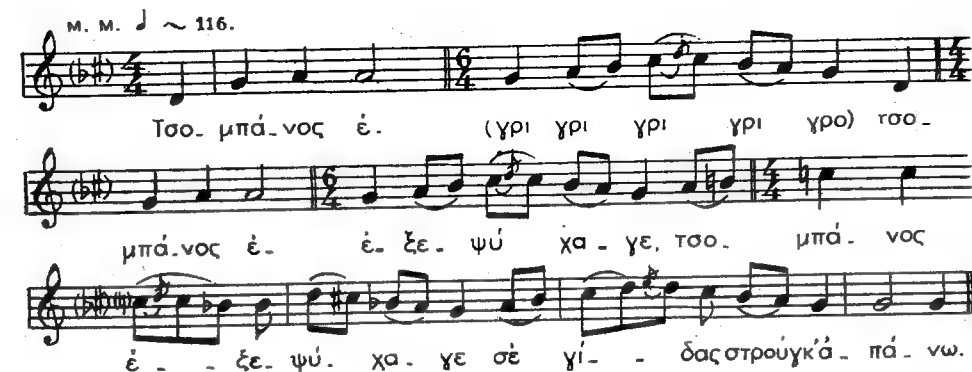

1. Τσομπάνος έ - γρι γρι γρι γρι γρο
Τσομπάνος έ - ξεψύχαγε
Τσομπάνος ξεψύχαγε, σε γίδα: στρούγκα άπάνω.
2. Βόηθα με, Παναγίτσα μου νά σηκωθώ άπάνω.
Τάζει την καποτούλα του στην Παναγιά ποδίτσα.
Τάζει και τή βεδούρα του στην Παναγιά καντήλι.
Τάζει και την άγγλίτσα του στην Παναγιά λαμπάδα.

1. Τό τραγούδι τό έγραψα στη Ροδοδάφνη Αιγιαλείας. Ή καταγωγή όμως του φαίνεται νά είναι Ρουμελιώτικη.

"ΤΣΟΜΠΑΝΟΣ ΕΞΕΨΥΧΑΓΕ"

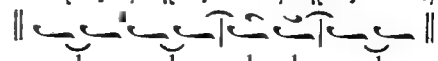
Σοφία Παπαδημητρίου
Ροδοδάφνη Αιγιαλείας 1980

"Η ΝΙΚΟΛΙΤΣΑ"

Νικόλαος Σκοῦντζος
Βερίνον Πατρῶν 1938

Ἦχος λ π πα
ῚΡυθμός 4/σημος καὶ 6/σημος = 10/σημος

εἰς 5 κινήσεις καὶ οἱ δύο χρόνοι εἰς ἓνα.

χ M. M. = 108 ἢ = 54

Στην α πα (μω ωρ Νι κο ο λι ι
ι ι τσα) στην α πα νω ω γει το ο
νι ι ι τσα στην α πα νω ω γει το ο
νι ι ι ι τσα μα γα που νε ε δυο
κο ο ρι ι ι ι τσα

1. Στην ἀπά (μωρ° Νικολίτσα)
Στὴν ἀπάνω γειτονίτσα,
Μ° ἀγαποῦνε δυὸ κορίτσα.
2. Καὶ στὴν κάτω τὴν καυμένη,
Μ° ἀγαπάει μιὰ παντρεμένη.
3. Ἔλα ἔλα κοῦ σου λέω,
Μὴ μέ τυραννεῖς καὶ κλαίω.
Ἔρχομαι καὶ σὺ κοιμάσαι
Δὲν ξυπνᾷς π'ἀνάθεμάσε.
Ἔρχομαι τὸν τοῖχο τοῖχο,
Δὲν μπορῶ νὰ σὲ πετύχω.
Ἔρχομαι τὴ μάντρα μάντρα
Καὶ σὲ βρίσκω μ' ἄλλον ἄντρα.

"Η ΝΙΚΟΛΙΤΣΑ"

Νικόλαος Σκοῦντζος
Βερίνον Πατρῶν 1938

M. M. $\text{♩} \sim 54$

Στὴν ἀ - πά (μωρ° Νι - κο - λί - τσα) στὴν ἀ -
πά - νω γει - το - νί - τσα στὴν ἀ -
πά - νω γει - το - νί - τσα μ' ἀ - γα -
1. ποῦ - νε δυὸ κο - ρί - τσα στὴν ἀ -
2. ποῦ - νε δυὸ ἴκο - ρί - τσα.

Πρῶτο χρωματικὸ 4/χορδο καὶ ἡ ὑπο-
τονικὴ ἀπὸ τὴν κλίμ. τοῦ πλ. Β' ἤχου.

"ΣΤΑ ΨΗΛΑ ΤΑ ΠΑΡΕΘΥΡΙΑ,"

ΧΟΡΟΣ ΣΥΡΤΟΣ ΑΠΟΛΥΤΟΣ

Γεωργία Χριστοπούλου
Αίγιον 1928

Ἦχος ᾠ πα
ῚΡυθμός 4/σημος ᾠ M. M. = 126

Στα ψη η λα (μα για μου κα μες) στα ψη η
λα α τα πα ρε θυ ρια στα ψη η λα α τα
πα ρε θυ ρια κα θο ον ται πι δυο μαν ρα φρου δια

1. Στά ψηλά—μάγια μοῦκαμες—στά ψηλά τὰ παρεθύρια.
Στά ψηλά τὰ παρεθύρια, κάθονται δυὸ μαῦρα φρύδια.
2. Κι' ἀγναντεύουν τὰ καράβια, πῶρχονται τὰ παλληκάρια.
3. Νάτα πῶρχονται ἀπὸ πέρα, με γαρύφαλα στά χέρια.
Πῶρχονται ἀπ' τὸ νησίδι, καὶ μᾶς φέρνουν τὸ φτιασίδι.
καὶ τὸ βάζουν παντρεμένες, χῆρες καὶ ἀρρεβωνιασμένες.

"ΣΤΑ ΨΗΛΑ ΤΑ ΠΑΡΕΘΥΡΙΑ,"

ΧΟΡΟΣ ΣΥΡΤΟΣ ΑΠΟΛΥΤΟΣ

Γεωργία Χριστοπούλου
Αίγιον 1928

M. M. ♩ ~ 126.

Στά ψη - - λά (μά-για μου-κα-μες) στα ψη - -
λά. τὰ πα-ρε-δύ-ρια στα ψη - λά τὰ πα-ρε-
δύ-ρια κά-δον-ται δυὸ μαῦ-ρ'ά-φρύ-δια.

Α' διατονικό 4/χορδο ἀπὸ τὴν κλίμακα
τοῦ Α' ἤχου. Ἡ τονικὴ ΑΛ ἀντὶ τοῦ ΡΕ.

„ΣΠΥΡΙ ΠΙΠΕΡΙ -Ν- ΕΣΠΕΡΝΑ„

Δαμασκηνός Γεωργίου
Ἱερομόναχος
Μονῆς Ἀγ. Λαύρας Καλαβρύτων
1948

ῥυθμός 4/8 με ἐξαιρέσεις 6/8
|| 1 1 1 1 1 ||

οἱ δύο χρόνοι εἰς ἓνα
M. M. = 54

Σπυ ρι πι πε (κια μαν α μαν)
σπυ ρι πι πε ρι - ν - ε σπερ να (γιεμ)
και τω ριχ να στα δια α βα σγου ου ρα α
μαλ λια και μα αυ ρα

Σπυρι πιπέρι -ν- ἔσπερνα, καὶ τῶριχνα στὰ διάβα
σγουρά μαλλιά καὶ μαῦρα.
Κι' ἀνάρια ἀνάρια τῶριχνα, νὰ μὴ δασοφυτρώση,
τὴν κόρ' νὰ βαλαντώση,
Κι' ἐκεῖνο δασοφύτρωσε, κ' ἔγινε ἀργιοπλεξίδα,
χαρὰ στὴν κορασίδα.
Κι' ὁ Βόιβοντας, τ' ἀλώνιζε, μὲ τὴ χρυσή του μοῦλα,
γεια σ' Ἀρβανιτοπούλα.

" ΣΠΥΡΙ ΠΙΠΕΡΙ -Ν- ΕΣΠΕΡΝΑ,"⁽¹⁾

Δαμασκηνός Γεωργίου
Ἱερομόναχος
Μονῆς Ἀγ. Λαύρας Καλαβρύτων
1940

M. M. ♩ ~ 120.

Σπυ ρι πι πέ (κι' ἄ - μαν ἄ - μαν)
σπυ ρι πι πέ - ρι (ν) ἔ - σπερ - να (Γιέμ) καὶ τῶ - ριχ -
να στὰ διά - - βα σγου - ρὰ μαλλιά καὶ μαῦ - ρα.

Υ Τ
4/8 χορδὸν διάτον. καὶ ἡ ὑποτονικὴ ἀπὸ τὴν
κλίμ. Δ' ἤχου, με' τονικὴ τὸ Μι. Ὁ ἀρχαῖο ὄρωρ 4/8 χορδῶν.

1. Παραλλαγή ἐντελῶς διαφορετικὴ εἰς τὰ 32 εἴδη ἑλληνικῶν χορῶν τοῦ κ. Θ. Παπα-
σπυροπούλου. Ἀθῆναι 1931, σελ. 4

"Ο ΓΙΩΡΓΗΣ Ο ΜΑΡΑΘΙΑΝΟΣ"

ΧΟΡΟΣ ΔΙΠΛΟΣ - ΣΥΡΤΟΣ & ΤΣΑΜΙΚΟΣ

Βασιλική Θεοχάρη
Ροδοδάφνη Αιγιαλείας
1928

ᾠδὴς ᾠδὴ πα

ῥυθμὸς 4/σημος χ M. M. = 138

ῥυθμὸς 6/σημος χ M. M. = 104

Ο Γιωρ γης ο (ν)ο Γιω ω ω ρ γη ης
ο Μα ρα θια νο ο ο ος νο ο ο ος (ν)ο
Γιω ωρ γη ης ο ο Μα α ρα θια α νος
ει ναι αι ξε ε νο ος κια ε νυ πα αν
τρος (ν)ο τρος

Ἄ Γιώργης ὁ Μαραθιανὸς εἶναι ξένος κι' ἀνύπαντρος.
Ὅπου φορεῖ τὰ τσάμικα, τὰ κεντιστὰ πουκάμισα.
Ὅλες ἡ νῆες τὸν ἀγαποῦν καὶ ντρέπονται νὰ τοῦ τὸ εἰποῦν.
Τὸν ἀγαπᾷ μὰ ξανθὴ καὶ ντρέπεται νὰ τοῦ τὸ εἰπῇ.
Σὰν μ' ἀγαπᾷ καὶ ντρέπεται, στὸ σπίτι μου γιὰ ἔρχεται;
Σύρε μανὰ μου πὲς τῆς το, κρυφὰ μου βέντιασέ τῆς το.
Καὶ πὲς τῆς νῶρθη τὸ πρωὶ νὰ πιοῦμε τὸν καφὲ μαζύ.

2. Στὴν ἐπανάληψη δὲν θὰ τραγουδιθῇ τὸ μέτρο μὲ τὸν ἀριθ. 1, ἀλλὰ ἀμέσως τὸ μέτρο ἀριθ. 2 μὲ τὸν 6/σημο ρυθμὸ.

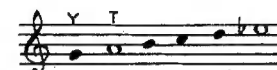
2. Μαραθιανὸς ἄνθρωπος ποὺ κατάγεται ἀπὸ τὸ Μαραθιά, χωριὸ τῆς Ναυπάκτου.

"Ο ΓΙΩΡΓΗΣ Ο ΜΑΡΑΘΙΑΝΟΣ"

ΧΟΡΟΣ ΔΙΠΛΟΣ - ΣΥΡΤΟΣ & ΤΣΑΜΙΚΟΣ

Βασιλική Θεοχάρη
Ροδοδάφνη Αιγιαλείας
1928

M. M. 138.
Ο Γιωρ γης ο (ν)ο Γιωρ γης ο Μα ρα θια.
νός νός (ν)ο Γιωρ γης
ο Μα ρα θια νός εἶ ναι ξέ
νός κι' α νύ παν τρος (ν)ο τρος.

5/χορδὸ ἀπὸ τὴν κλίμα τοῦ Α' ἤχου μὲ τὴν 5^η βαθμ.
χαμηλωμένη. Σύνηδες ἰδίωμα πολλῶν τραγουδιῶν
ποὺ ἀνήκουν σ' αὐτὴ τὴν κλίμακα.

ΣΗΜ.—Τὸ Α' μέρος τοῦ τραγουδιοῦ, σ' ἄλλη παραλλαγή ποὺ ἔχω γράψει, ἔχει ρυθμὸ 7/σημο (7/8) καὶ χορεύεται Καλαματιανὸς χορὸς, κι' ἀκολουθεῖ μετὰ ὁ Τσάμικος.

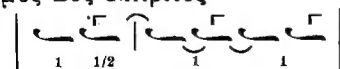
"ΣΗΜΕΡΑ ΓΑΜΟΣ ΓΙΝΕΤΑΙ,"

ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ ΧΟΡΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ

*Ανδρ. Φερώνας
Βόβοδα Αιγιαλείας

*Ηχος ᾠ πα

*Ρυθμός 7/σημος Βος ἐπίτритος

Ση με ρα γα (για μα αν α μαν) ση
με ρα γα μος γι ι νε ται ση με ρα
γα μος γι ι νε ται φα τε παι δια και
πι ι νε τε ση με ρα α γι
νουν ται αι ε ε να δυο κορ μα α κια
μπι στε ε με ε να

Σήμερα γάμος γίνεται, φάτε παιδιά και πίνετε.
Σήμερα γενόνται ένα, δυο κορμάκια μπιστεμένα.
Χαίρετ' ή νύφη κι' ό γαμπρός, ή πεθερά κι' ό πεθερός.
Κι' ό νουνός που στεφανώνει, δυο κορμάκια που ένώνει.
Χαίρεται κι' ό συμπέθερος του γάμου ό συνέταιρος.
Χαίρονται και τὰ κουνιάδια, δυο λεμόνια σε μιὰ κλάρα.

1. *Ενῶ είναι πρώτος ήχος και θα έπρεπε νά καταλήγη στον πα, έν τούτοις καταλήγει εις τον γα. Γι' αυτό και σημειώνω τή μαρτυρία.

"ΣΗΜΕΡΑ ΓΑΜΟΣ ΓΙΝΕΤΑΙ,"

ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ ΧΟΡΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ

*Ανδρέας Φερώνας
Βόβοδα Αιγιαλείας

M. M. ~ 208.

Σή - με - ρα γά - (κί'ά - μάν ά - μάν) σή - με - ρα γά - μος
γί - νε - ται, σή - με - ρα γά - μος γί - νε - ται, φά -
τε, παι - δια, και πί - νε - τε, σή - με - ρα γε -
νόν - ται έ - να δυο κορ μά - - κια μπι - στε - μέ - να.

Δύο 5/χορδα διατονικά του Α' ήχου με τή χαρακτηριστική
και μετέωρη τελική κατάληξη στην 3^η βαθμίδα Ντο αντί Λα.

"ΠΑΡ' ΤΟ ΠΟΤΗΡΑΚΙ ΣΟΥ,"

ΣΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ ΠΟΥ ΓΛΕΝΤΟΥΝ

Ἀγγελῆς Βλάσης ἔτων 31
Βερίνον Πατρῶν 1938

Ἦχος ᾠ πα

Ῥυθμός 4/σημος χ M. M. $\text{♩} = 132$

Παρ το πο (μω ρε) πα αρ το πο ο πα αρ το
 πο ο τη ρα α κι ι σου πα αρ το
 πο ο τη ρα α κι ι σου ου ου βα αλ το
 στα α χει λα α κι α σου

Δός του μιὰ νὰ πάη κάτου, γιὰ νὰ βρῇ ἡ κορφή τὸν πάτο.
Κι' εὔρετον τὸ γείτονά σου τὸ Θανάση' πούν κοντά σου.

Για πιε το Θα α νομ το ο κρα σι για α
 πιε ε ε το ο για α πιε το για α πιε το για
 πιε το και αι ξα να α γε ε μι ι σε το
 το πι ι μω ρε το ο πι ι νιο ο ο
 Θα α νο ος το ο κρα α σι το
 πι νει το ο πι ι νει ει και στα α λα α
 δε εν α α φι νει

Γιὰ πῆτο Θάνο μ' τὸ κρασί,
γιὰ πῆτο, γιὰ πῆτο, γιὰ πῆτο, γιὰ πῆτο,
καὶ ξαναγέμισέτο.

Τὸ πίνει ὁ Θάνος τὸ κρασί,
τὸ πίνει, τὸ πίνει, τὸ πίνει, τὸ πίνει.
καὶ στάλα δὲν ἀφίνει.

Ἰδὲς παραπλεύρως σημειώσεις.

"ΠΑΡ' ΤΟ ΠΟΤΗΡΑΚΙ ΣΟΥ,"

ΣΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ ΠΟΥ ΓΛΕΝΤΟΥΝ

Ἀγγελῆς Βλάσης ἔτων 31
Βερίνον Πατρῶν 1938

M. M. $\text{♩} \sim 132$.

Πάρ' τὸ πο (μω-ρε) πάρ' τὸ πο - - παρ' τὸ
 πο - - τη:ρά - κι σου πάρ' τὸ πο - - τη:ρά - κι
 σου δάλ' τὸ στ'ά - - χει. λά - κι σου.
 Τὸ πί - μω-ρε τὸ πί - - νειὸ θά - νος
 τὸ κρα - σί, τὸ πί - - νει, τὸ πί - - νει καὶ
 στά - λα δὲν ἀ - φί - - νει. Γιὰ πιέ - το θά - νομ'
 τὸ κρα - σί γιὰ πιέ - - το γιὰ πιέ - το γιὰ
 πιέ - το, γιὰ πιέ - το καὶ ξα - να - γέ - μι - σέ - το.

5/χορδο ἀπὸ τὴν κλίμ. τοῦ Α' ἤχου
 μέ τῇ πέμπτῃ ἡλαττωμένη.

1. Τὸ τραγούδι ἐπαναλαμβάνεται πολλές φορές πάνω στὸ ξεφάντωμα τοῦ γλεντιοῦ, μέχρις ὅτου ὅλοι σχεδὸν οἱ καλεσμένοι στὸ τραπέζι τοῦ γάμου, πιοῦν γεμᾶνο τὸ ποτήρι μὲ τὸ κρασί πού δίνει ὁ ἕνας στὸν ἄλλον, μὲ τὴ σειρά ὅπως κάθονται. Κάθε φορὰ πού λέγεται τὸ τραγούδι, ἀλλάζει καὶ τὸ ὄνομα.

2. Παραλλαγή στὰ «τραγούδια τῆς Ρούμελης» κ. Μ. Μερλιέ σελ. 90, «Τὸ πίνει Ἀλκί-δας τὸ κρασί».

* Τοὺς δύο ὑπόλοιπους στίχους ἰδὲς στὴν ἀπέναντι σελίδα.

